

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

8. PROCESSEN-VERBAAL VAN DE BERAADSLAGINGEN
DER AFDEELINGEN

EERSTE AFDEELING

Zitting van Maandag den 10den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Luyben, ondervoorzitter, Van Hoorn van Brugh, Hinlopen, Corneli, Van Welderen Rengers, Wijnaendts, Buma, Michiels van Verduynen, Dijkmeester, Van Nes, voorzitter.

De Afdeeling heeft met groot genoegen uit de Memorie van Toelichting van dit Ontwerp van Wet, het viervoudig doelwit der Regering bij dat voorstel gezien, en zij meent daartoe niet beter te kunnen medewerken dan door een nauwkeurig onderzoek, in hoever dat heilzame oogmerk inderdaad door de voorgestelde bepalingen bereikt wordt. Bij die Memorie heeft de Regering zelve erkend, dat het moeilijk is die beginselen in toepassing te brengen bij eene Wet, bestemd om in de onderscheidene Provinciën en Gemeenten des Rijks gelijkmatig te werken, om de directe bijdrage van elken ingezetene, naargelang van deszelfs verteringen en maatschappelijken stand, in billijkheid te regelen. Die zelfde moeilijkheid heeft ook deze Afdeeling ondervonden. Zij betuigt haren dank voor de zoo belangrijke tabellen en verdere mededeelingen, waarmede de Regering de taak der verschillende Afdeelingen, op derzelver verzoek, zoo ruimschoots heeft toegelicht, en zij aarzelt niet om hare tegenwerpingen en bedenkingen op te geven.

Art. 1, 2 en 3. Bij het 1ste artikel wordt de belasting op het personeel (te rekenen van den 1sten Mei des jaars 1842, in de plaats van 1841) geregeld naar vier grondslagen, en de eerste grondslag, namelijk die van de huurwaarde, zal, behalve den zelfden eersten grondslag der thans bestaande Wet, ook de tweede en derde grondslagen daarvan, de deuren en vensters en de haardsteden, vervangen.

De Afdeeling erkent dat zoowel het getal deuren en vensters als dat van de haardsteden in elke woning niet in genoegzame verhouding staat tot den maatschappelijken stand en de verteringen van den bewoner, om daaruit alleen gegronde gevolgtrekkingen te ontleenen; maar zij oordeelt dat de huurwaarde op zich zelve genomen, daartoe ook niet genoegzaam kan dienen, eensdeels om het groot verschil in de huurwaarde in de verschillende Steden en Gemeenten van het Rijk, en ten andere omdat de hoogere huurwaarde veelal het gevolg is van talrijker familie, of van het beroep of de nering van den bewoner, en niet van grooter geldelijk vermogen: daarom schijnt het onbillijk die beide omstandigheden tot den eenigen grondslag van eene belasting te leggen, welke bestemd is om inzonderheid de meervermogenen te treffen. Bij de bestaande Wet is de last op de huurwaarde matig, en de behoefte der schatkist wordt aangevuld op twee andere bijkomende grondslagen, welke ook in verscheiden gevallen falen, maar toch menigen contribuabele nader onder het bereik der belasting brengen; zoodat die tweede en derde grondslag beschouwd kunnen worden als eene aanvulling van hetgeen aan den eersten grondslag ontbreekt, en in dat geval zoude de vereenvoudiging, door de Regering bedoeld, niet tot eene billijker verdeling van den last, en dus ook niet tot verbetering leiden.

Men geeft ook in bedenking dat de thans bestaande aanslag van deuren, vensters en haardsteden, rust op eene bepaalde en zekere basis, welke te allen tijde door telling geverifieerd kan worden, en waaraan de Natie nu eenmaal gewoon is. Het schijnt uit een financieel oogpunt bedenkelijk, de ruime en zekere bron van inkomsten op te offeren voor eenen onzekeren aanslag, die ongelijk drukt, die overal voor contestatie vatbaar is, die thans minder tegenstand ontmoet, omdat dezelve slechts vijf ten honderd bedraagt, maar die, bij eene aanmerkelijke verhooging tot twaalf of achttien ten honderd, tot luide en veelal gegronde klagten aanleiding zoude geven.

Indien evenwel daartoe besloten mogt worden, dan oordeelt de geheele Afdeeling, met uitzondering van één lid, dat de taxatie der huurwaarde niet van de willekeur van eenige schatters moet afhangen, noch ook van het ongelijk bedrag van uiteenlopende huurcedullen, maar dat daarvoor in het gansche Rijk eene vaste regelmaat behoort te bestaan, en zij weet daartoe geene andere te vinden dan de taxatie der onzuivere huurwaarden bij het Kadaster voorkomende; want, hoezeer het Kadaster, in dit opzigt, veel te wenschen moge overlaten, schijnt dat gebrekkige nog ver verkieslijk boven de misbruiken, welke op zeer vele plaatsen bij de

taxatie der huurwaarde bestaan, misbruiken waardoor vooral de meervermogenen zich aan den last onttrekken; en het is te voorzien dat eene zoo aanmerkelijke verhooging van deze belasting op de huurwaarde, ook het misbruik in dubbele mate zal doen vermeerderen.

Ingeval een vaste maatstaf, gelijk die van het Kadaster, werd aangenomen, dan zouden drie leden der Afdeeling minder zwaarigheid in de suppressie van den tweeden en derden grondslag der oude Wet vinden. Een lid meent dat, indien de taxatie der huurprijzen volgens art. 3 behouden wordt, de huurwaarde berekend moet worden in vergelijking met de bekende huurprijzen van perceelen van de zelfde soort, zoodat de taxateurs in geen geval eenen anderen maatstaf zullen mogen aannemen, wanneer zij kunnen weten tot welke prijzen die zelfde of dergelijke perceelen metderdaad zijn verhuurd. De overige leden zijn van oordeel dat zulk een voorschrift tot nog grooter misbruiken aanleiding zoude geven, namelijk in sommige gevallen tot overbelasting, en in vele andere tot bedrog door gesimuleerde huurcedullen.

Drie leden der Afdeeling zouden de voorkeur geven aan een geheel ander stelsel van persoonlijke belasting, in ons Vaderland niet onbekend en bestaande in den globalen aanslag van elke Gemeente voor eene bepaalde som, welke vervolgens door het Gemeentebestuur, met den bijstand van repartiteurs, over de contribuabelen omgeslagen zoude worden naargelang van derzelver gepresumeerd vermogen, waarover toch niemand beter kan oordeelen dan de Hoofden der Gemeenten, door deskundigen geadsisteerd. Langs dien weg bestond de gelegenheid om den rijke te treffen, al ware zijne woning ook onbeduidend, en den minvermogenende te sparen, wanneer die door bijkomende omstandigheden gedwongen was een grooter gebouw te bewonen.

Andere leden vermeenen dat dit denkbeeld zich wel in het afgetrokkene laat aanprijzen, maar dat de ondervinding geleerd heeft hoe eigenbelang en partijdigheid daarbij in het spel komen, en hoe ondoenlijk het is met den besten wil en met de meeste kennis van het relatief vermogen der ingezetenen, eenen persoonlijke omslag tot aanmerkelijke sommen tot stand te brengen, zonder de meeste haat en vijandschap op te wekken.

Enkele leden vragen, of niet, bij de suppressie van den tweeden en derden grondslag der oude Wet, ook die van het mobilair zoude kunnen vervallen? De meerderheid vindt dit ongeraden, omdat die grondslag voornamelijk de meervermogenen treft, en het tegenwoordig bedrag van de opbrengst naar dien grondslag alweder tot verhooging van den aanslag naar de huurprijzen zoude moeten strekken.

Geen enkel lid der Afdeeling kan zich vereenigen met het voorgestelde bij art. 4 om, naarmate van de mindere bevolking van Steden en Plaatsen, de belasting op de huurwaarde in de voorgestelde progressie te doen klimmen. Dat denkbeeld zoude meer ingang vinden indien de huurprijzen overal in directe verhouding tot de bevolking stonden, zoodat men uit het getal der bevolking het middelbaar bedrag der huurwaarden kon opmaken; maar zulk eene gevolgtrekking schijnt op vele plaatsen te falen. Men vermeent verscheidene plaatsen te kunnen noemen, waar de bevolking geene 5000 of ook geene 3000 zielen bedraagt, en de huurwaarden daarentegen zeer hoog geklommen zijn door andere oorzaken, waarvan het gebrek aan woningen wel de voornaamste is. Het is blijkbaar dat het voorgesteld tarief tot 17 en 18 ten honderd op alle zulke plaatsen tot eene onbillijke hoogte zoude opklimmen; terwijl in sommige andere veel grooter Gemeenten de overvloed van gebouwen den huurprijs daarvan verlaagt, en er dus geen reden bestaat om de belasting daarvan op lager schaal te bererken. Het grondbeginsel schijnt derhalve gebrekkig, daar niet zoozeer de bevolking als wel de verhouding tusschen het aantal woningen en de bevolking de huurprijzen regelt.

Het is dan ook aan de Afdeeling, uit menigvuldige proeven van toepassing der voorgestelde schaal van opklimming op verschillende Steden en landelijke Gemeenten, gebleken dat overal, waar hooge huurprijzen voor geringe woningen bestaan, de minvermogenende inwoners aanmerkelijk bezwaard zouden worden, in vergelijking van den last bij de thans bestaande Wet, volgens de drie eerste grondslagen aan hen opgelegd. Buitendien schijnt de schaal van opklimming van de meestbevolkte tot de mindere plaatsen te hoog en al te veel in het voordeel der eerstgemelden, alwaar dit Ontwerp de opbrengst der tegenwoordige drie grondslagen naar eene middelbare berekening met $3\frac{1}{2}$ ten honderd zoude vermeerderen, terwijl de verhooging voor verscheidene der minst bevolkte plaatsen wel 7 ten honderd in de zelfde vergelijking zoude bedragen. Sommige leden vermeenen dat de opklimming bij art. 4 althans niet meer dan van 12 tot 15 ten honderd behoort te bedragen; anderen

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

begeeren de percentsgewijze belasting naar de huurwaarde overal gelijk en naar den aanslag van het Kadaster; maar voor de vrijstellingen in art. 5 een afzonderlijk tarief naargelang der bevolking.

Zitting van Dinsdag den 11den Mei 1841

Tegenwoordig de zelfde leden.

Daar men algemeen van gevoelen is dat de toepassing van het tarief van art. 4 naar de bevolking onaannemelijk zal bevonden worden, schijnt het overtollig om hetzelfde in alle bijzonderheden na te gaan. Sommige leden zouden eer eene andere classificatie, naar gelang van den rijkdom en de middelen van bestaan, gelijk die in de Wet op de Patenten voorkomt, ook hier kunnen aannemen, met een tarief van 12 tot 15 ten honderd opklimmend; maar andere leden deelen dit denkbeeld niet. Op de voorlaatste alinea van art. 4, litt. a, wordt nog aangemerkt dat het territorium van sommige groote Steden zich ver buiten de kom der Gemeente uitstrekt, tot op afgelegen plaatsen, waar de lage huurwaarde niet in de minste verhouding staat tot de hooge huurprijzen, welke in de stad zelve of in de kom der Gemeente besteed worden. Indien nu het tarief van eene aanzienlijke en rijke Stad toegepast wordt op die afgelegen punten, dan zal de belasting aldaar bijna nietsbeduidend worden.

Art. 5, § 1. Het tarief van uitzondering bij § 1 van art. 5 vindt geen bijval om de volgende redenen:

1º. De vrijstellingen zijn wel iets ruimer dan bij de thans vigeerende Wet, maar wanneer de grondslag van de huurwaarde alleen de twee andere grondslagen vervangen moet, en dus zoo veel hooger wordt opgedreven, dan schijnt de vrijstelling op de meeste plaatsen veel verder uitgestrekt te moeten worden, indien niet de geringe klasse al te veel bezwaard worden zal. Immers in de drie grootste Steden van het Rijk zal de nederigste woning meer dan f 67 aan huur doen, en in andere welvarende Steden en Plaatsen schijnt de voorgestelde maatstaf evenmin vrijdom te verschaffen, als alleen aan armelijke woningen voor den allergeeringsten stand, die bijkans altijd in huurhuizen woont, die zelden in staat is eenige personeele lasten te betalen en door armoede van alle vervolging bevrijd wordt. Hier zullen alleen de eigenaars van perceelen, welke bij de week verhuurd worden, bij den vrijdom kunnen winnen, terwijl de meesten van die eigenaars daardoor niet bevoordeeld behoorden te worden. Zelfs in zeer vele van de kleinste Gemeenten staat de minste huurwaarde boven de f 20 's jaars, en indien de nijvere ambachtsgezel of handwerksman de verzwarende der belasting niet ontgaan kan, den wordt het heilzaam doel der Wet gemist. Sommige leden stellen voor geen vrijdom te verleenen, dan alleen aan eigenaars, die hunne eigen huizen bewonen, en van alle perceelen, beneden het tarief van vrijdom verhuurd, de belasting op den verhuurder te verhalen.

2º. Op verschillende plaatsen, vooral in meer afgelegen Provinciën, gelijk in Limburg, Drenthe, in een gedeelte van Noord-Brabant, van Overijssel en van Gelderland, is de huurwaarde wederom zoo laag, dat een zeer groot gedeelte van de bewoonbare huizen bij dat zelfde voorgestelde tarief de belasting geheel ontgaan zal. Indien de huurwaarde tot f 20 en daar beneden vrijgesteld wordt, dan zal bijvoorbeeld in Zuid-Holland een tiende deel en in Drenthe daarentegen twee derde gedeelte van het geheele getal woningen van de belasting bevrijd zijn, en het blijkt ook hier wederom, dat de maatstaf der bevolking zoowel bij het tarief van uitzondering als bij dat van de belasting onaannemelijk moet voorkomen; de vrijstelling zal derhalve ook in sommige Provinciën soms veel meer bedragen dan in andere, in verhouding tot de tegenwoordige opbrengst der belasting naar de drie eerste grondslagen.

3º. Niet alleen de middelbare berekening der verhouding tusschen de verschillende landstroken en Gemeenten, waarop het tarief blijkens de overgelegde tabellen moet steunen, maar ook de toepassing op de bijzondere personen in elke Gemeente zal tot onbillijke uitkomsten leiden. Immers het zijn niet de eigenaren van woningen, die bij den vrijdom moeten winnen, maar wel de minvermogene bewoners. De meerderheid der Afdeeling zoude daarom in bedenking geven om de vrijdommen niet van de huurwaarde, maar eer van het wezenlijk onvermogen afhankelijk te maken, de onvermogenen niet op de kohieren te brengen, en zoo doende het beloop van de oninvorderbare posten, thans op ver-

scheiden plaatsen opklimmend tot eene aanzienlijke som, in vergelijking met de opbrengst der belasting, te doen verminderen.

4º. Eene laatste tegenwerping is deze, dat de taxatie der huurwaarde even boven of even beneden de vrijstellingen van het tarief, bijkans onuitvoerlijk schijnt en tot groot misnoegen bij den gemeenen man aanleiding zal geven, naarmate sommige woningen al dan niet vrijgesteld worden, terwijl dat misnoegen zal klimmen met de verhoogde belasting.

Sommige leden, die de belasting naar de huurwaarde bij omslag over de Gemeenten verkiezen, zouden het regelen van den vrijdom insgelijks aan de Gemeenten opgedragen willen zien: het beloop der oninvorderbare posten werd dan telken jare wederom over de zelfde Gemeente omgeslagen, en niets dan het onbelastbare zoude den last ontgaan.

Art. 5, § 2, litt. d. Men geeft in bedenking om de woningen, door Armbesturen gehuurd ten behoeve van geëlimiteerde personen, insgelijks onder deze categorie te brengen.

Tweede grondslag. Mobilair.

Art. 7, n°. 8 en 9. Vier leden kunnen zich met deze vrijstelling niet vereenigen, omdat de hier opgenoemde voorwerpen tot weelde dienen; maar de overigen meenen dat, naar de ondervinding bewezen heeft, het willen belasten van al wat in kisten of kasten besloten is vruchteloos blijft.

Art. 9, litt. a. Tot de toepassing van deze tafel wordt wederom eene afzonderlijke taxatie der huurwaarde vereischt; men refereert zich tot hetgeen hiervoren aangaande die taxatiën gezegd is, en men vindt bovendien dit tarief te laag gesteld.

Zitting van Woensdag den 12den Mei 1841

Tegenwoordig de zelfde leden, alsmede de heeren Druyvesteyn en De Backer.

Art. 10, § 1. Men meent het daarvoor te mogen houden, dat hier niet enkel die jagers bedoeld worden, die ook tot heerlijke dienst of tot vermeerdering van den stoet dienen, maar ook zoodanige personen, wier dienst zich uitsluitend tot de jagt bepaalt.

De uitheemsche benaming *casino* schijnt in de toepassing aan twijfelachtige uitlegging onderhevig; men meent daardoor te moeten verstaan: *blijvend gesloten gezelschappen van beiderlei sekse tot gezellig vermaak.*

§ 1, alinea 3. De woorden: *welke onder anderen de bedienden tot de eerste klasse betreft*, schijnen overtollig en den zin eenigzins onduidelijk te maken.

§ 2. Sommige leden verlangen hier bepaaldelijk uitgedrukt te zien, wat men door eenen *tuinknecht* verstaat.

§ 3, litt. B. Zes leden verklaren zich tegen de belasting der inwonende *vrouwelijke* bedienden bij landbouwers, veehouders en warmoezers, terwijl de inwonende *mannelijke* bedienden in die zelfde categorie vrijgesteld blijven. Zij geven in bedenking: 1º. dat deze belasting ongelijk zal werken in de verschillende landstroken, omdat overal waar de gesteldheid van den grond niet anders dan veeteelt en zuivelbereiding toelaat, vele vrouwelijke personen te pas komen en werk vinden, terwijl de akkerbouw in hooger landstroken meestal mannelijke bedienden vereischt. Het gevolg zoude derhalve zijn dat de eerstgemelde landstroken hier bij uitsluiting werden bezwaard.

2º. Deze bepaling schijnt aanleiding te geven om de zwakkere kunne bij den boerenstand van eene eerlijke kostwinning te be-rooven. Men vreest dat op den duur menig zuinig huisman daardoor zal worden aangezet om zooveel mogelijk mannelijke bedienden te verkiezen, en elke niet onontbeerlijke dienstmeid te laten varen. Het gebruik van vrouwelijke dienstboden zal daardoor allengs verminderen, en welk ander beroep zal dan voor haar openstaan? De staatshuishoudkunde brengt mede dat de vermogens en de krachten van beiderlei kunne zooveel mogelijk op eene nuttige wijze besteed worden, en dat de gelegenheid tot een eerlijk beroep voor niemand afgesneden of verminderd worde. Dit geldt vooral ten aanzien van de zwakkere kunne, die zooveel minder tot zwaar werk geschikt is en niet door gebrek aan broodwinning tot een onzedelijk gedrag behoort te vervallen. De opklimming van het tarief voor een aangroeiend getal vrouwelijke bedienden vermeerdert dit kwaad, want menig boerenmeisje dient thans alleen voor

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

den kost, boven het vereischte getal dienstboden, in huishoudingen waar zij vriendschap of medelijden vindt, zoolang geen opklimmend tarief van belasting haar doet verbannen.

De overige zes leden deelen in deze beschouwing niet; zij oordeelen dat vrouwelijke bedienden bij de huislieden altijd eenig huiswerk verrigten buiten het bedrijf van den landbouw, en dat de geringe aanslag der dienstboden van de 3de klasse geene aanleiding tot het gemelde bezwaar zal geven.

In de zelfde 1ste alinea van litt. B. komt eene uitzondering voor ten aanzien van landbouwers, die daarbij een ander beroep, bedrijf of bediening uitoefenen, waaraan meer voordeel dan honderd gulden 's jaars verbonden is. Vier leden der Afdeling meenen dat die uitzondering althans niet op *bedieningen* toegepast moet worden, omdat poldermeesters, heemraden en burgemeesters, op vele plaatsen op het platteland, uit den boerenstand worden gekozen, en dat het onbillijk zoude wezen, hen, die landbouwers zijn, van het voorregt der 3de klasse, aan den boerenstand toegekend, te versteken; maar de overige leden oordeelen dat bij het behoud van het artikel de uitzondering ook behoort te blijven bestaan, om het misbruik, te vreezen van de zijde van al zulke landbewoners, die niet tot den eigenlijken boerenstand behooren. Sommige leden gaven in bedenking om hier een middenweg te kiezen, door de uitzondering op f 150 en daarboven te stellen.

Een lid oordeelt dat het eenvoudig bezit van een jagtpatent niet tot bezwaar van den landbouwer bij dit artikel verstrekken moet.

Litt. C. — b., lees: „Burgerlijke ambtenaren bij art. 13, § 2, litt. c.”

Litt. C. — c., 1ste alinea. Vier leden wenschen hier, bij de vermelding van *rijtuigen*, te voegen: *mits niet op vreen*.

§ 4. De bedoeling van deze paragraaf schijnt zoo duister uitgedrukt te zijn, dat men eene andere redactie daarvan verlangt.

Bij gelegenheid der verminderde belasting aan eigenlijk gezegde landbouwers bij art. 10, litt. b., toegestaan, wordt door vijf leden melding gemaakt van het gebruik in sommige landstreken, althans in Zeeland en in Friesland bestaande, dat vermogende landeigenaars eene of meer Hofsteden voor hunne eigene rekening doen exploiteeren onder het bestuur van eenen zoogenaamden *kastelein*, in dier voege dat alle de gereedschappen, have, paarden en vee zoowel als de producten aan den landeigenaar toebehooren, zonder dat die landeigenaar de Hofstede bewoont. Men houdt zich overtuigd dat de bedienden in zulke gevallen verstaan moeten worden in dienst van den kastelein te wezen; maar men verlangt dit stellig uitgedrukt te zien.

Art. 11. Over het algemeen kan men zich met het hier voorgestelde tarief wel verenigen, maar de belasting op de *liverei* vindt bij verscheidene leden groote bedenking. Men heeft aange merkt dat de liverei, ofschoon hier te lande zeer gebruikelijk, in de voornaamste huizen allengs wordt uitgesloten, zoodat althans de bediening binnenshuis veelal door welgekleede personen, die geen teeken van dienstbaarheid dragen, geschiedt. Deze verhoogde belasting zoude kunnen strekken om het dragen van liverei meer en meer te doen ophouden, en alzoo de gebruikelijke onderscheiding van den dienstbaren stand te doen verdwijnen, terwijl de schatkist daarbij zeer weinig zoude winnen. Andere leden verschillen van gevoelen of houden het in nader beraad.

Bij de beschrijving van de liverei wil een lid ook melding van *kleur* en van *knoopen* gemaakt hebben.

Over de belasting op gouverneurs en verdere personen bij § 1 genoemd, loopen de gevoelens uiteen. Verscheidene leden merken aan, dat inwonende leermeesters of leermeesteressen veelal onontbeerlijk zijn tot beschaafde opvoeding bij landbewoners, die, in de steden wonende, daartoe geen toevlugt zouden nemen; dat het gebrek aan goede scholen op het platteland geene aanleiding behoort te geven om aldaar eene belasting te heffen, waarvan de rijkere stadbewoner zich kan bevrijd houden. Die leden zouden alleen het houden van secretarissen, schrijvers en voorlezers willen belasten. Andere leden vinden minder zwaarigheid in het voorstel; maar men oordeelt in het algemeen dat geene gezelschapsjuffers in huishoudingen, waar geene dochters beneden de 18 jaren gevonden worden, tot belasting aanleiding moeten geven.

Een lid stelt voor, om onderscheiding te maken tusschen *vremde* en *Nederlandsche* onderwijzers of gouvernantes, alsmede tusschen het platteland en de steden, naar het volgend tarief:

vremde onderwijzers of gouvernantes . . .	f 40
inlandsche, in de steden	30
op het platteland	20

Art. 11, § 2, alinea 3. Onder de ramen van *broeikassen* behooren geen liggende broeirammen begrepen te kunnen worden. ¹⁾

Art. 12, litt. l. Achter de woorden „afzonderlijke dagen” te voegen: *in elke week*.

Men verlangt den alhier bedoelden vrijdom uit te strekken tot *uitwonende* arbeiders, die zelven wegens hunne woning in de personeele belasting aangeslagen zijn.

Art. 13, § 1. De vermelding van de *aanspanning voor narresleden* wenscht men alhier en in het laatst van § 3, te doen uitvallen, zoowel als op alle andere plaatsen, waar van narresleden gesproken wordt, omdat het moeilijk is de narresleden van alle andere sleden te onderscheiden, alsmede omdat in sommige Provinciën de narresleden gebruikt worden tot het afrigten en oefenen van jonge paarden, en eindelijk omdat het sleden tot vermaak slechts weinige dagen in elk jaar kan te pas komen.

§ 2, litt. a. De groote meerderheid der Afdeling verlangt de paarden der *vecartsen* van de 2de tot de 3de klasse over te brengen.

Litt. b. Men verlangt dat de paarden van geestelijke personen op den zelfden voet worden beschouwd, om het even of die geestelijken op het platteland dan wel in eene stad gevestigd zijn, omdat derzelver geestelijke bemoeijng zich veelal tot grooten afstand van de stad, waar zij gevestigd zijn, kan uitstrekken.

Litt. c. De meerderheid oordeelt dat de militairen en officieren bij de schutterijen, die hunne paarden op de wijze bij § 1 vermeld gebruiken, ook de volle belasting moeten dragen, omdat de weelde over het algemeen wordt belast, en er geen voldoende reden schijnt te bestaan om hen daarvan voor een gedeelte te ontheffen.

Drie leden der Afdeling wenschten daarentegen onder letter d eene uitzondering in te voegen ten behoeve van rondreizende bedienden van fabrieken, trafieken en kooplieden, hier te lande wonende en gepatenteerd, wier paarden zij in de 2de klasse willen zien aanslaan, teneinde hen des te beter in staat te stellen om bij het debiet van hunne koopwaren, met vreemden te kunnen wedijveren; maar de meerderheid ziet hierin groot bezwaar.

Op den laatsten regel van § 3 wordt aangemerkt, dat indien de volle belasting bij § 1 op het aanspannen voor narresleden in stand wordt gehouden, de paarden van landbouwers alhier eene uitzondering behoorden te maken om de reden hier voren opgegeven.

Art. 14, § 1. Bij de thans vigeerende Wet bestaat eene opklimmende belasting in verhouding tot het getal, en dit zelfde grondbeginsel verlangt de meerderheid te behouden. Het is weelde verscheidene paarden van vermaak te houden, maar een enkel paard is op vele plaatsen bijkans onmisbaar, zelfs voor minder vermogenden; daarom geeft men in bedenking, om het eerste paard op f 15 of uiterlijk f 20 te stellen en het tweede paard op f 30; bij verdere opklimming wilde een lid het derde paard wederom lager stellen; maar het vierde en alle paarden meer konden in allen geval op f 30 aangeslagen worden.

Men vermeent dat het belang der schatkist de vermindering voor het eerste paard medebrengt, zoowel als dat van de paardenfokkerij en het gemak der ingezetenen, die door al te zware belasting op het houden van paarden afgeschrikt zouden worden.

Het gebruik van ezels en muilezels zoude de meerderheid der Afdeling liever vrijlaten, of ten minste niet hooger dan tot een zesde van de belasting op de paarden bezwaren.

§ 2. De groote meerderheid wil deze 2de klasse niet hooger dan op uiterlijk f 15 aangeslagen hebben, ook in verhouding tot de vermindering van het eerste paard der 1ste klasse, hiervoren tot f 25 voorgesteld.

§ 3. Men zoude hier wederom het eerste paard tot op f 5 willen verminderen, en met een tweede paard tezamen op f 14 brengen, ook in het vermoedelijk belang der schatkist.

§ 4. De paarden van stalhouders en dergelijke personen moesten, naar het inzien der geheele Afdeling, niet hooger belast worden dan bij de thans vigeerende Wet, omdat dit beroep thans reeds zoozeer gedrukt wordt door de groote vermeerdering van allerlei middelen van transport. Het schijnt dat f 8 op elk paard hier genoeg is.

Vier leden der Afdeling stellen eene belasting op de rijtuigen van weelde voor, hetzij dan met of zonder eenige wijziging in

¹⁾ „Welke dan?” vroeg Luzac.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

die van de paarden; maar de overige leden vereenigen zich niet met dit denkbeeld, hetwelk ook bij de deliberatiën over de thans bestaande Wet indertijd is geopperd en ook toen geen genoegzamen bijval gevonden heeft.

Art. 15, litt. b. In den geest der aanmerking op litt. b van § 2, art. 13, zouden de woorden: *ten plattenlande* ook hier moeten uitvallen.

Litt. d. Landbouwer, in de tweede, lees: in de derde.

Art. 16. De verhooging van belasting voor ongehuwde mannelijke personen heeft bij vijf leden der Afdeeling bijval gevonden; een lid wilde de weduwe zonder kinderen daarbij voegen; maar de meerderheid keurt de geheele zaak af. Indien dezelve evenwel ingang mogt vinden, dan geeft eene meerderheid van acht leden in bedenking, dat in het geval van samenwoning met zusters of weduwnaars, de huur behoort gerekend te worden te loopen ten laste van den inwonenden ongehuwden man.

Het voorgestelde tarief wordt algemeen afgekeurd; in de grootste Steden zullen weinig ongehuwde mannelijke personen meer dan f 400 aan huur verwonen, en in andere plaatsen zal die huur zoo ongelijk bevonden worden, dat het ondoenlijk voorkomt om met eenige billijkheid een tarief daarvoor te regelen; men geeft in bedenking om de som van f 200 voor alle Steden en Gemeenten tot maatstaf te nemen.

J. G. VAN NES

Zitting van Dinsdag den 18den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Van Hoorn van Burgh, Hinlopen, Corneli, Druyvesteyn, De Backer, Van Welderen Rengers, Buma, Michiels van Verduynen, Dijkmeester, Luyben, onder-voorzitter.

Eenige leden der Afdeeling zouden meer duidelijkheid verlangen in de omschrijving van de afgezonderde gedeelten van percelen, waarvan in art. 18, § 2 a, wordt gesproken. Zij vragen, of eene enkele binnendeur, door welke men van het voorname perceel tot het afgezonderde gedeelte toegang heeft, de hoedanigheid van afgezonderd gedeelte wegneemt? Zij oordeelen dat dit in de Wet bepaaldelijk moet zijn uitgedrukt, ten einde misbruiken voor te komen.

Ten aanzien van § 5 van dit artikel verlangden twee leden, dat zoodra een vreemdeling binnen dit Rijk patent voor de uitoefening van eenigen handel of bedrijf neemt, deze oogenblikkelijk verplicht moet zijn om alle personeele belastingen te betalen. De overige leden der Afdeeling verklaren zich tegen dat gevoelen, als strijdig met de belangen van den handel.

Omtrent de plaats van de verschuldigdheid der belasting, voor zooveel den derden grondslag betreft, verlangen vier leden in art. 19 bepaald te zien, dat voor tuinlieden en tuinknechts, uitsluitend op landgoederen werkzaam, de elders wonende eigenaars of gebruikers dier goederen de belasting betalen in de Gemeenten, waar de landgoederen gelegen zijn. Alzoo genieten die Gemeenten de opcenten der belasting. De overige leden der Afdeeling verlangen dit niet.

Vijf leden willen in art. 20 hebben bepaald, dat, indien iemand vóór den 1sten November zijne dienstboden afschaft of derzelver getal vermindert, en daarvan in de maand October of vroeger aangifte doet, die afschaffing of vermindering de niet verschuldigdheid of vermindering der belasting over de laatste zes maanden van het dienstjaar moet ten gevolge hebben. Men kan zich verscheidene gevallen voorstellen, om de billijkheid van zulk eene verordening te bewijzen. Men denke slechts aan eenen hoogen ambtenaar die gepensionneerd wordt, aan eene vrouw, welke haren man, die hoogbezoldigde ambten bekleedde, verliest.

Art. 22, § 3. Zeven leden kunnen zich niet vereenigen met de schatting van het mobiliair naar den maatstaf van de bevolking. Zij verlangen eenen vasten maatstaf voor allen, onverschillig of zij eene plaats bewonen welken boven de 50 000 inwoners telt, dan wel eene beneden de 1500.

Een lid verwijst tot zijn geuit gevoelen over art. 4, bepalende de hoegrootheid der huurwaarde.

Men merkt aan, dat in het tarief sommen als aan de belasting onderworpen voorkomen, welke in art. 9 dezer Wet van de belasting zijn vrijgesteld. Dit is het geval met de bepaling van een halfmaal de waarde van het mobiliair in evenredigheid van de huur-

waarde van het perceel, waarin zich het mobiliair bevindt. Die eerste maatstaf behoort dus te vervallen.

Zes leden wenschen het tarief voor allen verbindend te hebben verklaard. De overige leden verzetten zich daartegen, en nemen de bepalingen van art. 22 aan, zooals deze daar liggen.

Vijf leden hadden gaarne het regt van schatting aan de belastingsschuldigen in § 4 bedoeld toegekend. Zij zien geene voldoende reden, om dezen in de berekening der waarde van hunne meubelen aan het tarief te binden.

Art. 23, § 1. Twee leden verlangen hier de bepalingen der Wet van 1822 te zien overgenomen. De overige leden nemen genoegen met het thans voorgestelde.

Art. 24. Twee leden wenschen § 9 uitgebreid te hebben met dezen volzin: „Indien zij paarden tot aanspan van rijtuigen, van anderen huren, zullen zij gehouden zijn op te geven het getal paarden, voor elk aanspan in dienst gehouden wordende, benevens de namen der verhuurders en van de Gemeenten, waar die paarden zijn geplaatst.”

Art. 25. De Afdeeling vraagt, waarom hier de werkzaamheden aan het Hoofd van het Gemeentebestuur worden opgedragen, en niet, evenals in art. 32, § 1, aan de zettters?

Art. 26 en 27. De Afdeeling oordeelt, dat meer vereenvoudiging in de uitvoering der Wet noodzakelijk is. Zij beveelt zulks der Regeering met nadruk aan.

Art. 28, § 3. Twee leden verlangen ook hier de bevoegdheid, in art. 40 toegekend om bij Gedeputeerde Staten te reclameeren, te hebben ingelascht. De overige leden deelen dat verlangen niet. Het is hier eene soort van revisie van de door de belastingsschuldigen gevraagde schattingen; gewone reclame komt dus niet meer te pas. Over begane feilen en misstellingen, behoort, volgens die leden, de Minister van Financiën te oordeelen.

Art. 39. Twee leden wilden dit artikel uit de Wet nemen en geen fonds voor kwade posten daarstellen.

Art. 40. De Afdeeling moet der Regeering doen opmerken, dat de uitdrukking in § 1: „met inachtneming van de voorschriften, te dien aanzien wegens de directe belastingen in het algemeen bestaande” te onbestemd is. Zulke voorschriften zijn niet algemeen bekend. Hoe zullen nu de belastingsschuldigen tot de kennis van die voorschriften geraken? Men dringt met bescheiden ernst aan op de overneming dier voorschriften in deze Wet. Alzoo zal de weg van klage over onvolledigheid derzelve worden afgesneden en de belastingsschuldige geen gevaar loopen, dat de tijd voor de indiening der reclame verstrijke vóór dat hij den vorm kent, dien hij tot dat einde moet inacht nemen.

§ 4 wenscht de Afdeeling in zooverre te hebben gewijzigd, dat de paarden ook voor acht maanden kunnen worden aangegeven, te weten: van 1°. April tot 1°. December. In April en November zijn de kleiweegen dikwerf nog bruikbaar en kunnen de landlieden dan ook nog gebruik van hunne paarden maken. In de vier overige maanden is dit het geval niet. Men wenscht dat hun de bevoegdheid tot het doen bewerkstelligen van afschrijving voor de bedoelde vier maanden worde toegekend, indien dezelve voor een jaar zijn afgegeven.

Een lid verklaart zich tegen de bepaling van § 5.

Art. 43. Drie leden verlangen dat al de boeten, ingevolge deze Wet te verbeuren, worden gestort in de schatkist. Die zelfde leden voegen daarbij den wensch, dat, indien die overstorting alleen bij de boeten, in § 2 van art. 27 en §§ 1 en 4 van art. 29 aangewezen, moet bepaald blijven, de verdeling derzelven plaats hebbe volgens een voorschrift, op te nemen in deze Wet. Een ander lid beschouwt de zaak niet tot genoegzame klaarheid gebragt. Hij vraagt opgaaf van het bedrag der boeten over het laatst afgesloten dienstjaar, voor zoover de 2de zinsnede van het Wetsartikel aanbelangt, alsmede van de tot heden toe plaats gehad hebbende wijze van verdeling. Die opgaaf wordt mede door de hiervoren gemelde drie leden verlangd.

De overige leden nemen genoegen met de voorgedragen Wettelijke verordening.

Eindelijk hebben twee leden der Afdeeling twee afzonderlijke Wetten voor de diensboden en paarden verlangd.

Ten gevolge der bijvoeging door twee leden bij art. 24 voorge-

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

steld, zoude, indien de Regering daaraan toegeeft, aan het einde van n°. 17 van het formulier van de opgaven voor een beschrijvingsbiljet, een zevende onderdeel moeten worden opgenomen, inhoudende: „Indien gij paarden van anderen tot aanspan uwer rijtuigen bezigt, wie zijn de verhuurders en in welke Gemeente wonen zij? Hoe veel paarden houdt ieder hunner te uwen dienste? In welke Gemeente worden die paarden geplaatst?“

LUTTEN

TWEDE AFDEELING

Zitting van Maandag den 10den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Van Dam van Isselt, ondervoorzitter, Junius van Hemert, Binkes, Van Panhuys, Repelaer, Van Bleiswijk, Modderman, Hooft, Clifford, Bruce, voorzitter.

Alvorens over te gaan tot het onderzoek van de onderscheidene artikelen, heeft de Afdeeling over de hoofdbeginselen van dit Wetsontwerp beraadslaagd, en in de eerste plaats de vraag behandeld, of de belasting op het personeel naar de zes thans bestaande grondslagen moet worden geheven, dan of men de voorkeur moet geven aan de voorgestelde vermindering van het aantal grondslagen.

Zeven leden der Afdeeling verklaren zich bepaaldelijk tegen die vermindering:

1°. Omdat de belasting op het personeel daardoor geheel van aard verandert, en de moeilijkheden zich op nieuw zullen doen gevoelen, die aan het invoeren van nieuwe Belastingwetten onafscheidbaar verbonden zijn.

2°. Omdat de belastingsschuldige aan de thans bestaande grondslagen der personeele belasting sedert lang gewoon is, en niet dan ongaarne eene verandering in Belastingwetten ziet, wanneer dezelve met geene vermindering der belasting gepaard gaat.

3°. Omdat de belasting naar de grondslagen, die men thans uit het Wetsontwerp weggelaten heeft, moeilijk ontdoken kan worden, dewijl de Administratie zich gemakkelijk van het getal deuren, vensters en haardsteden in elke woning kan overtuigen.

4°. Omdat het overbrengen der belasting op het personeel naar de drie eerste grondslagen der thans bestaande Wet op den grondslag der huurwaarde alleen, zonder voldoende reden den eenen ontaast en den anderen zwaarder belast.

5°. Omdat daardoor nog grooter onevenredigheid in de belasting tusschen verschillende Provinciën en Gemeenten zal ontstaan, dewijl de huurwaarde op de eene plaats te hoog opgedreven en op de andere te laag gesteld is.

6°. Omdat de voorgestelde vermindering der grondslagen aan ongeschikte ambtenaren de magt zoude geven, door het opdrijven der huurwaarde, die nimmer met mathematische zekerheid berekend kan worden, de belasting aanzienlijk te verhoogen.

Om al deze redenen achten de bedoelde leden het verkieslijk om het thans bestaande systema van personeele belasting met de grondslagen van deuren, vensters en haardsteden te behouden; om de thans bestaande Wet in haar geheel te herzien, derzelver gebreken te verbeteren en daardoor meer evenredigheid in de belasting tusschen de meer- en de mindervermogenenden te brengen. Zij zijn alzoo overtuigd, dat de voorgestelde vermindering der grondslagen van de personeele belasting niet aan het gewenschte doel zal beantwoorden, dat zij nu reeds verklaren alleen om het weglaten van de grondslagen van deuren, vensters en haardsteden, tegen het Wetsontwerp te zullen stemmen, en, daar het hoofdbeginsel van deze Wet, de vermindering der bestaande grondslagen, noodwendig op de meeste artikelen van invloed is geweest, dewijl dezelve naar de thans voorgedragen vier grondslagen zijn ingerigt, achten zij het geheel overtuigd om in eenig bepaald onderzoek ten opzichte der bijzonderheden van het Wetsontwerp te treden. Zij beschouwen art. 1 van dit Wetsontwerp als het fundament waarop het geheele gebouw rust, en daar zij de strekking van dat artikel geheel en al afkeuren, stort daarmede naar hunne meening het gansche gebouw in, en zij zonden, met het onderzoek voortgaande, zich moeten vergenoegen met bij elk artikel hunne verklaring te herhalen, dat zij zich met hetzelfde niet kunnen vereenigen, omdat

hetzelfde het gevolg is van een systema, hetwelk hunne goedkeuring niet heeft verkregen.

De drie overige leden deelen deze bezwaren niet, maar zijn met de Regering van oordeel, dat de belasting op het personeel door de vermindering der grondslagen meer vereenvoudigd wordt; dat daardoor meer evenredigheid in de belasting tusschen den meer- en den minder-vermogenende kan ontstaan, vooral wanneer men de huurwaarde, die tot grondslag van de belasting dient, met de Kadastrale huurwaarde in verband bragt.

Maar ofschoon deze leden derhalve het hoofdbeginsel van dit Wetsontwerp, de vermindering der grondslagen, goedkeuren en het met de Memorie van Toelichting eens zijn, dat de deuren en vensters en de haardsteden geen goeden grondslag voor eene gelijkdragende belasting opleveren, mogen zij evenwel der Regering niet ontveinzen, dat de doorgaande strekking van het Wetsontwerp, om de grootere steden ten koste van de kleinere en van het platteland te bevoordeelen en te ontlasten, hen over het Wetsontwerp zeer ongunstig doet oordeelen. Tegen het tarief in dit Wetsontwerp voorkomende kan met allen grond worden aangevoerd, dat er geene reden aan te geven is, waarom tusschen de grootere en minder groote Steden, wat de huurwaarde betreft, een onderscheid gemaakt zoude moeten worden.

Indien personen van den zelfden stand in de eene plaats meer huur betalen dan in de andere, schijnt zulks het vermoeden te moeten wekken, dat zij die hoogere huur kunnen betalen en meer inkomen hebben. En wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat het betalen van die hoogere huur de inwoners van grootere steden niet belet om in het houden van paarden, rijtuigen en dienstboden grootere weelde aan den dag te leggen dan gewoonlijk in kleinere steden het geval is, dan wordt dit vermoeden daardoor niet weinig bevestigd. Men zal misschien de aanmerking maken, dat dit de hoogere klassen, maar geenszins de midden- en lagere klassen betreft, maar het antwoord is gereed, dat in de grootere steden de verdiensten van handwerkslieden veel grooter zijn dan in kleinere plaatsen. Men zoude nog kunnen aanvoeren, dat, zoo er in grootere steden voor de zelfde soort van woningen meer huur wordt betaald dan in de kleinere, ook de verkoopwaarde der huizen er hooger is, en dat het derhalve geheel met de billijkheid overeenkomt, zoo de bewoner zelf eigenaar is, hem meer belasting te doen betalen van eene duurder bezitting. De onevenredigheid die er derhalve in de bij deze Wet voorkomende tarieven tusschen grootere en kleinere steden gevonden wordt, en die thans ten opzichte van de belasting op deuren, vensters en haardsteden in eene omgekeerde reden bestaat, zal geheel weggenomen moeten worden, alvorens een der drie bedoelde leden zijne goedkeuring aan het Wetsontwerp zal kunnen hechten. Ten slotte meent men te moeten opmerken dat men, niettegenstaande de naauwkeurigste berekeningen, niet heeft kunnen ontdekken hoe eene enkele klasse, tot den middenstand behorende, door dit Wetsontwerp in de kleinere steden en op het platteland zal worden ontlast, en dat men bij gevolg in de Memorie van Toelichting aan die klassen een uitzigt heeft geopend, hetwelk door de ondervinding gelogenstraft zal worden. Na deze algemeene bedenkingen werd door een lid ¹⁾ de opmerking gemaakt dat, daar de groote meerderheid der Afdeeling zich tegen het hoofdbeginsel der Wet had verklaard, en de overige leden om andere redenen zich met het Wetsontwerp niet konden vereenigen, het nuttelooze tijdverspilling zoude zijn, indien men verder met het onderzoek van het Wetsontwerp voortging. Dat het daarom wenschelijk zoude zijn, indien men zich door middel der Centrale Afdeeling met de meening der overige Afdeelingen bekend konde maken, ten einde te kunnen weten of de meerderheid van de leden der Kamer de denkwijze van de meerderheid dezer Afdeeling deelt, in welk geval men het onderzoek van het Wetsontwerp hier konde besluiten; terwijl men in het tegenovergesteld geval met het onderzoeken der onderscheidene artikelen zoude kunnen voortgaan. De geheele Afdeeling zich met deze beschouwing vereenigd hebbende, werd den voorzitter opgedragen om aan de Centrale Afdeeling de mededeeling van het gevoelen dezer Afdeeling te doen en werd het verder onderzoek voorloopig gestaakt.

Zitting van Dinsdag den 11den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Junius van Hemert, Binkes, Modderman, Van Panhuys, Repelaer, Van Bleiswijk, Hooft, Van den Velden, Clifford, Bruce, voorzitter.

Nadat de voorzitter aan de Afdeeling het resultaat van het ver-

¹⁾ Van Dam van Isselt (aant. Luzac.)

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

handelde in de Centrale Afdeling had medegedeeld, werd door de meerderheid besloten, om het voorbeeld der overige Afdelingen te volgen en zich niet aan het onderzoek der bijzonderheden van het Wetsontwerp te onttrekken, in de hoop dat de Regering, bij de herziening der thans bestaande Wet, zich de aanmerkingen ten nutte zal maken, die op dit Ontwerp gemaakt zullen worden.

Art. 1. De bedenkingen in de vorige zitting in het midden gebragt, maken het onnoodig om bij dit artikel stil te staan.

Art. 2. Twee leden, in aanmerking nemende dat de belasting op de huurwaarde eigenlijk alleen betaald moet worden van de huurwaarde der gebouwde eigendommen, verlangen dat in dit artikel de vermelding van ongebouwde eigendommen worde weggelaten. De overige leden deelen deze beschouwing niet, omdat naar hunne meening de huurwaarde van huizen wel degelijk afhankelijk is van de uitgestrektheid der daarbij behoorende gronden; maar zij verlangen de reden van het verschil te kennen, hetwelk in dit artikel, sub litt. a en b, tusschen Steden en Vlekken en tusschen Gemeenten op het platteland is gemaakt. Zij achten de bepaling onder litt. c voorkomende, waarbij koepels en tuinhuisen met kasteelen gelijk worden gesteld, hoogst onbillijk en verlangen in de Wet de juiste beteekenis van de woorden *tijdelijk verblijf*, in die paragraaf voorkomende, omschreven te hebben.

Art. 3. De Afdeling geeft in bedenking om de redactie van dit en van andere artikelen te verbeteren. Zij zal zich onthouden van eenige aanmerking omtrent minder juiste of minder duidelijke uitdrukkingen in dit Wetsontwerp voorkomende, in de hoop dat de Regering bij eene nadere voordragt de redactie van het Wetsontwerp naauwkeurig zal herzien. Als voorbeelden van eene onduidelijke en onverstaanbare redactie, wijst zij op art. 10, § 3, litt. C, a en b, alsmede op § 4 van dat zelfde artikel.

Twee leden zijn van oordeel dat de slotbepaling van het 2de lid van dit artikel 3 overtollig is, omdat de lasten door huurders te betalen inderdaad een gedeelte der huurwaarde uitmaken.

Ten opzichte van week- en maandhuren merken eenige leden aan dat bij ministerieele interpretatie van 11 Junij 1833 is bepaald, dat de aangifte door den gebruiker voor het geheele jaar moet geschieden, en dat zulks onbillijk is en onwettig, indien het niet bij de Wet wordt bepaald.

Daar dit artikel geen juisten en zekeren maatstaf bepaalt, waarnaar de huurwaarde geregeld moet worden, en dezelve derhalve grootendeels afhankelijk is van de bijzondere inzichten van controleurs en schatters, die denzelve naar goedvinden opdrijven of verminderen kunnen, acht de Afdeling het wenschelijk om de Kadastrale huurwaarde als basis van deze belasting aan te nemen. Daardoor zouden meer evenredigheid in de belasting ontstaan en de jaarlijksche taxatiën voorkomen worden.

Art. 4. Bij gelegenheid van de beraadslagingen over dit artikel geven eenige leden te kennen dat, naar hun inzien, de staten door de Regering overgelegd niet kunnen leiden tot eene juiste beoordeeling van de deugdelijkheid van het tarief bij dit artikel voorgedragen, noch tot de kennis van de verhouding waarin dit tarief staat tot de tot nu toe bestaande grondslagen van de huurwaarde, de deuren en vensters en de haardsteden, en zulks uit hoofde van eene te globale opgave van de sommen der onderscheidene huurwaarden.

Zij verlangen daarom eenen staat van de huurwaarde van elke Provincie, gesplitst naar de onderdeelen in dit artikel voorkomende, benevens eene opgave van het getal deuren, vensters en haardsteden, of liever van het bedrag der belasting voor elk dier objecten, zoodanig als zij thans van de gebouwen, vallende in de onderscheidene categoriën der Wet, betaald wordt.

Men ziet de moeilijkheid van het vervaardigen van eenen dergelijken staat niet in, daar de resultaten, aangeduid bij de staten door de Regering overgelegd, niet anders zijn kunnen verkregen worden dan door eene bijeenstelling der elementen die men nu vraagt.

Ofschoon de bedoelde leden zonder de gevraagde inlichtingen moeilijk alle bijzonderheden van het in dit artikel voorkomende tarief kunnen beoordeelen, maken zij geene zwarigheid om zich met de meening der overige leden te vereenigen, die hetzelfde als geheel onaannemelijk beschouwen. Men zal hier niet herhalen hetgeen bij de algemeene beschouwingen reeds gezegd is omtrent het hooger belasten van kleinere Gemeenten, alwaar wel is waar de huurwaarde lager, maar de middelen van bestaan en de verdiensten minder zijn; men zal zich bepalen

tot een enkel voorbeeld, hetwelk de gebreken van dit tarief in het oog doet vallen.

Volgens hetzelfde zou in de Gemeenten beneden de 3000 zielen, voor eene woning van 21 gulden huurwaarde aan belasting betaald worden in hoofdsom f 1.26, terwijl voor een huis van 22 gulden huurwaarde de belasting zoude bedragen f 2.64; dus zou, bij verschil van eenen enkelen gulden in de huurwaarde, de belasting met meer dan een *alterum tantum* vermeerderen. Een lid heeft aan de Afdeling een ander door hem ontworpen tarief medegedeeld, hetwelk in eene nota bij dit Proces-verbaal zal worden gevoegd. Eenige andere leden zijn van oordeel, dat de bevolking nimmer tot maatstaf van de tarieven in deze Wet voorkomende genomen moet worden, dewijl de bloei, de ligging en andere omstandigheden op die tarieven van invloed moeten zijn. Om die reden stellen zij voor, evenals dit in de Wet op de Patenten gedaan is, tabellen bij de Wet te voegen, waarin men elke plaats, naargelang der omstandigheden waarin dezelve verkeert, in eene bepaalde klasse zoude kunnen plaatsen.

Daar in dit Wetsontwerp van steden, dorpen, vlekken en plattelandsgemeenten gesproken wordt, verlangt men te weten, of het noodig is die verschillende benamingen te behouden, en, zoo ja, wat de Regering onder deze vier verschillende benamingen verstaat?

Een lid is van oordeel dat de voorsteden altijd tot de stad moeten gerekend worden te behooren, welke ook de afstand tusschen beiden zij.

Een ander lid wenscht op litt. b van dit artikel de volgende aanmerking woordelijk in het Proces-verbaal opgenomen te hebben:

„Daar pakhuizen (niet winkels of waaruit handel in het klein gedreven wordt), zuiver tot opslag of berging van koopmansgoederen wordende gebruikt, volstrekt geacht kunnen worden te zijn gebouwen van een der hoofdtakken van algemeene welvaart, zoo goed als die onder litt. f, g, h, i, k en l van art. 5 vermeld, zoo moeten dezen onder de vrijstellingen behooren.”

Art. 5. De leden die den staat hebben verlangd bij art. 4 opgegeven, verklaren voorts nog niet in staat te zijn, de deugdelijkheid van dit tarief te beoordeelen.

Onderscheidene leden verklaren niet te begrijpen, waarom de vrijstellingen naarmate van de bevolking der Gemeenten zoozeer uitgestrekt moet worden. Naar hun oordeel heeft men zeer verkeerd gedaan met de eigenaren van kleine huisjes van de verplichting te ontslaan om de belasting naar de huurwaarde te betalen. Zij achten het niet noodig om thans in eenige ontwikkeling van dit gevoelen te treden, maar bevelen hetzelfde aan de ernstige overweging der Regering aan.

Drie leden verlangen dat in de Wet eene definitie van tuinhuisen en koepels worde gegeven, dewijl het niet opnemen van deze definitie tot menigvuldige ministerieele interpretatiën aanleiding heeft gegeven.

§ 2, litt. d. De Afdeling verlangt dat deze vrijdom worde uitgestrekt tot de huizen door diaconiën en armbesturen aan armen gratis ter bewoning gegeven, om het even of die woningen aan de besturen toebehooren of door dezelve gehuurd zijn.

Litt. g. Men verlangt de reden te weten, waarom hier geene melding gemaakt is van boomkwekers, die in de thans bestaande Wet worden opgenoemd.

Litt. h. Men verlangt te weten, waarom men de woorden *en allerlei vee*, in de thans bestaande Wet voorkomende, heeft weggelaten, daar het toch wel niet de bedoeling zal zijn, om de gebouwen dienende tot bewaring van varkens, ganzen, enz. aan de belasting te onderwerpen.

Litt. i. Een lid begrijpt niet, waarom de winkels den vrijdom niet genieten, die hier aan andere gebouwen dienende tot fabrieken en trafieken verleend wordt.

Art. 7. Naar het oordeel der meerderheid dezer Afdeling, behoort men eerst te zeggen voor welke voorwerpen de belasting betaald moet worden, en dan de exceptiën op te geven. Om die reden stelt men voor, het artikel met de bepaling van § 2 te beginnen, of althans het begin van het artikel indienvoegte te wijzigen, dat de bepaling van die paragraaf daarin opgenomen worde, en dan in § 2 de vrijstellingen op te noemen.

§ 1, n°. 3. Waarom is er geen vrijdom verleend voor de rijtuigen, enz. van paardenkoopers?

N°. 5. De redactie is ongelukkig.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

Nº. 9. De groote meerderheid der Afdeeling verklaart zich tegen de hier gevonden wordende afwijking der bestaande Wet. Deze bepaling leidt tot ontlasting van den rijke, die gewoonlijk de grootste hoeveelheid der hier opgenoemde voorwerpen bezit, en daarvoor bestaat geen reden. Men erkent dat de thans bestaande bepaling somwijlen tot vexatiën aanleiding heeft gegeven, doch vertrouwt dat dezelve door doelmatige instructiën voorkomen kunnen worden, en neemt daarbij in aanmerking dat men zich van de schatting kan bevrijden door de aangifte van het mobilair naar de huurwaarde te doen.

De overige leden keuren de voorgestelde verandering goed, omdat zij het regt van inzage in kisten en kasten (waarvan de taxateurs op eene dikwijls zeer onaangename wijze gebruik maken) als een groot bezwaar tegen de thans bestaande bepaling beschouwen.

Art. 8. Een lid verklaart geene voldoende reden te kennen, waarom de belasting naar het mobilair met de hoogere waarde van hetzelfde moet opklimmen; eenige anderen kunnen vooralsnog de deugdelijkheid van het tarief niet beoordeelen. De overigen zijn van oordeel dat eene vermeerdering der belasting naar de waarde van het mobilair zeer doelmatig is, omdat die vermeerdering op grootere weelde en bij gevolg op vermoedelijk grooteren rijkdom gegrond is.

Art. 9. Het aanzienlijk verschil hetwelk hier weder tusschen grootere en kleinere Gemeenten gevonden wordt, vindt weinig bijval bij eenige leden. Andere verklaren dit tarief niet genoegzaam te kunnen beoordeelen.

Litt. b. In art. 15 litt. b. van de bestaande Wet was van den vrijdom uitgesloten het mobilair, hetwelk aan den principaal enz. toebehoort; men keurt die bepaling goed en wenscht dezelve te behouden.

Litt. c. In plaats van het woord *meubelen*, las men liever *hetzelve*, zooals in de thans bestaande Wet, omdat doordoor de bedoeling duidelijker wordt.

Geresumeerd den 12den Mei 1841.

Zitting van Woensdag den 12den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Binkes, Modderman, Van Panhuys, Repelaer, Van Bleiswijk, Hooft, Van den Velden, Clifford, Bruce, voorzitter.

Art. 10, § 1. De meerderheid der Afdeeling vreest dat het 2de lid van deze paragraaf tot schreeuwende onbillijkheden aanleiding zal geven, indien men alle personen, die vier of zes malen in het jaar op zoogenaamde casino's en andere dergelijke verenigingen dienen, als dienstboden van de 1ste klasse wil beschouwen. Zij acht derhalve de bepaling van deze paragraaf te algemeen en verlangt dat dezelve beperkt worde tot de plaatsen van dagelijksche uitspanning.

Tegen het laatste lid van deze paragraaf verklaart zich de geheele Afdeeling: 1º. omdat de algemeenheid der woorden *alle werkzaamheden* enz. aanleiding zal geven tot allerhande vexatiën, en 2º. omdat daaruit zoude voortvloeijen dat de eigenlijke landbouwer, die rijtuigen en karren met veeren gebruikt, behalve de belasting op de paarden, nog zijne dienstboden in de eerste klasse zoude moeten aangeven.

Ook tegen de bepaling in de 2de paragraaf voorkomende, verklaart zich de geheele Afdeeling, dewijl men vreest, dat ook de gewone arbeiders op landgoederen in de tweede klasse zullen vallen, indien zij meer dan vier dagen in de week bij de zelfde personen werken en van tijd tot tijd, hetzij in den tuin, of tot het schoonhouden van paden enz. worden gebezigd. Men acht het onnoodig om hieromtrent in eenig verder betoog te treden, maar vergenoegt zich met te vragen of dergelijke belasting in het belang der klasse is, die door handenarbeid in haar onderhoud moet voorzien? Naar het oordeel der Afdeeling moet de redactie van art. 16, § 3, der thans bestaande Wet behouden blijven. Ten einde allen twijfel weg te nemen, vraagt men welke personen eigenlijk door tuinbedienden op buitenplaatsen en in tuinen verstaan worden?

§ 3, litt. d. en e. Bij art. 16, § 4, der thans bestaande Wet werden aan de belasting onderworpen de dienstboden van brood-, koek-, banketbakkers, kleederbleekers, slaggers en van alle anderen, wier bedrijven niet als eigenlijke trafieken en fabrieken beschouwd

kunnen worden; thans maakt men ten opzichte van de bedienden der brood-, koek-, banketbakkers en kleederbleekers eene uitzondering, waarvan de reden door geen lid der Afdeeling begrepen wordt: weshalve men zich zonder voldoende opheldering ook tegen deze bepaling verklaart.

B. Onder den schijn van den boerenstand te ontlasten, door de bepaling betreffende de werkboden weg te laten, zal men vele personen tot den boerenstand behoorende aan zwaardere belasting voor hunne dienstboden onderwerpen. Wanneer een boer van eene jagtakke voorzien is, of een patent als paardenkooper heeft, of assessor zijner Gemeente is, of een tuin van 30 roeden bij zijne woning heeft, zal hij niet meer als eigenlijke landbouwer kunnen beschouwd worden, en daardoor verplicht zijn om zijne dienstboden in eene hoogere klasse aan te geven. Men gelooft dat door deze bepalingen in sommige Landprovinciën bij den gegoeden boerenstand datgene de algemeene regel zal worden, hetwelk als uitzondering is voorgesteld, en geeft derhalve verre de voorkeur aan de thans bestaande bepaling betreffende de werkboden, waardoor de landbouwers eene matige belasting voor hunne bedienden betalen, en voor de afschaffing van welke geen reden bestaat.

D. Tegen de belasting op de oppassers en boodschaploopers verklaren zich alle leden der Afdeeling: 1º. omdat die bepaling tot vexatiën en onaangenaamheden aanleiding zal geven; 2º. omdat het geregeld heffen van die belasting onuitvoerlijk zal zijn, en 3º. omdat dergelijke belasting te hoog zoude zijn, dewijl vele personen voor den zelfden oppasser en boodschaplooper zouden betalen, en eindelijk omdat eene belasting op deze personen eenen nadeeligen invloed op derzelver beroep zoude uitoefenen, en men dus, door het belasten van den meervermogene, den arme van zijn bestaan zoude berooven.

§ 4. Ten opzichte van deze paragraaf is het der Afdeeling onmogelijk om eenige andere aanmerking te maken, dan dat dezelve door geen enkel lid wordt verstaan. Men zal dus eene andere redactie afwachten, alvorens zich over deze paragraaf te verklaren.

Art. 11. Daar men gewoonlijk uit het getal der dienstboden den vermoedelijken rijkdom der meesters kan opmaken, en de Afdeeling genegen is om door de belasting op het personeel voornamelijk de rijkere te treffen, maakt de meerderheid geene zwaarigheid om dit tarief goed te keuren; alleen geeft zij in bedenking of het geen onbillijkheid is, dat een huisgezin met vier kinderen, waar twee vrouwelijke dienstboden zijn, geen gebruik kan maken van den vrijdom voor een dienstbode, en dat er geen vrijdom bepaald is voor twee vrouwelijke dienstboden, bij personen die acht kinderen in huis hebben?

Eenige leden vinden den sprong van 5 op 15 gulden te groot en vreezen daarenboven, dat de verhooging van het thans bestaande tarief tot het afschaffen van dienstboden zal leiden en daardoor nadeelig op de mindere klasse zal werken.

Ten opzichte van de verhoogde belasting op liveirebedienden waren de gevoelens verdeeld. De meerderheid keurt de bepaling goed, mits de definitie juist gesteld zij, dewijl het moeilijk is te bepalen, welk *teeken algemeen* voor liveirei wordt erkend.

De overige leden achten de geheele bepaling nutteloos, dewijl dezelve het afschaffen van de liveireijen tengevolge zal hebben; zij zouden derhalve in bedenking geven om de verhoogde belasting zooveel te verminderen dat het niet der moeite waard is de liveireijen om de belasting af te schaffen.

Eenige leden maken zwaarigheid om hunne toestemming tot eene belasting van gouverneurs, enz. te geven, vooral omdat in de Landprovinciën het houden van dezelve niet als weelde kan worden beschouwd; doch de groote meerderheid vindt daarin geen bezwaar, wanneer omtrent zoodanige personen eene afzonderlijke bepaling in de Wet opgenomen wordt, waardoor het duidelijk is dat zij niet gerekend worden tot de dienstboden te behooren.

Ten opzichte van de *schrijvers* merkt de Afdeeling op, dat daaronder, zooals het artikel gesteld is, ook de klerken van notarissen, enz. en de kantoorbedienden van kooplieden, enz. gerekend zullen worden; dat deze bepaling derhalve onregtvaardig is, dewijl aan dezen reeds de verplichting wordt opgelegd om patenten te nemen, en dat het gevolg daarvan zal zijn, dat de klerken en schrijvers afgeschaffd zullen worden. Zij dringt op eene wijziging van het artikel aan en verklaart dat, al bestond er geene andere reden om dit Wetsontwerp af te stemmen, zij het nog zoude doen indien deze bepaling behouden bleef.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der A/deelingen)

§ 2. De Afdeeling verlangt te weten of de zoogenaamde *broeibakken* ook tot de verdubbeling der belasting aanleiding geven.

In de 11de vraag van het formulier wordt melding gemaakt van de oppervlakte van de *gezamenlijke* ramen; dit drukt de bedoeling juist uit en men verlangt derhalve dit woord ook in de Wet zelve opgenomen te zien.

§ 3. De geheele Afdeeling verklaart zich bepaaldelijk tegen deze paragraaf, waardoor de middenklasse en de landbouwer nog meer dan thans worden belast en zulks onder den schijn van dezelven te ontlasten: zoo zal, bij voorbeeld, een landbouwer, twee paarden in de 3de klasse aangevende en drie dienstboden hebbende, veel meer betalen dan onder de tegenwoordige Wet.

Art. 12, litt. b. Ofschoon het verleenen van zoogenaamde roode akten misschien als eene inbreuk op de bestaande Jagtwet aangemerkt kan worden, wil men dezelve wel beschouwen als eene belooning voor de diensten, die gratis door de jagtofficiëren gepresteerd worden; maar wanneer dezen die roode akte aan jagers geven, bestaat er geen de minste reden, om hun vrijstelling van de personeele belasting voor dezelven te verleenen. Het houden van jagers is weelde, en die ze houdt moet, naar het oordeel der Afdeeling, de belasting betalen.

Litt. d. Achter *polder* wenscht men het woord *dijk* gevoegd te hebben, daar voor dien vrijdom de zelfde reden bestaat.

Litt. f. De bepaling hier voorkomende zal voor vele leden eene voldoende reden tot afstemming van het Wetsontwerp opleveren. De thans bestaande bepaling heeft reeds tengevolge dat meisjes op hun 15de jaar uit hare diensten worden ontslagen, tot armoede en ontucht vervallen, en wanneer zij nu bij het ingaan van het 15de jaar reeds als vrouwelijke dienstboden worden beschouwd, zal dit nergens toe strekken dan om de zeden der mindere klasse nog meer te bederven. De meerderheid der Afdeeling stelt derhalve voor, om, bij eene herziening der thans bestaande Wet, de vrijstelling der vrouwelijke dienstboden tot degenen uit te strekken, die op den 1sten Mei hun 16de jaar nog niet hebben voleindigd, en van het 16de tot het 18de slechts de halve belasting te vorderen; terwijl nog daarenboven zal behooren bepaald te worden, dat door het houden van dergelijke kinderlijke dienstboden, het getal der dienstboden niet gerekend wordt te vermeerderen. Ofschoon daardoor misschien eenig verlies aan de schatkist zal worden veroorzaakt, vertrouwt nogtans de Afdeeling dat de Regering in het belang der zedelijkheid zich het gemis van eene geringe som zal getroosten.

Litt. g. Wat verstaat men door afzonderlijke dagen?

Litt. i. Waarom heeft men hier het woord *bloedverwantschap* gebruikt, in plaats van verwantschap, hetwelk in de thans bestaande Wet niet zonder reden gevonden wordt?

Litt. k. Naar aanleiding van de aanmerkingen op art. 11 gemaakt, wenscht de Afdeeling deze vrijstelling eenigszins verder uitgestrekt te hebben; zij geeft daarenboven de voorkeur aan de thans bestaande bepaling, waarbij de vrijdom slechts wegens eigen kinderen gegeven wordt.

Litt. m. Het komt sommigen leden twijfelachtig voor, of de tuinlieden van beroep wel in deze vrijstelling vallen indien zij broeikasten in hunne tuinen hebben, en zij wenschen daaromtrent allen twijfel weggenomen te zien.

Geresumeerd den 13den Mei 1841.

Zitting van Donderdag den 13den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Binkes, Van Panhuys, Repelaer, Modderman, Hooft, Van den Velden, Clifford, Bruce, voorzitter.

Art. 13. Litt. b. Zes leden der Afdeeling wenschen de bepaling in de thans bestaande Wet betreffende het gebruik van zadels behouden te hebben:

1°. Omdat het thans voorgestelde weder nieuwe middelen tot het ontduiken der Wet zal doen uitdenken; en 2°. omdat in onderscheidene Provinciën de landlieden in den winter niet anders dan te paard van de eene plaats naar de andere kunnen komen,

en zij alsdan in de kleilanden de stijgbeugels niet kunnen missen.

§ 2, litt. c. Een lid vrees dat deze bepaling, zooals dezelve thans is gesteld, aan de hoofdficiëren der schutterijen in tijd van vrede de bevoegdheid zal geven om de paarden, die zij als bijzondere personen houden, in de 2de klasse aan te geven; hij acht het derhalve wenschelijk dat hier melding van *mobile schutterijen* worde gemaakt.

§ 3. Twee leden zijn van oordeel, dat in dit artikel uitdrukkelijk vrijgesteld moeten worden de paarden van landbouwende personen, die voor rijtuigen op riemen, kettingen, enz. worden gebruikt.

Uit aanmerking dat de jonge paarden in Friesland en Groningen gewoonlijk voor narresleden gedresseerd worden en alle boeren aldaar in den winter verplicht zijn van narresleden gebruik te maken, verklaren zeven leden zich uitdrukkelijk tegen de laatste bepaling van deze paragraaf.

Eenigen verlangen daarenboven dat men in de Wet zal omschrijven, wat men eigenlijk door *narresleden* bedoelt, daar men anders gevaar loopt dat de ambtenaren bak- en andere sleden, die tot vervoer van goederen dienen, daaronder zullen rangschikken.

Art. 14, § 1. Eenige leden vreezen dat het hooger stellen van de belasting op de paarden der 1ste klasse derzelver gebruik zal verminderen, en dat dit derhalve ten nadeele van de schatkist zal strekken; de overigen deelen niet in deze meening; doch de groote meerderheid der Afdeeling gelooft dat, indien het doel dezer Wet is om de weelde te treffen, de Regering beter gedaan had met een oplopend tarief te bepalen, evenals in de thans bestaande Wet wordt gevonden. Wanneer deze Wet aangenomen werd, zou degene, die slechts één paard houdt, meer betalen dan thans, maar niet degene, die vier of meer paarden heeft.

De groote meerderheid ziet geen zwarigheid in het hooger belasten van paarden voor rijtuigen met wapens, schoon zij niet gelooft dat dit aan het doel zal beantwoorden. Twee leden verklaren zich tegen deze bepaling, welke naar hun oordeel met de Grondwet in strijd is. Een dier leden gelooft dat er in de toepassing der thans bestaande Wet misbruiken plaats hebben, daar in sommige Provinciën slechts dan de volle belasting voor vier paarden volgens het oplopend tarief wordt betaald, wanneer die paarden te gelijk voor het zelfde rijtuig worden gebruikt.

§ 2. Twee leden verklaren zich tegen de alhier voorgestelde verhooging, omdat het houden van de paarden der tweede klasse niet als eigenlijke weelde kan worden beschouwd.

§ 3. Vijf leden geven de voorkeur aan de bepaling der thans bestaande Wet, volgens welke degene, die twee paarden van deze klasse houdt, 16 gulden moet betalen.

§ 4. Deze paarden zijn geen paarden van weelde, maar worden vereischt tot het uitoefenen van het bedrijf van dengene, die dezelven houdt. Door de menigvuldige diligence-diensten, door het daarstellen van stoombooten en het maken van spoorwegen is het bedrijf van huurkoetsier enz. in de laatste jaren niet vooruit gegaan, en maakt derhalve de Afdeeling zwarigheid om de belasting op hunne paarden te verhoogen; eenige leden zouden zelfs verlangen die belasting op 6 gulden bepaald te zien.

§§ 5 en 6. De verhooging hier voorgesteld drukt op de nijverheid en niet op de weelde en de meerderheid der Afdeeling verklaart zich derhalve tegen dezelve.

Art. 15, litt. c. Een lid verlangt dat deze vrijdom uitgestrekt worde tot de zoogenaamde veulen-merriën. De overige leden zijn van oordeel dat zoo deze paarden niet aangespannen worden, dezelven ook volgens dit Wetsontwerp van belasting vrijgesteld zijn.

De slotbepaling van dit artikel is, naar het oordeel der meerderheid dezer Afdeeling, zeer ongelukkig gesteld: men hoopt dat bij eene nadere voordragt van Wet de bedoeling der Regering duidelijker uitgedrukt zal worden.

Art. 16 en volgende. De Afdeeling acht het onnoodig om in eenig onderzoek van de bijzondere artikelen te treden, waarin over de verhoogde belasting voor ongetrouwden wordt gesproken, dewijl zij zich bepaaldelijk tegen het beginsel zelf verklaart.

Wat de Regering in de Toelichtende Memorie ook moge zeggen van den grond waarop het voorstel berust, kan de Afdeeling in die verhoogde belasting, zooals dezelve thans is voorgedragen, niets anders zien dan eene soort van straf, bij eene financieele

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

Wet op den ongehuwden staat gesteld. Waarom anders van die verhoogde belasting de vrouwen en weduwnaars zonder kinderen vrijgesteld; waarom dezelve eerst opgelegd nadat het 30ste jaar bereikt is? De Afdeeling vindt geen vrijheid om tot zoodanige bepaling mede te werken.

Eenige leden achten zich verplicht om de Regering te doen opmerken, dat het tarief in art. 16 dezer Wet voorkomende, van eene partijdigheid voor groote steden getuigt, die hunne verwondering in hooge mate heeft opgewekt.

Geresumeerd den 18den Mei 1841.

Zitting van Dinsdag den 18den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Binkes, Kerens, Repelaer, Van Bleiswijk, Modderman, Van den Velden, Clifford, Bruce, voorzitter.

Art. 18, § 3. Door eenige leden wordt hier de aanmerking herhaald, reeds bij art. 5 gemaakt, dat men naar hun oordeel geheel verkeerd heeft gehandeld door het afschaffen van de bepalingen van §§ 3 en 4 van art. 24 van de Wet van 1833. De eigenaren van kleinere woningen kunnen, zonder eenige onregtvaardigheid, worden belast met de betaling van eenige grondslagen der personeele belasting voor de huurders hunner eigendommen, dewijl zij naar die belasting den huurprijs kunnen bepalen, en een nietsbeduidend voorval in de Hoofdstad des Rijks kan niet als een argument tegen deze bepaling gelden.

Art. 22, § 3. De leden die den staat hebben verlangd bij de aanmerkingen op art. 4 bedoeld, verklaren zonder dien staat de dengdelijkheid van het hier voorkomend tarief niet te kunnen beoordeelen. Alleen wil men hier opgemerkt hebben, dat bij het thans bestaande tarief de maatstaf van vermenigvuldiging minder in het voordeel van den meervermogende was, en dat het thans voorgedragene weder van partijdigheid voor groote steden getuigt.

Art. 24, § 9. De bepaling in deze paragraaf voorkomende, legt den ondernemers van openbare rijtuigen eene verplichting op, die, naar het oordeel der groote meerderheid dezer Afdeeling, in de toepassing onuitvoerlijk zal zijn. Men ziet daarenboven het nut van deze bepaling niet in, en zoude in allen geval verlangen, dat het maximum der boete op f 20 wierd bepaald, teneinde den regter de bevoegdheid te geven om bij verzachtende omstandigheden eene mindere straf op te leggen.

Art. 29, § 3. De Afdeeling hoopt dat bij eene herziening van het Wetsontwerp, de redactie van deze paragraaf duidelijker zal worden, vermits men de bedoeling der Regering volstrekt niet begrijpt.

Art. 32, § 2. Naar het oordeel van onderscheidene leden is de bepaling in deze paragraaf voorkomende en uit de thans bestaande Wet overgenomen, met de voorschriften der Grondwet in strijd en met eene gelijke regtsbedeeling onbestaanbaar.

In art. 163 der Grondwet wordt uitdrukkelijk bepaald, dat alle twistgedingen over schuldvordering bij uitsluiting tot de kennis der Regterlijke Magt behooren, en wanneer de Administratie der Belastingen beweert, dat iemand uit krachte van eene Wet eene bepaalde som aan het Rijk verschuldigd is, en deze de schuld geheel of gedeeltelijk ontkent, dan lijdt het toch wel geen twijfel dat de twist tusschen de Administratie en den burger over het bestaan of de hoegrootheid der schuld, een twistgeding over schuldvordering is, waarvan de beslissing niet zonder ontduiking of verkrachting der Grondwet aan de Regterlijke Magt kan worden onttrokken. Behalve de ongrondwettigheid dezer bepaling, die derzelver aanneming verbiedt, kan dezelve tot onregtvaardigheden en ongelijke regtsbedeeling leiden, en heeft zij zulks, indien men zich niet bedriegt, menigmaal gedaan.

Aan de Administratie toch staat het vrij om iemand, die de Wet anders dan de Administratie verstaat, ambtshalve aan te slaan, of tegen hem Proces-Verbaal op te maken en de zaak voor de Arrondissements-Regtbank te brengen. In het eerste geval beslissen de Gedeputeerde Staten, in het andere de Regterlijke Magt, en wie waarborgt er den ingezetene voor, dat beide deze autoriteiten de Wet op de zelfde wijze zullen verstaan? Het is derhalve mogelijk, dat van twee ingezetenen, die, wat de personeele belasting betreft, juist in het zelfde geval verkeerden, de een door de uitspraak der Gedeputeerde Staten tot betaling genoodzaakt wordt, terwijl de ander door het Regterlijk vonnis daarvan bevrijd wordt; ja, het

geval is denkbaar, dat de zelfde persoon dit jaar van het betalen der belasting door den Regter ontheven is, die onder gelijke omstandigheden door middel van den ambtshalven aanslag, tot betaling in het volgend jaar genoodzaakt zal worden.

Deze leden achten derhalve de bepaling geheel onaannemelijk en verlangen dat dezelve geheel weggelaten worde, of dat er althans een middel gevonden worde om de eindbeslissing, ingeval van verzet, aan de Regterlijke Magt op te dragen. Dit denkbeeld is door een lid in eene nota ontwikkeld, waarmede een ander, bij de resumptie tegenwoordig, zich verklaarde te vereenigen.

Art. 39. De meerderheid der Afdeeling verklaart het nut van dit artikel niet te begrijpen, dewijl het volstrekt onmogelijk is om op de voorgestelde wijze hetgeen men niet ontvangt, goed te maken uit hetgeen men ontvangt.

Wanneer men bepaalde, dat er boven de belasting acht opcenten zouden worden geheven, ten einde daaruit de onybare posten te dekken, zoude dergelijke bepaling een deficit kunnen voorkomen, maar wanneer men de onybare posten dekt door aftrek van acht percenten van de geïnde posten, dan is daarvan het eenig resultaat dat men bij wijze van fictie het deficit overschrijft op posten, die geen deficit hebben opgeleverd, en dat men als betaald beschouwt hetgeen inderdaad niet betaald is. Men wil niet ontveinzen dat men in deze bepaling het doel meent te ontdekken om weder een afzonderlijk Fonds op te rigten, waarover de Regering naar goedvinden zoude kunnen beschikken, en waarvan de contrôle uiterst moeilijk zoude zijn; en men gelooft ook in het belang van de Regering zelve te handelen door, zonder eenige omwegen, te verklaren dat men daartoe in geen geval zal medewerken.

Art. 40. Bij gelegenheid van dit artikel verlangt de Afdeeling der Regering te doen opmerken, dat de verplichting om de paarden voor een geheel jaar aan te geven, in sommige Provinciën en bepaaldelijk in Friesland en Groningen, jaarlijks aanleiding geeft tot veelvuldige reclames tot afschrijving van de belasting voor de zes wintermaanden, gedurende welke de paarden aldaar niet gebruikt kunnen worden, dat daardoor veel omslag en moeite wordt veroorzaakt, en dat men dit gemakkelijk zoude kunnen voorkomen, door de aangifte voor een halfjaar toe te staan.

De Afdeeling gelooft dat het daarenboven in het belang der schatkist zoude zijn, indien men tevens de bevoegdheid kon geven om gedurende den winter de paarden voor een of twee maanden aan te geven, dewijl vele landlieden, die thans hunne paarden in den winter in het geheel niet gebruiken, omdat zij dan de belasting voor het volle halfjaar moeten betalen, bij gunstig weder en bruikbare wegen zeer ligt hunne paarden voor een of twee maanden zouden aangeven.

Art. 41, § 2. Een lid verlangt de bepaling der thans bestaande Wet te behouden, waarbij slechts twee maanden aan de ambtenaren tot het noodig onderzoek zijn verleend.

Art. 44. De meerderheid der Afdeeling acht het noodzakelijk om de Instructie van 24 April 1833 in de Wet op te nemen.

Art. 46. De Afdeeling verklaart het 2de lid van dit artikel niet te begrijpen.

Na alle artikelen van dit Wetsontwerp te hebben onderzocht, mag de Afdeeling der Regering niet ontveinzen, dat al de leden, zonder uitzondering, hoogst ongunstig over hetzelfde denken, en dat zij met verwondering gezien heeft, dat het Wetsontwerp zoo weinig beantwoordt aan hetgeen in de Memorie van Toelichting wordt gezegd omtrent de vermindering van den druk der belasting op de lagere volksstanden en de ontheffing van de belasting daár waar zij op beroepen en bedrijven drukt.

Door het uitbreiden der vrijstellingen zullen de onybare posten grootendeels vervallen, maar daarom worden de lagere volksstanden niet ontlast; integendeel houdt men zich overtuigd, dat in het algemeen de nijvere burgerklasse door dit Wetsontwerp zwaarder dan thans zou belast worden.

Bij een naauwgezet onderzoek moet de Minister van Financiën daarvan, evenzeer als deze Afdeeling, overtuigd wezen, en men wil dan ook niet ontkennen dat de Memorie van Toelichting de ontevredenheid van de leden dezer Afdeeling heeft opgewekt, daar dezelve voor het grootste gedeelte der Natie een vooruitzicht heeft geopend, hetwelk door het Wetsontwerp tegengesproken wordt.

Men beschouwt de belofte van vermindering van den druk der belasting, in de Memorie van Toelichting gegeven, als onvoorzigtig en onstaatkundig, dewijl, bij het aannemen van het Wetsontwerp,

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

de ontevredenheid der mindere volksstanden zal vermeederen, naarmate zij zich in hunne verwachting meer teleurgesteld zullen vinden, en men bij het verwerpen van de voorgedragen Wet gevaar loopt, om door die belofte bij de lagere volksstanden het vermoeden op te wekken, dat de Vertegenwoordigers des Volks wel de minvermogenenden door belastingen willen drukken, naar den rijkdom en zich zelven willen verschoonen.

Een lid, bij de resumptie tegenwoordig, heeft eene nota overgegeven, welke onder litt. C bij dit Proces-Verbaal is gevoegd en waarmede onderscheidene leden verklaren zich te vereenigen.

Geresumeerd den 21sten Mei 1841

G. J. BRUCE

N O T A A

De steller dezès behoort tot die leden van de tweede Afdeeling, die niet, gelijk de meerderheid derzelve, voor het behoud der grondslagen van deuren en vensters en haardsteden zijn. Hij is het met de Regeering eens, wanneer zij in de Memorie van Toelichting te kennen geeft dat, naar haar inzien, die voorwerpen geen goeden maatstaf voor eene evenredige belasting op het personeel aan de hand geven. Hij houdt het er ook voor, dat eene voldoende wijziging van die grondslagen, hoedanige sommigen, bij het behoud derzelve, schijnen te verlangen, allezins moeilijk, zoo niet onmogelijk zal zijn. Zoo hij zich intusschen verklaart voor de opheffing van het deur- en venster- en haardstedengeld, en het overbrengen er van op de huurwaarde, kan hij echter zijne goedkeuring nog niet hechten aan het tarief voor de belasting op de huurwaarde bij art. 4 van het Ontwerp voorgesteld. Zijns inziens is er wegens de in het Proces-verbaal van genoemde Afdeeling uiteengezette gronden, geene aannemelijke reden voorhanden, waarom tusschen de grootere en minder groote Steden en Vlekken en Gemeenten op het platteland in meer dan één opzigt zoodanig in het oog loopend onderscheid zoude te maken zijn. Indien hij eene proeve wenscht genomen te zien om de huurwaarde tot grondslag te nemen in plaats van de deuren en vensters en haardsteden, zoo zou hij meer eenvoudigheid en vooral ook meer gelijkheid verlangen, en daarom heeft bij hem ingang gevonden het denkbeeld van een tarief, in den vorm en den geest van het onderstaande:

In plaats van de eerste drie klassen van het Ontwerp te stellen:

		Voor een huurwaarde van:	
1ste kl. Gemeenten van 24 000 zielen en daarboven	{	f 65 en daarboven . .	15 ten 100
		65 tot f 55 . . .	10 " "
		55 " 45 . . .	5 " "
		beneden de f 45 vrij.	

In plaats van de volgende drie klassen des Ontwerps:

		Voor een huurwaarde van:	
2de kl. Gemeenten van 8 000 zielen tot 24 000 zielen	{	f 45 en daarboven . .	15 ten 100
		45 tot f 37 . . .	10 " "
		37 " 30 . . .	5 " "
		beneden de f 30 vrij.	

In plaats van de drie laatste klassen van het Ontwerp:

		Voor een huurwaarde van:	
3de kl. Gemeenten van beneden de 8 000 zielen . .	{	f 30 en daarboven . .	15 ten 100
		30 tot f 25 . . .	10 " "
		25 " 20 . . .	5 " "
		beneden de f 20 vrij.	

Een groot onderscheid tusschen zoodanig tarief en het door de Regeering voorgestelde bestaat daarin, dat hier voor de grootere, of liever voor eenige weinige zeer groote steden, enkele vrijdommen wegvallen door de Regeering verlangd, vrijdommen waarvoor men, gelijk gezegd is, geene genoegzame redenen vindt.

Voorts zal de maatstaf zijn voor elke klasse, zonder onderscheid der bevolking, 5, 10 en 15 ten honderd, daar men, wegens vroeger in de Afdeeling bijgebrachte gronden, niet inzien waarom er in de grootste steden 4, 8 en 12 percent zou moeten worden geheven en in de kleinere plaatsen 5, 10 en 15, — 5, 11 en 16, — 6, 11 en 17 — en 6, 12 en 18 percent.

Echter is de bevolking voor de te verleenen vrijdommen in het

oog gehouden, en moet voorts niet worden voorbijgezien dat, bij eene aanneming van den maatstaf van 5, 10 en 15 percent voor de niet-vrijgestelden, de grootere steden bij afschaffing van het deur- en venstergeld eene aanmerkelijke verligting zouden ondervinden, doordien dezelve dan ontheven zijn van de hoogere belasting, die zij thans tegenover de Plattelandsgemeenten voor deuren en vensters moeten betalen; zijnde het voor de laatste gesteld op 40 cents en voor de eersten op 70 cents (vroeger was het zelfs f 1.10).

Men wil intusschen geenszins *a priori* reeds beweren dat zoodanig tarief de zelfde uitkomsten voor de schatkist zal leveren als het plan der Regeering. Welligt zal het echter niet zeer veel verschillen, omdat vooreerst eenige vrijdommen wegvallen, en ten andere wat op de kleinere Gemeenten wordt verloren, wegens het stellen van 15 ten honderd in plaats van 16, 17 en 18 percent, in zekere mate herwonnen zal worden door het vorderen van 5, 10 en 15 percent in de Gemeenten van 50 000 zielen en daarboven, 1ste klasse van het Ontwerp der Regeering.

In verband met het bovenstaande tarief voor de belasting op de huurwaarde, zou er ook een ander voor den tweeden grondslag, *het mobilair*, moeten worden vastgesteld. Voor het verschil te dien aanzien door de Regeering in art. 9 gemaakt, schijnt nog minder te pleiten dan voor dat nopens den eersten grondslag, naardien het mobilair in de groote steden eer beterkoop dan duurder is bij vergelijking met de kleinere plaatsen. Men late echter ook hier eenig onderscheid toe en stelle het mobilair vrij:

voor perceelen van eene mindere huurwaarde dan van:

f 70.00	{	1ste klasse, in de Gemeenten van 24 000 zielen en daarboven
45.00	{	2de klasse, in de Gemeenten van 24 000 zielen tot 8 000 zielen
25.00	{	3de klasse, in de Gemeenten van beneden de 8 000 zielen.

Zulks echter onder bijbehoud van het tarief bij art. 8 van het Ontwerp voorgedragen, waartegen minder schijnt in te brengen te zijn.

Men heeft deze denkbeelden willen onderwerpen aan het oordeel der Regeering, omdat zij, bij de stemming die zich geopenbaard heeft nopens de onderhavige Ontwerpwet, daarin welligt eenige aanleiding zou kunnen vinden tot het voordragen van andere gewijzigde tarieven.

N O T A B

De ambtshalve aanslagen bij dit artikel bedoeld, hebben meer dan eens tot misbruiken aanleiding gegeven.

Er zijn voorbeelden dat, wanneer de jurisprudentie van de eene of andere Regtbank bekend was, en de Administratie van te voren kon vermoeden dat, bij eene vervolging tot boete, enz., zij het onderspit zou delven, zij zich vergenoegde met eenen ambtshalven aanslag; waarvan het gevolg was dat de schatplichtige, in strijd met vroegere uitspraken der Regterlijke Magt, in strijd met het oordeel derzelve over het al of niet verschuldigd zijn eener belasting, tot het betalen derzelve nogtans genoopt werd.

Eene reclame bij de Gedeputeerde Staten zal niet altijd helpen, omdat dit College van te voren geneigd is het advies van controleur en zettters te volgen, en het altijd te vreezen blijft, dat de Koning gebruik make van zijn regt om de beslissing der Staten buiten gevolg te stellen, en dit zoo ver uitgestrekt wordt, waarvan ook voorbeelden aanwezig zijn, dat de Koning, tengevolge van insinuatien van de Administratie der Belastingen, de beslissing der Gedeputeerde Staten op eene reclame te niet doe.

Om dit misbruik, hetwelk bij aanslagen voor andere grondslagen eveneens het gevolg kan zijn, te weren, wenscht men dat aan alle reclamanten de bevoegdheid worde gegeven, om, of zich aan de beslissing der Gedeputeerde Staten te onderwerpen, of wel bij de Regterlijke Magt hulp te zoeken, door bij een exploit van oppositie, aan de Administratie te beteekenen, bij de Regterlijke Magt in verzet te komen.

Men wenscht zulks te eer, omdat men bij ons niet in hooger beroep kan komen van de uitspraken der Gedeputeerde Staten en bepalingen mist als omtrent het *contentieux administratif* elders voorhanden zijn.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

N O T A C

Een lid der tweede Afdeeling heeft zich niet kunnen vereenigen met de beginselen, waarop de voorgedragen Wet op het Personeel berust, en heeft zich diensgevolge aan de beraadslagingen der Afdeeling onttrokken.

Naar zijne wijze van beschouwen, moeten de nu bestaande grondslagen behouden blijven, en moeten alleen die onregelmatige en onbillijke bepalingen uit de bestaande Wet worden weggenomen, die tot regtmatige klagen aanleiding geven en die ongenoegen verwekken bij de ingezetenen.

Voor al moet men zich wachten voor alle uitleggingen in eenen fiscalen geest, die welligt uit de letter der Wet te putten zijn, maar die zeker strijden met hare bedoelingen. Geen Wet is op zich zelve hatelijk; maar zij wordt het door de toepassing, en de al te groote dienstijver van vele subalterne ambtenaren, die, door het opdrijven der belastingen zich verdienstelijk wanen te maken bij de Regering, heeft ongelijke werking der Wet en onregtvaardigheden doen geboren worden, te dikwerf ter sprake gebragt om die hier te herhalen.

Om in de dringende behoeften der schatkist te voorzien, zoude dat lid, boven alle onzekere theoriën, die op de belasting der weelde rusten, de voorkeur geven aan een hoofdgeld, naar aanleiding van de Wet van 3 Nivose, an VII, waarbij die personeele heffing was bepaald op drie dagen arbeids voor iederen ingezetene van het Rijk.

Daarvan waren alleen uitgezonderd de kennelijk onvermogenen.

Het daardoor ontstaande tekort werd over de belasting op het mobilair omgeslagen, ten bedrage van 1 centime per franc.

De prijs van elken dag arbeids werd, voor elke Gemeente, door den Prefect geregeld en mogt niet onder 50 centimes en niet boven de fr. 1.50 worden gesteld.

Ook in Pruissen bestaat een hoofdgeld onder den naam van *Klassensteuer*. Deze belasting staat echter in verband met de belasting op het gemaal en het geslagt, zoodat de inwoners van die steden, waar de impost op brood en vleesch geheven wordt, van dien personeelen omslag bevrijd zijn. Ook zij die in werkelijke militaire dienst zijn, betalen het hoofdgeld niet. Deze billijke bepaling ontbreekt aan de Fransche Wet.

Het systema, in Pruissen gevolgd, heeft dus eene geheel andere strekking en kan meer beschouwd worden als eene admodiatie van belastingen, wier inning op het platteland steeds met de grootste moeilijkheden gepaard gaat.

De Pruissische Wet van 30 Mei 1820 wordt dus alleen aangehaald om te bewijzen, dat het heffen van een hoofdgeld niet onmogelijk is, gelijk zoo dikwerf wordt beweerd.

Indien de Regering geneigd mogt zijn om de drie dagen arbeids, volgens de Fransche Wet (die ook in Nederland is toegepast geworden), weder als suppletie van de Personeele belasting voor te dragen, dan zoude de schatkist aanmerkelijk worden bevoordeeld, zonder dat meer uitgaven daarvan het gevolg zouden wezen, daar elke Gemeente voor de opbrengst van haar eigen contingent zoude moeten zorgen.

DERDE AFDEELING

Zitting van Maandag den 10den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Tromp, Verwey Mejan, Corver Hooft, Van Goltstein, Van Akerlaken, Van Nagell, Warin, De Man, Luzac, voorzitter.

De beraadslagingen over dit Wetsontwerp bij de Afdeeling geopend zijnde, hebben de leden algemeen begrepen hier niet vooraf te moeten treden in algemeene beschouwingen, waartoe het ontwerp ruime stof zoude kunnen opleveren, eensdeels omdat de gevoelens der Afdeeling over eenige hoofdpunten des Ontwerps reeds summierlijk zijn opgeteekend geworden in het Proces-Verbaal dezer Afdeeling van den 30sten Maart jl., hetwelk toen aan den Minister is ingezonden¹⁾, en anderdeels omdat bij het onderzoek en de behandeling der artikelen, de gepaste gelegenheid zal geopend zijn om de beschouwingen der leden over de nieuw voorgestelde bepalingen en grondslagen nauwkeurig te doen opnemen. Zij zijn diensvolgens dadelijk overgegaan tot het examen der Wet zelve.

Bij den considerans merkten de leden aan, dat het dubbele,

¹⁾ Zie blz. 408 hiervoor.

hier op den voorgrond gestelde doelwit des Ontwerps zeker allen lof verdient, en niets wenschelijker is dan de betere verzekering der evenredige gelijkheid tusschen de belastingsschuldigen gepaard te zien gaan met meer vereenvoudiging der belasting zelve, zoo wel voor de Administratie als voor de contribuabelen; edoch velen van hen betwijfelen, of de voorgestelde bepalingen het gewenschte en hier beoogde gevolg zouden hebben. Zij vreezen integendeel, dat de evenredige gelijkheid tusschen de belastingsschuldigen, eer verminderd dan bevorderd zal worden, en dat, zoo er al hier en daar eenige vereenvoudiging zal plaats vinden, dit meer tot het gemak der Administratie, dan tot dat der ingezetenen strekken zal. Sommige leden waren in het algemeen tegen de invoering eener geheel nieuwe Wetgeving op dit moeilijk onderwerp gestemd. Zij beschouwen zoodanige verandering van systema als eene ramp voor den burger, en zouden van gevoelen zijn, dat het raadzamer was de bestaande Wet te herzien, te verbeteren, desnoods hier en daar in de toepassing eenigzins te verzwaren, zonder daarom juist de grondslagen der Wet aan te randen en de ingezetenen te noodzaken, zich weder met eene geheel nieuwe legislatie op het Personeel bekend te maken. Andere leden hadden wel in het Ontwerp eenige doelmatige vereenvoudiging aangetroffen en konden de vermelding hiervan in den considerans goedkeuren; doch of hier de evenredige gelijkheid tusschen de belastingsschuldigen zal bereikt worden, moest hun nog nader blijken uit de antwoorden, welke op de twijfelingen dienaangaande bij dit Proces-verbaal te vermelden, door den Minister zullen gegeven worden.

Art. 1. Bij dit artikel is de *opneming of ineensmelting* van den tweeden en derden der bestaande grondslagen, in den eersten, de *huurwaarde* (de voorname spil van dit Ontwerp), door de Afdeeling naauwkeurig overwogen.

Een lid, die aanvankelijk deze vereeniging der drie grondslagen met een gunstig oog beschouwd had, was echter nader overtuigd geworden, dat zij tot groote moeilijkheden leiden zal. Hij vreesde dat, vermits de bepaling der huurwaarde weder van eigen taxatiën of van schattingen, door deskundigen te doen, zal moeten afhangen, de tegenwoordig bestaande ongelijkheden nog zullen vermeerderen, en de billijke evenredigheid, die hierin behoort te bestaan, niet zal bevorderd worden. Tot staving van de ongelijkheid, thans in de taxatiën voor de huurwaarde wegens het Personeel, tusschen de verschillende Provinciën op te merken, haalde dit lid de tabel G aan, door den Minister aan de Kamer ingezonden, en toonde aan, hoe uit dezelve bleek dat, terwijl de huurwaarde voor het Personeel, in vergelijking met die aangenomen voor het Kadaster, in de Provincie Noord-Brabant 95 pct. van de laatste beliep, deze vergelijking b. v. voor de Provincie Overijssel overtuigend deed zien, dat de huurwaarde voor het Personeel daar slechts 77 pct. bedroeg van die voor het Kadaster aangenomen. Dit lid was van oordeel dat men of eenen vasten en billijken grondslag, naar de verhouding voor het Kadaster gesteld, behoorde aan te nemen en geenszins die altoos min of meer willekeurige taxatiën, of dat men de drie oude grondslagen liever moest behouden. Tegen het denkbeeld van het bedoelde lid, wat het aannemen tot basis der Kadastrale taxatiën betreft, verklaarden zich dadelijk verscheidene leden, betuigende in die Kadastrale berekeningen steeds zooveel onbillijks en onregtvaardigs ondervonden te hebben, dat zij dezen nooit tot maatstaf voor de Personeele belasting zouden willen genomen zien. Een lid ondersteunde echter het gevoelen van het eerstbedoelde lid.

Zes leden keurden het wegvallen der tweede en derde grondslagen, en de vereeniging van den last der drie grondslagen op één, de huurwaarde, om verschillende eenigszins uiteenlopende redenen af. Twee van hen waren van oordeel dat de veelvuldigheid van grondslagen juist nuttig was tot het verkrijgen eener betere evenredigheid tusschen de contribuabelen, omdat de soms bestaande onevenredigheid op den eenen grondslag, weder door de applicatie van een anderen grondslag getemperd wordt. Twee andere leden zouden welligt, bij het invoeren eener geheel nieuwe belasting, het denkbeeld om de huurwaarde als voornamen grondslag aan te nemen, zonder deuren en vensters of haardsteden als zoodanig hierbij te betrekken, kunnen goedkeuren, doch, daar nu sedert zoovele jaren de drie grondslagen bestaan hadden, vonden zij zeer veel bezwaar in het verlaten van het algemeen bekende en geboonde spoor. Een ander lid, de ineensmelting ook afkeurende, zoude echter verlangen, dat aan den thans bestaanden tweeden grondslag, dien der deuren en vensters, eene groote verbetering wierd toegebragt door het invoeren eener classificatie tusschen de huizen in de zelfde Gemeente, naarmate van derzelver stand, teneinde de deuren en vensters van alle huizen niet gelijkelyk zouden worden

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

belast, maar hierin, naar zekere vast te stellen regelen, eene billijke verscheidenheid zoude worden gebragt. Een ander lid betuigde nog dat, indien er van de bestaande grondslagen eenigen moesten verlaten worden, hij de *haardsteden* liever zoude zien wegvallen dan de *deuren en vensters*. Hij gaf in bedenking of ook, ter wegneming van het bezwaar dat voor alle vensters in eene Gemeente de belasting steeds de zelfde is, op het voetspoor van hetgeen bij dit Ontwerp in art. 11 omtrent de verhooging der belasting bij het aanwezig zijn van eene zekere oppervlakte broeiramen is voorgesteld, bepaald kon worden de belasting voor de vensters te berekenen naar de oppervlakte der lichtgevende opening. Een dezer leden achtte eindelijk het vereenigen der drie grondslagen op dien der *huurwaarde alléén*, daarom vooral verkeerd, omdat dit systema tengevolge moet hebben dat de percenten der huurwaarde zeer hoog moeten worden opgedreven, en deze exorbitante verhooging, zooals zij bij het Ontwerp voorgesteld wordt, alleronbillijkst werken moet in die lokaliteiten, waar soms de huurwaarde, door deze of gene omstandigheden uit tijdelijke oorzaken ontspruitend en soms van korten duur, bovenmate kan stijgen. Twee leden verklaarden zich voor de vereeniging der drie grondslagen, oordeelende dat zij tot wezenlijk groot gemak voor de belastingschuldigen strekken zal, en de veelvuldige klagten en moeilijkheden aan de tellingen en opnemingen verbonden, zal doen ophouden. Te dezer gelegenheid gaf een lid eene nota over, hierbij gevoegd sub litt. A.

Art. 2. Een lid is van gevoelen, dat dit artikel bij het woord *eigendommen*, in den 3den regel van de eerste paragraaf, moet eindigen en het overige van het artikel kan wegvallen. Hij vermeent dat hetgeen in de 2de paragraaf voorkomt, afkomstig is van de vroegere Fransche verordeningen over de grondbelasting der gebouwde eigendommen, waarbij zekere oppervlakte der ongebouwde eigendommen steeds medeberekend werd; hij gelooft dus dat deze bepaling bij onze wetgeving op het Personeel niet moet worden behouden.

Art. 3. Een lid vraagt, of de hier in de 4de alinea vermelde vermenigvuldiging met 10 bij de maandhuren en met 33 bij de weekhuren, slechts moet genomen worden als de maatstaf voor de *vergelijkingen*, dan wel of die vermenigvuldiging gelden moet voor de berekeningen der wezenlijk belastbare huurwaarde? Een ander lid verlangde stellig deze vraag in den laatsten zin beantwoord te zien.

Eenige leden oordeelden dat de woorden: *en tevens het beding met de maand of de week eindigt*, aan het einde des artikels, moesten wegvallen, omdat de huurecdullen, ook dan wanneer de betaling der huurpenningen bij de maand of bij de week gesteld is en geschiedt, echter het eindigen des contracts op eenen anderen tijd bepalen.

Een lid kon zich met dit 3de artikel geenszins vereenigen; hij verlangt dat tot maatstaf der huurwaarde de wezenlijk bestaande huurecdullen steeds zullen genomen worden.

Het begin der laatste alinea van dit artikel las men liever aldus: „Ten deze wordt door maand- of weekhuur“ enz.

Zitting van Dinsdag den 11den Mei 1841

Tegenwoordig de zelfde leden.

De aantekeningen der vorige zitting zijn gelezen en goedgekeurd.

Art. 4. De Afdeling heeft lang stilgestaan bij dit artikel, hetwelk zij als het belangrijkste van het Ontwerp moet beschouwen, daar het niet alleen de bepalingen voor den eersten grondslag zou regelen, maar ook van grooten invloed zijn op den tweeden, en dus de voorname spil van het nieuwe systema uitmaakt. Eenparig was men van oordeel dat de hier voorgestelde opklimmingen en verhoudingen tot de grootste onbillijkheden aanleiding zouden geven; dat het gevolg van dit tarief wel eene verligting voor eene soort van belastingschuldigen in de groote steden zoude daarstellen, doch dat daarentegen de kleinere steden en Gemeenten op het platteland eenen aanmerkelijk zwaarder druk zouden ondervinden, hetgeen men algemeen hoogst onbillijk achtte.

Eenige leden vonden de hier terneergestelde berekeningen arbitrair en zochten te vergeefs van welke principes men was uitgegaan, oordeelende dat er geen reden is om b. v. het maximum der opklimming voor de groote steden op 12 pct. te stellen en dat van minder bevolkte steden en gemeenten tot 15, 16, 17, ja tot

18 pct. voor de kleinste te doen opklimmen. De leden der Afdeling hadden in dit en meer andere artikelen dezer Wet de doorgaande strekking gevonden om de groote steden, boven alle evenredigheid tot de kleine, te ontlasten en waren van gevoelen dat de berekeningen van dit artikel op onjuiste grondslagen rustten. Men was dus bevreesd dat hieruit groote ontevredenheid zoude ontspruiten, en men houdt zich stellig overtuigd dat de tegemoetkoming der mindere klassen, bij de Memorie van Toelichting vooropgezet, niet zal bereikt worden.

Indien men begrijpen mogt, dat er eene classificatie voor de huurwaarde wezen moet, had men deze, naar het oordeel der Afdeling, bij groote fiksche trekken moeten voorstellen, niet zoo minutieus als hier geschied is, daar nu in de grootste steden een verschil van f 15 de verhooging van vier tot acht pct. zal doen geboren worden, en een gulden meer de belasting tot 12 pct. zal kunnen doen opklimmen. Bij de afdaling tot plaatsen van eene mindere bevolking, wordt de moeilijkheid, uit dezen hoofde ontspruitend, allens nog grooter, zoodat b. v. ten opzichte van steden en vlekken met eene bevolking van 5000 tot beneden de 8000 zielen, het geheel onbeduidend verschil van f 30 tot f 32 de belasting van 5 pct. tot 11 pct. doet vermeederen. Men achtte het eene volstrekte onmogelijkheid voor de schatters dit onmerkbaar verschil in de huurwaarde naar billijkheid te bepalen en moest derhalve vreezen dat de onevenredigheid zeer groot tusschen diverse plaatsen worden zou en de taxatiën ook bijna nooit tot de laagste klassen zouden afdalen.

Een lid gaf tot ondersteuning van het gevoelen omtrent den druk van dit Wetsontwerp voor de kleine Gemeenten, te kennen dat naar zijne berekeningen eene Gemeente op het platteland, welke volgens de bestaande Wet in hoofdsom, voor de drie eerste grondslagen, was berekend op f 917.37, nu volgens het Ontwerp wegens den eersten grondslag zou moeten betalen f 1260, en eene andere, thans op f 702.55 berekend, nu tot f 900 klimmen moet.

Vele leden keurden het denkbeeld van eene classificatie en vermeederen, naargelang der hoogte van de huurwaarde, in *thesi* niet af; doch zij zouden een veel belangrijker verschil tusschen de klassen willen ingevoerd hebben, en altoos op den voorgrond willen gesteld zien, dat de percenten in elke klasse verschillende, echter op alle plaatsen de zelfde zouden moeten zijn. Een lid, die alleen den grondslag der haardsteden wilde doen wegvallen, zoude kunnen goedkeuren dat overal de huurwaarde, b. v. beneden de f 400, met 5 pct. belast wierd, om van al hetgeen daarboven zoude gaan 10 pct. te berekenen.

In betrekking tot de rangschikking enz. Een lid oordeelde de vroegere bepaling voldoende en de tusschenvoeging: *waarbij echter* enz. onnoodig; hij acht deze uitbreiding te specieus. Een ander lid vindt de vaststelling der 200 ellen geheel arbitrair: hij wilde niet tegenspreken dat de ondervinding misschien de noodzakelijkheid van eenige verbetering had doen kennen, de hier voorgestelde kon hij echter niet goedkeuren: de overige leden vonden dat deze bijvoeging zeer nuttig was en het artikel verbeterde.

§ b. De Afdeling merkt op, dat hier van 5 pct. der belastbare huurwaarde van de pakhuizen gesproken wordt, terwijl bij art. 6, § 2, deze werkelijk slechts op $2\frac{1}{2}$ pct. neerkomt: zij was van gevoelen dat met het plaatsen van $2\frac{1}{2}$ hier, in stede van 5 pct., de zaak volkomen duidelijk was, en de tweede paragraaf van art. 6 kan vervallen: bij het principe der bestaande Wet van vaste percenten voor de huurwaarde, is het opnemen der pakhuizen bij de *verminderingen* consequent; naar de beginselen van dit Ontwerp echter, schijnt die opneming bij art. 6 onnoodig.

Twee leden oordeelen het belaster der pakhuizen niet wel overeen te stemmen met het oogmerk om den druk der belasting in het algemeen niet op hetgeen tot de neringen der ingezetenen behoort, te doen klevan; zij vragen of het verlies voor de schatkist, bij eene geheele vrijstelling, zoo aanzienlijk zijn zou dat het ongeraden moet zijn hiertoe nu te besluiten?

Art. 5. De Afdeling was van gevoelen dat de uitbreiding der vrijstellingen hier weder zonder billijkheid was toegepast; dat zij veel gunstiger was voor de groote Steden dan voor die van minderen rang, of voor Gemeenten op het platteland. Voor de groote Steden klom deze uitbreiding tot twee negenden van de bestaande vrijstelling op, terwijl zij voor de minbevolkte slechts een negende bedroeg en voor de Gemeenten op het platteland slechts een veertiende beliep. Sommige leden wilden daarom de vrijstellingen voor de kleine Steden en op het platteland meer uitgebreid zien; een lid merkte op, dat juist de uitbreiding der vrijstellingen hem meer

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

en meer bewees dat eene belasting, die vrijstellingen in die mate vorderde, te hoog werd opgedreven.

De bij deze paragraaf verleende enz. Een lid oordeelde deze zinsnede te duister gesteld en verlangt eenige opheldering; de overige leden hielden zich overtuigd van de nuttigheid dezer bijvoeging, ter voorkoming van moeilijkheden, die zich bij de executie der bestaande Wet zullen hebben voorgedaan.

Litt. f. Men vraagt, welke *Maatschappijen tot algemeen nut* hier bedoeld worden? Of dit nitsluitend de bekende *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen* is? Zoo ja, dan wilde men dit duidelijk uitgedrukt zien: zoo deze woorden in eenen algemeenen zin moeten worden opgenomen, welke *Maatschappijen* bedoelt men dan?

Litt. h. Men vraagt waarom achter *schapen*, de woorden *allerlei vee*, uit de bestaande Wet, zijn weggelaten?

Art. 6. Een lid oordeelt dat deze verminderingen in den regel moeten uitgebreid worden tot vele andere beroepen en neringen, als bij voorbeeld voor de hoofden van zoogenaamde gezondheids-huizen, ook voor winkeliers enz., of dat dezelve geheel moeten worden ingetrokken en het artikel moet vervallen. Nu vindt hij in hetzelfde geen systema gevolgd, en altijd onbillijkheid bij de vergelijking.

§ 2. zal kunnen gemist worden bij het veranderen van art. 4, litt. b. Zie aldaar.

Tweede grondslag — Mobilair

Art. 7. In het begin van dit artikel kunnen, naar het oordeel der Afdeling, de woorden *ter zake van het mobilair* gemist worden. De aanhef luidt beter aldus: „De belasting naar het mobilair is „verschuldigd ter zake van den inboedel des belastingschuldigen” enz.

§ 9. De aanneming bij dit Ontwerp van het beginsel, dat er geene opening van kisten of kasten tot het taxeren van bed- en tafellinnen, van zilverwerk enz. zal plaats hebben, en alleen de in de vertrekken dadelijk zichtbare meubels in aanmerking zullen komen, heeft de inlassing van deze paragraaf noodzakelijk gemaakt. Vijf leden vereenigen zich met het principe en keuren dus deze paragraaf goed. Drie leden vonden het beginsel strijdig met de bedoeling om de weelde voornamelijk te treffen, daar juist nu die goederen, welker ruim bezit het meest van de weelde en den rijkdom getuigen, niet bij de belasting in aanmerking zullen komen. De moeilijkheid aan het openen der kisten en kasten verbonden, woog bij deze leden niet zóó zwaar.

Art. 8. Vijf leden, dit artikel in verband beschouwende met hun gevoelen over art. 4, konden deze wijze van opklimming niet goedkeuren. Zij oordeelden haar, in het algemeen, te ingewikkeld, geheel afwijkend van die vereenvoudiging, welke men zegt te hebben willen inachtnemen. De evenredigheid is ook, naar hun gevoelen, bij deze opklimming niet goed inachtgenomen. Drie leden vonden veel goeds in het hier voorgestelde: een van hen zoude echter niet meer dan *twee* klassen verlangen, en b. v. het mobilair onder de f 200 algemeen met 1 pct. willen bezwaren, om al wat daar boven zou gaan, aan 2 pct. te onderwerpen.

Art. 9. De Afdeling verwijst hier korthedshalve naar hare aanmerkingen op het tarief bij art. 5 vermeld: ook hier is de maatstaf niet billijk toegepast, daar de vrijdommen voor de Steden van de 1ste klasse met drie vierde zijn uitgebreid, terwijl die voor het platteland slechts eene verhooging of verbetering tot een zevende zouden ondervinden.

Zitting van Woensdag den 12den Mei 1841

Tegenwoordig de zelfde leden.

De aantekeningen der vorige zitting zijn gelezen en goedgekeurd.

Derde grondslag — Dienstboden

Art. 10, § 1, alinea 3. *Twee* leden zijn van gevoelen dat hier de vermelding der *3de klasse*, in den 5den regel, behoort weg te vallen, omdat door deze bepaling vele der landbouwende personen, die volgens § 3, litt. c en d, in de 3de klasse voor de paarden

moeten vallen, nu hiermede in de 1ste zouden komen; zij oordeelen dit met elkander eenigzins in strijd.

Vier der overige leden vinden de bepalingen dezer 3de alinea veel te drukkend, de uitbreiding, hier aan de *staldienst* gegeven, te ver uitgestrekt; deze leden ondersteunden het gevoelen der twee leden zooveel vermeld. Twee leden betuigden in het voorgestelde te berusten.

§ 3 A, litt. c. Hetgeen hier gelezen wordt is niet te begrijpen: eene betere en duidelijke redactie wordt verlangd.

§ 3. B. De Afdeling vreest dat de bijvoeging *hoven of wandelboschjes* veel aanleiding tot moeilijkheden geven zal en zij zeer bezwarend in de toepassing zal worden bevonden, vooral daar de oppervlakte, hier van 30 vierkante roeden genomen, zoo gering is. Men zag dit liever weggelaten.

De som van f 100 wegens *winst, inkomst of schadeloosstelling* achtte men ook te gering om, bij overschrijding derzelve, dadelijk in eene hoogere belasting te doen vervallen. In sommige streken des lands zoude de handhaving dezer bepaling de vervulling van polder- en andere kleine betrekkingen door geschikte personen, te moeilijk maken en dikwijls geheel belemmeren. Men vraagt tevens, hoe het mogelijk zijn zal zoodanige winst of inkomst behoorlijk gade te slaan en billijk te fixeeren, vooral bij kleine neringen en geringe handelsberoepen.

Eenige leden vinden hoegenaamd geen reden waarom de vrouwelijke bedienden van den landbouwer niet op gelijken voet met de mannelijke bedienden gesteld, en dienvolgens *niet* onder de belasting betrokken zullen worden; zij verlangen deze gelijkstelling bij de Wet opgenomen te zien, en zijn door de redenen, bij de Memorie van Toelichting op dit onderwerp gegeven, niet overtuigd geworden.

§ 3. D. Men oordeelde algemeen dat voor *oppassers* wel eene geringe belasting kon opgelegd worden en dat de f 2.50, bij dit Ontwerp voorgesteld, niet te drukkend was. De uitbreiding echter tot de *boodschaploopers* vonden drie leden te ver gedreven; zij vroegen of dit woord bij de *oppassers* noodzakelijk moest behouden blijven? Zij zagen het liever wegvallen. Andere leden waren van gevoelen, dat de toepassing dezer bepaling zeer veel bezwaar zal opleveren bij zoodanige personen, als b. v. studenten, die slechts een tijdelijk verblijf in eene plaats houden en dikwijls voor zeer weinige maanden of weken eenen oppasser of boodschaplooper aannemen.

§ 4. In het begin van deze paragraaf is blijkbaar eene drukfeil ingeslopen, daar, volgens hetgeen nu geschreven staat, de bezitter van $1\frac{1}{2}$ *bunder* en een *koe* geheel wordt gelijkgesteld met hem die $2\frac{1}{2}$ *bunder* en twee *koeijen* heeft, hetgeen de bedoeling niet zijn kan.

De Afdeling merkt aan, dat deze paragraaf bijzonder duister gesteld is; dat zij niet dan met veel moeite tot een juist begrip van hetgeen hier bedoeld wordt, gekomen is; zij gelooft dat het allezins in het belang is van hen die deze Wet eenmaal zullen moeten opvolgen, dat de hier voorkomende bepaling minder ingewikkeld, duidelijker worde vastgesteld.

De Afdeling is van gevoelen, dat onder deze *3de klasse* ook zouden behooren opgenomen te worden alle vrouwelijke dienstboden, die hun 14de jaar voleind en het 18de jaar nog niet ingetreden zullen zijn; men oordeelde dat deze bijvoeging eene allerbillijkste en nuttige strekking zoude hebben.

Art. 11, § 1. Drie leden oordeelen dat de progressie hier te sterk is gesteld, vooral zoodra het getal der dienstboden boven vier klimt; zij vreezen dat deze hooge opdrijving voor de schatkist nadeelig zijn zal; een der leden zoude de voorgestelde opklimming tot *zeven* dienstboden kunnen goedkeuren, doch voor meer dienstboden zoude hij eene vaste som, voor ieder b. v. van f 20, doelmatiger achten.

De *inwonende gouverneurs*, enz. Deze zinsnede zal geheel van de onmiddellijk voorafgaande moeten gescheiden worden en eene op zich zelve staande alinea moeten uitmaken.

Gouverneurs. Vier leden oordeelen dat de betaling der f 25 niet billijk is in zoodanige localiteiten, waar men, uithoofde soms van gemis, soms van de afgelegenheid van goede scholen, gedwongen wordt *gouverneurs* of *gouvernantes* te houden; weelde komt daar geenszins in aanmerking.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

Schrijvers. De Afdeeling vraagt, of hier onder *schrijvers* ook *klerken* en *kantoorbedienden* verstaan worden? Daar deze reeds bij de Wet op de Patenten van 1819, blijkens tabel n°. 11, door dat middel getroffen worden, veronderstelt de Afdeeling dat klerken hier niet onder het woord *schrijvers* begrepen zijn: dat woord ware dus beter weggelaten.

§ 2. De Afdeeling verklaart zich tegen de verdubbeling der belasting voor de tuinlieden bij het aanwezig zijn van broeiramen, indien de oppervlakte derzelven, hier gesteld, niet minstens worde verdubbeld; de 50 vierkante ellen zijn voor dit onderwerp eene nietsbeduidende oppervlakte.

§ 3. Men was niet zonder vrees, dat de progressie ook weder bij dit tarief te sterk opgedreven was.

Art. 12. *Vrijstellingen.* a. Eenige leden willen de *rentmeesters* niet vrijgesteld zien, wanneer zij *inwonende* zullen zijn; voor zoodanige personen oordeelen zij dat de f 25, voor *inwonende gouverneurs* en *gouvernantes* gesteld, zeer goed kunnen gevorderd worden.

b. Drie leden verklaren zich tegen de vrijstelling der *jagers* in dienst van *jagtofficieren*. Vier leden konden de vrijstelling aannemen, mits zij niet verder dan tot een *jager* van den jagtofficier werd uitgestrekt; zij verlangen dat dit duidelijk in het artikel vermeld worde: het meervoud is hier nu gebezigd. Andere leden waren op dit punt niet van eene bepaalde meening.

f. Men ziet geen reden waarom de vrijstelling bij het vol-eindigen van het 65ste jaar alléén voor de *vrouwelijke dienstbode* zal bepaald worden; men verlangt dit beginsel tot de *mannelijke dienstboden* van dien ouderdom uitgestrekt te zien.

k. Naar aanleiding van het billijk principe dezer vrijstelling, verlangt de Afdeeling, dat voor alle huisgezinnen, met meer dan zes kinderen belast, *eene* vrouwelijke dienstbode tusschen 14 en 17 jaren oud in deze vrijstelling zal deelen.

l. De beperking: *«en doorgaans in de zomermaanden minder dan vier afzonderlijke dagen of gedeelten»* enz., doet weder alle gewone arbeiders, doorgaans in den zelfden tuin of op de zelfde buitenplaats werkzaam, onder de *tuinlieden* en *tuinknechts* vallen; dit acht de Afdeeling hoogst onbillijk: in den regel heeft men toch voor den zelfden tuin of op de zelfde buitenplaats slechts één tuinman en één tuinknecht; zijn er meer, zoo is het billijk dat men voor dezelve worde aangeslagen, doch de eigenlijk gezegde arbeiders of *daglooners* moeten allen hier in deze vrijstelling komen, al worden zij ook gedurende de zomermaanden gestadig in dienst of aan het werk gehouden: hen allen, bij langer gebruik dan gedurende vier dagen, tot *tuinknechts* te maken, gaat veel te ver.

m. Eenige leden vragen, waarom de *brood-, koek- en banketbakkers* hier niet, evenals bij art. 16, § 4, der bestaande Wet, onder de vrijgestelde neringen bedoeld worden, en juist deze be-roepen, bij uitzondering van zoovele anderen in gezegd artikel opgenoemd, nu in art. 10 § 3, litt. d, worden afgezonderd, om de bedienden in de 3de klasse te rangschikken? Men zocht te vergeefs naar eene goede reden.

Vierde grondslag — Paarden

Art. 13. Eenige leden zijn van gevoelen dat het aannemen der *paarden* alléén tot grondslag der belasting, zonder hierbij tevens de *rijtuigen* in zekere verhouding te brengen, tot groote onbillijkheden leidt en door hen dus moet afgekeurd worden. De weelde is voornamelijk in de rijtuigen te vinden; het gebruik van paarden is soms meer aan noodzakelijkheid en behoefte dan aan gemak en eigenlijke weelde toe te schrijven. Drie leden verlangen bepaaldelijk dat er, bij het behouden van het tegenwoordig systema, door hen echter afgekeurd, altoos eene verminderde belasting of een lager tarief op het gebruik van paarden op het platteland zalingevoerd worden. Een lid merkte in het algemeen op, dat de bepalingen van dit artikel zeer ingewikkeld en duister gesteld zijn.

§ 1, litt. a. Sommige leden oordeelden deze bepalingen te minuitens. De leden, die de *rijtuigen* met dezen vierden grondslag in verband willen gebragt zien, keurden het hier en elders gestelde geheel af, zonder hierop telkens te zullen terugkomen.

Litt. b. Een lid kan de uitdrukking: *bij het gebruik van stijg-*

beugels, niet goedkeuren; hij verlangt dat het tot het gebruik onder den *zadel*, zooals thans, beperkt blijve. Een lid oordeelde, dat bij het aannemen eener vermindering der belasting op het platteland, het hier gestelde geen bezwaar kan opleveren.

Litt. c. De bijvoeging: *ter aanspanning voor narresleden*, vindt hoegenaamd geen bijval in de Afdeeling; men oordeelt dat de vermelding van dit zoo zeldzaam en zoo kortstondig vermaak overal in dit Ontwerp behoort weg te vallen, en het narren niet tot verzwarende der belasting in aanmerking behoort te komen. De Afdeeling zal bij volgende artikelen, waar van *narren* gesproken wordt, dit met stilzwijgen voorbijgaan.

§ 2, litt. b. Een lid wil deze paragraaf doen vervallen; hij ziet geen reden waarom de paarden van geestelijke personen in de 2de klasse zullen geplaatst worden.

§ 3. Een lid verlangt dat aan het slot van deze paragraaf (de woorden *of gebruikt worden voor narresleden* altoos wegvallende) zal gevoegd worden: *behoudens echter het bepaalde bij art. 15, § d.* Vier leden ondersteunen dit denkbeeld.

Twee leden verklaarden, niet te beseffen waarom de personen, in de vorige § 2, in a, b, c, bedoeld, in eene betere conditie moeten gesteld worden met betrekking tot het gebruik van paarden voor rijtuigen op veeren, dan de landbouwers; zij vragen hiervan eenige oplossing.

§ 5. De Afdeeling vraagt, welke gevallen in deze 5de klasse bedoeld worden? Men vindt tusschen de 4de en deze klasse zoo-veel gelijkheid, dat men niet begrijpt wat men hier beoogt.

§ 6. Drie leden wilden deze klasse laten wegvallen; zij oordeelen dat de paarden van den paardenkooper de eigenlijke objecten van zijnen handel uitmaken en alzoo niet in de belasting moeten begrepen worden. De overige leden waren van gevoelen, dat het niet onbillijk was deze kooplieden voor het gebruik, hetwelk zij zelf van hunne paarden maken, mede in de belasting te doen deelen.

Art. 14, § 1. Men oordeelde algemeen dat het stellen van een vast regt voor elk paard niet goed is; dat men hier te onregte van het beginsel der bestaande Wet is afgegaan en het opklimmend tarief van art. 21 heeft verlaten. De Afdeeling zoude verlangen dat hiertoe werd teruggekeerd.

§ 4. Men oordeelt dat voor verhooging met f 2 voor elk paard geen billijke reden is te vinden; de vermeerdering van en de groote mededinging in de algemeene middelen van vervoer, schijnen den huurkoetsiers en rijtuigverhuurders eer eenige aanspraak op vermindering te geven.

Art. 15, litt. d. Men vraagt, of in de 2de alinea, 1sten regel, niet moet gelezen worden: *art. 13, § 3, of soms ook art. 13, §§ 3 en 5?*

Zitting van Donderdag den 13den Mei 1841

Tegenwoordig de zelfde leden.

De aantekeningen der vorige zitting worden gelezen en goed-gekeurd.

Art. 16. Al de leden der Afdeeling stemmen in met het hoofdbeginsel, hetwelk aan dit artikel ten grondslag ligt, en erkennen dat het billijk is, bij de belasting op het Personeel eenig onderscheid te maken tusschen hen die, met eene talrijke familie bezwaard, hierdoor in vele onzer belastingen en bepaaldelijk in onze consumptieve middelen, rijkelijk en boven anderen hunne offers aan de schatkist moeten brengen, en hen die, ongehuwd zijnde, of, hoewel gehuwd, geene of zeer weinig kinderen hebbende, zich hierdoor in de gelegenheid zien hunne uitgaven veelal naar welgevallen te regelen, uit te breiden of te beperken. De Afdeeling oordeelt intusschen dat dit beginsel bij hetgeen in dit artikel wordt gelezen, veel te beperkt en op eene te bekrompen schaal in toepassing gebragt is, en dat juist de wijze waarop het geschiedt, aan den maatregel eenen onwelgevalligen tint heeft gegeven en dien als eene soort van straf voor onze ongehuwde medeburgers boven de 30 jaren oud, kan doen beschouwen. Eene zoodanige partieele toepassing wordt door de leden der Afdeeling afgekeurd, vermeenende zij dat het hoofddenkbeeld eener verhoogde belasting

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

op het Personeel, eene classificatie ten deze, ook moet worden uitgestrekt tot hen die, gehuwd of gehuwd geweest zijnde, geene kinderen hebben. Vele leden begrepen dat er geen reden is waarom voor de ongehuwde vrouwen en de weduwen zonder kinderen, niet mede eene verhoogde belasting zoude kunnen worden uitgeschreven. Een lid wilde den billijker maatstaf van verhouding tusschen de ingezetenen, wat deze belasting betreft, minder zoeken in eene verhooging voor de ongehuwden en kinderloozen, dan wel in eene percentsgewijze vermindering voor hen, die met de verzorging van een talrijk kroost belast zijn.

§ 1. De Afdeling is van oordeel, dat de Minister zich aanmerkelijk bij dit tarief schijnt vergist te hebben, en dat het gevolg, door de aanzienlijke vermindering der huurwaarde voor de kleine Steden, dit zoude zijn, dat het grootste aantal der ongehuwden in de groote Steden van den verhoogden aanslag geheel vrij zoude geraken, maar dat daarentegen in de kleinere Steden alle ongehuwden onder dien aanslag zouden vallen. Men schijnt over het hoofd te hebben gezien dat, zoo er al een groot verschil is in de huurwaarde der huizen tusschen de Steden b. v. van den eersten en die van den tweeden rang, dit zeer veel minder is, ja somtijds geheel wegvalt bij de woningen of kwartieren aldaar in den regel door ongehuwden in huur genomen.

§ 2. Men heeft algemeen deze paragraaf bijzonder duister en ingewikkeld gevonden; gaarne zag men nader toegelicht, wat hier verstaan wordt met het „uittrekken der belasting in evenredigheid der huurwaarde en gelijkstaande met 50 ten honderd van het „bij art. 4 ter zake van de huurwaarde gevorderde“?

§ 4. De huurwaarde DEZER kwartieren. Daar in de voorgaande paragraaf niet van „kwartieren“ gesproken wordt, maar wel vroeger, schijnt het beter hier te lezen: „de huurwaarde DER kwartieren“. De bepaling zelve, dat de kosten dier taxatie altoos ten laste der belastingschuldigen zullen komen, is niet van groote hardheid vrij te pleiten.

§§ 5 en 6. Deze paragrafen zijn der Afdeling zeer duister voorgekomen; zij vraagt eenige uitlegging van hetgeen hier bedoeld wordt.

§ 7. Deze bepaling schijnt eenig grooter gemak voor de Administratie te beoogen. Men vraagt echter of zij niet het gevolg hebben zal, dat de belastingschuldige de betaling zal kunnen ontduiken door zijne woning na de beschrijving, b. v. in de tweede helft der maand Mei, te betrekken, om ze tegen het laatst van April weder te verlaten?

Art. 18, § 2, a, en eenen afzonderlijken ingang hebben. Deze uitdrukking gaf weleens aanleiding tot onbillijke toepassingen der Wet. Men veronderstelt bij de Afdeling, dat hier de bijzondere ingangen der afzonderlijke woningen bedoeld worden, niet die soms algemeene in- of uitgangen, welke tot meer dan één woning onder het zelfde dak geplaatst, leiden. Gaarne zag men dit duidelijker gesteld.

Art. 20, § 1. Eenige leden zijn van gevoelen, dat de aangifte wegens den grondslag der paarden ook voor zes maanden moest kunnen geschieden: dit ware voor de belastingschuldigen gemakkelijker, zonder eenig nadeel voor de schatkist.

§ 2, 2de alinea, 2den regel: bewaard, dit zal bewoond moeten zijn, zooals in de bestaande Wet gelezen wordt. Bij eene verandering, met opzet gedaan, verlangt men de reden te kennen.

Art. 21, § 5. Deze paragraaf is zeer onduidelijk geworden, doordien achter het woord *gesteld*, in den 4den regel, geplaatst is eene *colon* (:); met de verandering in eene *comma* wordt de meening beter begrepen.

Eenige leden verlangen dat aan het slot dezer paragraaf mede geplaatst zal worden *behoudens het bepaalde bij art. 15, litt. d.*

Art. 22, § 4. De Afdeling keurt deze bepaling als onregtvaardig geheel af en verlangt dat in het bestaande te dezen aanzien geene verandering kome.

§ 5. Eenige leden vinden ook deze bepaling zeer hard; zij begrijpen niet waarom de hier vermelde zaken juist van eigen taxatie zullen uitgesloten worden en de schatting altoos door Rijks-schatters zal moeten plaats hebben; zij zouden gaarne de bijzondere beweegredenen voor deze paragraaf kennen.

Tarief

De leden der Afdeling, zonder in de details van dit tarief te treden, refereeren zich tot hunne bedenkingen op art. 4 gemaakt. Zij verlangen echter toegelicht te zien hoe de eerste post: $\frac{1}{2}$ maal beneden de f 140, f 80, f 70, enz., enz. moet begrepen worden; dit is hun duister, daar juist deze sommen in de vrijstellingen vallen, bij art. 9, litt. a, opgegeven.

Art. 23. Vijf leden zijn van gevoelen, dat er voor de belastingschuldigen meer waarborg voor de juistheid en onpartijdigheid der schattingen zijn zoude, indien bij den Rijks-schatteur ook een door het Gemeentebestuur aangestelde, dadelijk werkzaam was. Zij verlangen dit denkbeeld in toepassing gebragt te zien. De overige leden, op juiste en billijke taxatiën mede den hoogsten prijs stellende, zagen echter hierin minder nut dan bezwaar.

Art. 24, § 1: bewijzen, in den 8sten regel; men leze: *bij wijze*.

§ 3, 3de alinea: *in een zelfde*; men leze hier, als in de bestaande Wet: *in een*.

Zitting van Dinsdag den 18den Mei 1841

Tegenwoordig de zelfde leden.

De aantekeningen der laatste zitting zijn gelezen en goedgekeurd.

Art. 26. Het opschrift: *vervolg van het voorgaande artikel*, hier en ook bij art. 32 te vinden, kan wegvallen, zijnde hoegenaamd van geen nut.

§ 1, litt. a. Men verwijst hier naar de aanmerkingen, bij de artikelen 16 en 22, § 5, in dit Proces-verbaal opgenomen.

Art. 27, § 2. De uitdrukking: „de opneming zal geschieden met behulp van den Kantonregter acht men niet juist, daar de Kantonregter in den eigenlijken zin hier geene hulp aanbrengt; de meening is, dat die opneming zal moeten plaats hebben in zijne tegenwoordigheid: deze woorden zullen hier in plaats van *met behulp* moeten gebezigd worden.

Eenige leden waren tevens van gevoelen, dat de grond der weigering moest staan ter beoordeeling van den Kantonregter of van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur.

Art. 28. De Afdeling is van gevoelen, dat aan de belastingschuldigen, zich door eene gedane taxatie in het een of ander punt bezwaard achtende, het regt behoort gegeven te worden, tegen zoodanige taxatie in verzet te komen, om hun bezwaar en verschil met de Administratie door den regter te doen beslissen. De tegenwoordige wijze van reclame achtte men geheel ondoelmatig tot het verkrijgen van geheel onbevooroordeelde beschikkingen. De Afdeling verlangt, dat het door haar aangegeven beginsel worde aangenomen en dit en andere artikelen van het Ontwerp in dien geest worden herzien.

Art. 29, § 1, 2de alinea. Achter *belooft*, in den 4den regel, moet een ophoudingsteeken (,) gesteld worden; zonder hetzelfde is de zin hier onduidelijk.

§ 3, in den 3den regel is eene drukfeil ingeslopen; men leze: *of de niet tegengesproken aangifte van het laatstvoorgaande jaar*.

Eenige leden zijn van oordeel dat er geen *bijbetaling* behoort plaats te hebben, wanneer de opgave geschied is geheel naar en in overeenstemming met eene taxatie in het vorige jaar gedaan: dat de belasting in een daaropvolgend jaar, bij verbeterde huurwaarde, verhoogd worde, kan billijk zijn, doch dat men dadelijk eene verhooging moet bijbetalen is zulks niet.

§ 6. Een lid verlangt het woord *had*, aan het einde dezer paragraaf, in *heeft* veranderd te zien; hij oordeelt dat de bedoeling der bepaling dan beter uitkomt.

Een ander lid trof hier eene cumulatie van straffen aan, welke hij moest afkeuren. Andere leden, dit gevoelen niet deelende, vonden echter het bedrag der boete van f 25 veel te hoog.

§ 7. De uitdrukking *het twintigdubbel derzelve belasting* geeft een verkeerd denkbeeld omtrent deze boete: men leze hier *twintigvoud* of *twintigmaal*; van *achtmaal* wordt b. v. in § 4 gewaagd.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

Art. 30. Bij de aanneming van het denkbeeld, door de Afdeling bij art. 28 aangegeven, zoude bij dit artikel de termijn moeten bepaald worden, binnen welken het verzet tegen de taxatie zal behooien gedaan te worden, alsmede de wijze waarop het aan den ontvanger betcekend en de zaak ter cognitie des regters zal worden gebragt.

Art. 32, § 2. De Afdeling is van gevoelen dat ook hier de uitspraak, in cas van verschil, niet moet verblijven aan het Administratief Gezag, maar aan den regter moet opgedragen worden; zij refereert zich aan het bijgebragte op art. 28.

Art. 33. Vijfdubbele, in den 9den regel, worde vervangen door vijfvoudige.

Art. 39. Twee leden keurden de oprigting van een speciaal Fonds voor kwade posten minder goed en zagen het artikel liever wegvallen, daar in het algemeen zoodanige afzonderlijke kassen ongunstig bij hen staan aangeschreven: de overige leden vonden, bij het uitzigt op eene goede contrôle op 's Rijks inkomsten en uitgaven, na de invoering eener betere Instructie voor de Rekenkamer en met de slotbepaling des artikels, minder bezwaar in de creatie van dit Fonds, bij prelevement op het beloop der belasting.

Art. 40, § 1. De Afdeling verwijst hier naar het aangeteekende bij art. 28.

§ 4. Men verwijst hier naar art. 20, § 1.

Art. 41, § 1, alinea 3. Tot wering der misbruiken waartoe het sluiten der Processen-verbaal, eenige dagen nadat men met de opmaking is begonnen, soms aanleiding heeft gegeven, verlangt de Afdeling dat die afzonderlijke sluiting vervalle, en het Proces-verbaal achtereen worde opgemaakt. Door het weglaten der woorden *volgens op derzelver sluiting*, wordt geheel aan den wensch der Afdeling voldaan.

Alinea 5. Eenige leden zouden gaarne zien, dat aan het Hoofd des Gemeentebestuur de verplichting werd opgelegd het Proces-verbaal aan den bekeurde op te zenden, indien deze in eene andere Gemeente woonachtig is.

§ 2. *Met behulp des Kantonregters*, men leze ook hier: *in tegenwoordigheid des Kantonregters*.

Eenige leden vragen waarom hier de tijdsbepaling van twee maanden volgens de bestaande Wet, op drie maanden gebragt is? Zij zien hiervoor geen voldoende reden. Andere leden waren ook hier van gevoelen, dat de boete van f 25 voor vele gevallen veel te hoog gesteld is.

Art. 42, litt. b. De woorden *en als zoodanig*, zijn geheel zonder betekenissen en overtollig.

Art. 47. Men vraagt om welke redenen de tijd der verjaring nu van zes maanden tot negen maanden zou moeten verlengd worden?

Art. 48. Dit artikel heeft twee opschriften. Het tweede kan vervallen, te meer daar het alles bevat wat in het artikel zelf voorkomt.

Geresumeerd en goedgekeurd den 19den Mei 1841.

L. C. LUZAC

N O T A A.

Omtrent de DRIE EERSTE GRONDSLAGEN der thans nog in werking zijnde BELASTING OP HET PERSONEEL, die men tot EENEN ENKELEN GRONDSLAG wil brengen, is mijn gevoelen, dat de TWEDE GRONDSLAG, namelijk de DEUREN EN VENSTERS, indien dezelve beter werd toegepast, de beste van de drie zijn zoude, om reden dat hier geene mogelijkheid tot onware aangiften bestaat, gelijk zulks zoozeer het geval is met de HUURWAARDE, noch zooveel hardheid als met de HAARDSTEDEN, waar men belasting moet betalen zelfs van diegenen, welke men om onkosten te sparen niet gebruikt.

Om deze redenen kan ik toestemmen dat de DERDE GRONDSLAG, namelijk de HAARDSTEDEN, wegvalle, doch acht ik noodig dat de beide eerste grondslagen blijven: de EERSTE verhoogd voor de perceelen, die hoog in huurwaarde staan, de TWEDE aanmerkelijk gewijzigd.

Naar mijn gevoelen behoude men, zooveel als mogelijk is, de thans in werking zijnde bepalingen der Wetten van 29 Maart 1833 en van 29 December 1835; men brenge daarin die verbeteringen, welke bij het tegenwoordige Ontwerp op de bewoordingen van sommige artikelen voorgedragen zijn, alsmede die, waardoor vele onbepaalde posten vervallen; verder zullen de volgende wijzigingen tot vereenvoudiging kunnen strekken.

In de Wet van 29 Maart 1833, art. 4. *Wegens de huurwaarde bedraagt de belasting:*

a. *Van datgene wat de huurwaarde tot vier honderd gulden bedraagt, vijf ten honderd 's jaars.*

b. *Van datgene wat de huurwaarde meer bedraagt dan vier honderd gulden, tien ten honderd 's jaars.*

De TWEDE GRONDSLAG belaste alleen de VENSTERS, en wel naarmate van derzelver grootte: derhalve

Art. 7, § 1, vervalt het woord DEUREN.

§ 2 vervalt geheel.

Art. 8. *Wegens de vensters bedraagt de belasting, voor elke vierkante el licht, dat door de glasruiten schijnt, of, indien zij goed onderhouden wierden, zoude schijnen, en voor de vierkante onderdeelen naar evenredigheid:*

In de Gemeenten op het platteland, zoo ook in de Steden en vlekken beneden de 3 000 zielen bevolking	28 cent.
In de Steden en vlekken van 3 000 tot beneden 8 000	30 "
" " " " " " " 8 000 " " "	17 000 32 "
" " " " " " " 17 000 " " "	24 000 34 "
" " " " " " " 24 000 " " "	36 000 36 "
" " " " " " " 36 000 " " "	50 000 38 "
" " " " " " " 50 000 zielen en daarboven	40 "

Verder vervalt in art. 9:

a. *"deuren, poorten en"*

b. *"deuren en"*

d. *Vervalt geheel.*

e. *Vervalt geheel.*

f. *Vervalt geheel.*

g. *"deuren en"*

Verder in de geheele Wet het woord DEUREN.

De DERDE GRONDSLAG vervalle geheel.

De hier voorgedragen wijziging der berekening van het bedrag van den tweeden grondslag zal minder zwaarigheid opleveren dan dit aanvankelijk moge schijnen, indien men in het oog houdt dat de boete ter zake van verkorting van 's Rijks regten, bepaald in art. 35, § 1, 2de alinea, slechts bedraagt tweemaal zooveel als de belasting in hoofdsom en opcenten over het meerdere zou bedragen ingeval de verkeerde aangifte meer dan een achtste van de waarheid verschilde.

Eene fout van een achtste bij vergissing, is niet aannemelijk, want, om zulk eene fout te begaan, zou men doorgaans bij het meten der breedte en hoogte van zijne vensterruiten, minder dan $\frac{1}{8}$ moeten meten, of bij het tellen derzelven doorgaans zeven in plaats van acht moeten tellen.

In stede van eene verhoogde belasting op ongehuwden, ware het willigt beter eene ontlasting ten behoeve van huisgezinnen in te stellen. Dit zou de algeheele opbrengst der belasting niet verminderen, indien, in verband er mede, de hoofdaanslag tien of ten hoogste vijftien ten honderd hooger dan thans werd gesteld; hetgeen welligt reeds volgen zoude uit het aannemen van de hierboven opgegeven voorstellen, of, in allen gevalle met nog nog eenige verhooging van het tarief op de vensters, hetwelk, bij verhooging op al wat de huurwaarde meer dan vier honderd gulden bedraagt, en bij weglating der haardsteden, nog zeer laag gesteld is voor het platteland en voor de kleine Gemeenten.

Volgens dit denkbeeld zou men het volgende kunnen hepalen: *De som der belasting wegens al de grondslagen zal worden ver-*

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

minderd ten gerieve van huisgezinnen, naarmate het getal van man, vrouw en minderjarige kinderen, en zulks met zooveel ten honderd als wordt aangewezen in de volgende tabel:

Weduwnaar, of weduwe en 1 kind	Man en vrouw en 1 of 2 kinderen	10 ten honderd.
" " 2 kinderen	" " " " 3 " 4	15 " "
" " 3 " "	" " " " 5 " 6	20 " "
" " 4 " "	" " " " 7 " 8	25 " "
" " 5 " "	" " " " 9 " 10	30 " "
" " 6 " "	" " " " 11 " 12	35 " "
" " 7 " "	" " " " 13 " 14	40 " "

Meer korting dan ten bedrage van veertig ten honderd mog in geen geval plaats hebben.

A. WARIN

VIERDE AFDEELING

Zitting van Maandag den 10den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Star Busmann, ondervoorzitter, Snouck Hurgronje, Huidekoper, Van der Gronden, Van de Mortel, Van Tuyll van Heeze en Leende, Enschedé, Van Rechteren, Van Rappard, voorzitter.

Alvorens de bijzonderheden van het Wetsontwerp te onderzoeken, besluit de Afdeeling van gedachten te wisselen over de vragen:

1°. Of het doelmatig voorkomt eene geheel nieuwe Wet op de Personeele belasting te maken?

2°. Of de afschaffing van twee grondslagen raadzaam kan worden geacht?

Wat de eerste vraag betreft, zoo beantwoorden bijna alle leden dezelve toestemmend. Algemeen is men van gevoelen, dat de bestaande Wet voor verbetering vatbaar is, en dat, hetzij men de belasting op andere grondslagen bouwe, hetzij men de bestaande grondslagen behoude, het beter is eene geheel nieuwe Wet daar te stellen, dan wel stuksgewijze verbetering te maken, en dat, wanneer het altijd verkeerd is het zelfde onderwerp van Wetgeving bij verschillende Wetten te regelen, dit nog zooveel te meer het geval is bij eene Wet waarmede iedere ingezetene in aanraking komt.

Terwijl dan verreweg de meeste leden het wenschelijk beschouwen dat er eene nieuwe Wet op de Personeele belasting worde daargesteld, ook teneinde den bodem in te slaan aan de talrijk bestaande ministerieele uitleggingen en beslissingen, zijn de leden minder eenstemmig omtrent de vraag, of de afschaffing van twee grondslagen raadzaam kan worden geacht.

Algemeen stelt men vast, dat de Wet moet belasten alle ingezetenen naar het inkomen dat zij genieten, in verhouding tot de uitgaven die zij te doen hebben; dat de Wet naar het doel moet streven, om het excédent of de zuivere opbrengst van het inkomen van iederen ingezetene te treffen; dat, terwijl het tot bereiking van dat doel noodig zoude zijn om het inkomen en de noodzakelijke uitgaven van iederen ingezetene te kennen, bij de bestaande onmogelijkheid om hiertoe te geraken, middelen en kenteekenen moeten gezocht worden om het naast tot de waarheid te komen.

Voorts stelt men vast dat de bestaande en ook de ontworpen Wet als van zelf de belasting op twee hoofdafdeelingen doen drukken, als:

1°. op objecten aan welke ieder burger van den Staat behoefte heeft, die gevolgelijk moeten geacht worden tot het leven noodig te zijn: woning, met inbegrip van deuren en vensters en schoorsteenen, en mobilair;

2°. op objecten aan welke niet alle ingezetenen behoefte hebben: dienstboden en paarden;

dat het er bij de eerste hoofdafdeeling vooral op aankomt om één of ook meer grondslagen te vinden, die, zonder de eene categorie van ingezetenen boven de andere te drukken, allen gelijkelijk treffen en zoo na mogelijk het vermoedelijk excédent van het inkomen belasten;

dat wanneer dit kan geschieden op één grondslag, dit verreweg verkieslijker is dan op meer, vermits één grondslag beter tot eenigen graad van volmaaktheid te brengen is, dan meer grondslagen.

De meeste leden nu, ofschoon toestemmende dat de huurwaarde op dit oogenblik eene zeer onregelmatige basis van belasting op-

levert, en zulks tengevolge van eigen aangifte, schatting door zoogenaamde deskundigen en arbitraire aanslagen door de ambtenaren der belastingen, meenen dat die grondslag het meest voor volmaking vatbaar is, en zulks door herziening van het Kadaster voor de gebouwde eigendommen, door én Grondbelasting én Personeele belasting op de zelfde basis te doen drukken;

dat de deuren en vensters en haardsteden wel mede de huurwaarde daargestellen, maar toch daarvan slechts een gedeelte uitmaken, zoodat, bij eene goede regeling der huurwaarde, het belasten er van tot verwarring aanleiding geeft; dat daarenboven het aantal deuren en vensters niet altijd een teeken van weelde is; dat, bij het blijven bestaan der belasting op deuren en vensters, de huizen eerlang zoo zullen worden gebouwd, dat die belasting van lieverlede zal verminderen; dat het onbillijk is de zelfde belasting te vorderen van groote ramen in paleizen en van raampjes in nederige boerenwoningen of winkeltjes; dat de belasting op dit oogenblik ongelijk draagt als strekkende ten nadeele van het platteland, waar gewoonlijk meer deuren en vensters zijn dan in de steden.

De overige leden verlangen de belasting op de deuren en vensters en de schoorsteenen te behouden. Vooreerst beschouwen zij het als gevaarlijk om belangrijke veranderingen te maken in de grondslagen van de Personeele belasting: naarmate een ingezetene dezelve langer heeft betaald, naar die mate wordt dit meer eene gewoonte, en zal hij zich hierover minder beklagen. Het heffen van eene nieuwe belasting, zelfs bij afschaffing van eene even zwaar drukkende oude belasting, zal altijd stof tot ontevredenheid opleveren. Maar ten tweede is het onmogelijk eenen onfeilbaren maatstaf te vinden; vermeerdering nu van grondslagen bevordert gelijkmatigheid, omdat, wanneer de eene grondslag soms voor den eenen drukkend is, hij in eenen anderen grondslag lager kan zijn aangeslagen. Eindelijk, ten derde, behooren deuren en vensters en schoorsteenen, volgens het gevoelen van die leden, onder die grondslagen, omtrent welke bestaan de meest mogelijke zekerheid kan worden verkregen, en is het niet boven bedenking om, bij het aanzienlijk zeker rendement van die belasting op dit oogenblik, dezelve tegen een onzekerder belasting te verwisselen.

Met dat al zouden de meeste leden, zelfs zij, die tegen de afschaffing zijn van de belasting op deuren, vensters en schoorsteenen, tot vereenvoudiging kunnen toestemmen in de afschaffing van het mobilair als grondslag, omdat dezelve bij taxatie te veel tot moeilijkheden en willekeurige handelingen aanleiding geeft en bij berekening volgens het tarief weder op de huurwaarde nederkomt, waarbij nog komt de afschaffing, juist bij deze Wet, van vele objecten van weelde onder de belastbare voorwerpen van het mobilair.

Door dit laatste zou welligt eenigermate het doel bereikt worden van de ontwerpers van deze Wet: vereenvoudiging. De Afdeeling mag het toch aan den Minister niet verbergen, dat zij in het Ontwerp zelf weinig heeft gevonden, wat van dit doel doet blijken, dat zij integendeel in vele bepalingen meer complicatie heeft meenen te bespeuren.

Wat het tweede doel van de ontwerpers, volgens de Memorie van Toelichting, betreft, zoo klinkt het in het afgetrokkene waarlijk schoon den druk dezer belasting op de lagere volksstanden te verminderen, door het overbrengen van een gedeelte daarvan op voorwerpen of gebruik van weelde; dan elke overdrijving hiervan is nadeelig en onstaatkundig: zoodra de bruiker overtuigd wordt van overdrijving, zoodra objecten van weelde meer belast worden dan men dragen kan of wil, is hiervan afschaffing het gevolg, ten nadeele niet alleen van de schatkist, maar vooral, bij gemis aan werk of vertier, van die lagere volksstanden, die men wil ontlasten.

Vermindering van druk voor de laagste volksstanden behoeft men niet te bevorderen, want dezen betalen gewoonlijk niet in de Personeele belasting; zulk eene vermindering heeft dus alleen vermindering van oninbare posten ten gevolge. Die klasse van ingezetenen, die grenst aan de niet betalenden, maar vooral de middenklasse, hebben wel eenige ontlasting noodig; men betwijfelt intusschen of dit doel door het voorgedragen Wetsontwerp zal worden bevorderd. Eene op berekeningen gegronde overtuiging bestaat bij vele leden, dat juist de middenklasse in de kleinere Steden en op het platteland door deze Wet aanmerkelijk zal worden bezwaard. Men mag het om die reden aan den Minister van Financiën niet ontveinen, dat dit Wetsontwerp aan sommige leden dezer Afdeeling minder gelukkig voorkomt. Vele ingezetenen zijn toch in den waan gebracht, dat door de voorgedragen heffing der belasting op het Personeel de mindere klassen zullen worden ontlast: indien nu de Staten-Generaal, overtuigd dat dit doel niet wordt bereikt, hunne goedkeuring aan dit Wetsontwerp weigeren, zal het moeilijk zijn de ingezetenen te overtuigen, dat juist belangstelling in de middenklasse hiertoe heeft geleid, wordt

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

daarentegen het Wetsontwerp aangenomen, dan zullen velen zich in hunne verwachting teleurgesteld zien.

In den aanhef wenscht men, in plaats van: *tot meerdere vereenvoudiging*, te lezen: *tot vereenvoudiging der heffing*.

Art. 2, § 1. Indien de Kadastrale huurwaarde tot grondslag voor de Personeele belasting werd genomen, zouden als van zelf moeten vervallen de woorden: *met derzelver aanhoorigheden*, in de 1ste paragraaf, en voorts de geheele 2de paragraaf.

§ 2. Telkens wordt er in dit Wetsontwerp onderscheid gemaakt tusschen *Steden* en *Vlekken* en *Gemeenten* op het platteland, zonder dat in de Wet eene definitie van *Vlekken* voorkomt; men wenschte die te kennen, en dan tevens de redenen, waarom er ten aanzien van de Personeele belasting onderscheid wordt gemaakt tusschen *Vlekken* en *Plattelandsgemeenten*.

Al dadelijk ziet de meerderheid der Afdeling geen voldoende grond voor de onderscheiding, die tusschen litt. a en b van § 2 is voorgedragen.

Litt. c. *Tijdelijk verblijf*: om allen twijfel weg te nemen leze men *tijdelijke bewoning*. In plaats van *ter onderhouding*: *tot onderhoud*.

De meeste leden kunnen zich niet vereenigen met de bepaling, dat onder de huurwaarde worde medegerekend die van twee bunders in betrekking tot *buitenplaatsen*, *kasteelen*, enz.; van die twee bunders gronds tot vermaak wordt toch reeds de grondbelasting betaald, naargelang van de 1ste klasse bouwland in de Gemeente.

Art. 3. Een lid wenscht te weten wat door *gelijksortige* Gemeenten verstaan wordt. Dat zelfde lid kan zich niet vereenigen met de slotbepaling van de 2de alinea van dit artikel; hij stelt zich voor dat in eene Gemeente A een huis voor f 100 in het jaar verhuurd is, doch de huurder, volgens de plaatselijke reglementen, f 10 voor lasten moet betalen; dat de Administratie de huurwaarde te laag vindt berekend en tot vergelijking neemt de Gemeente B, alwaar een huis van volmaakt de zelfde waarde als het vorige, ook voor f 100 is verhuurd, doch waar de eigenaar, volgens plaatselijke reglementen, f 10 moet betalen, die de huurder op zich neemt. In het laatste geval doet dat huis inderdaad f 110 aan huur; doch men meent dat niet zonder onrecht kan worden gezegd, dat het eerstgenoemde huis ook voor f 110 moet worden aangeslagen, ten ware men omgekeerd in de Gemeente, die men tot vergelijking neemt, ook de lasten, die door den huurder gedragen moeten worden en die de eigenaar voor zijne rekening neemt, van den huurprijs zoude willen aftrekken, hetgeen echter het voornemen niet schijnt te zijn.

Het beding, in den ondersten regel, lees: *de overeenkomst*.

Art. 4. De meeste leden der Afdeling kunnen zich met dit artikel niet vereenigen:

Vooreerst is de bevolking een ongelukkige maatstaf, daar soms in grootere Steden, die in eenen kwijnenden toestand verkeerden, de huurwaarde van huizen veel minder is dan in kleine Steden.

Ten tweede ziet men de reden niet in, waarom in kleinere Steden en Vlekken en op het Platteland de belasting in verhouding tot de huurwaarde zooveel hooger moet zijn. Zijn de huren in de meer aanzienlijke Steden gewoonlijk hooger, dan zijn ook daar de middelen om geld te verdienen overvloediger; tot nu toe betaalde men in de grootere Steden meer voor de deuren en vensters, dan in de kleinere Steden en op het Platteland; thans zal de belasting op de huurwaarde, als gedeeltelijk ook die op deuren en vensters vervangende, juist het zwaarst zijn in de kleinere Steden: heeft dan de ondervinding eenige onrechtvaardigheid te dezen aanzien in de bestaande Wet doen kennen?

Ten derde vindt men geen reden om in de zelfde Stad eene verschillende vermenigvuldiging naarmate van de huurwaarde vast te stellen; de vermenigvuldiging op zich zelve drukt reeds genoeg op hem, wiens huur hooger is aangeslagen; in elk geval zijn de sprongen in de vermenigvuldiging veel te groot.

Volgens het Ontwerp toch zal iemand, die een huis bewoont in eene der grootste Steden, doende f 79 huurwaarde, betalen f 3.16 belasting.

Een ander, die een huis bewoont van f 82, " 6.56 "

Een derde, die een huis bewoont van f 95, " 11.40 "

Ten vierde zal het bij behouden van eigen aangiften aanleiding geven dat, bij het klein verschil tusschen de huurwaarde, waarvan de hoegrootheid der belasting afhangt, men zich steeds in de mindere klasse zal rangschikken.

De Afdeling meent dan ook de voorkeur te moeten geven aan de bestaande Wet, dat is aan het vorderen van eene bepaalde som van de huurwaarde, zonder onderscheid van de Gemeenten. Wordt de Kadastrale aanslag, van hare gebreken gezuiverd, tot grondslag genomen, dan ware van zelf ook de betrekkelijke huurwaarde in aanmerking genomen en elke classificatie noodeloos geworden.

Een lid wenscht eenige nadere uitlegging van de woorden: *buurten en voorsteden*, en hoe het zal berekend worden als de stad of het vlek geene poort of brug tot toegang heeft.

Geaglomereerde, lees: *zamengetrokkene*.

Art. 4. b. Sommige leden kunnen zich niet vereenigen met eene bepaling waarbij de *pakhuisen* ook aan de Personeele belasting worden onderworpen; die leden zijn van gevoelen dat die belasting nimmer de nijverheid moet drukken; dat daarenboven het regt van *Patent* indirectelijk reeds eene belasting op de pakhuisen is, en dat men evenzoo belasting zoude kunnen leggen op de schuren der landbouwers; andere leden hebben geen bedenking tegen het belasten van de pakhuisen, doch zien niet in waarom, in verband met art. 6, § 2, niet bepaald zij, dat de belasting van pakhuisen, enz. zal bedragen 2½ pct. 's jaars van derzelver huurwaarde.

Voor uitsluitend bestemd en gebezigd, verlangt men te lezen: *bestemd of gebezigd*.

Uitgepakt: dit woord moet wegvallen, want daar is bijna geen pakhuis waarin niet uitgepakt wordt.

Art. 5, § 1. Terwijl de woningen voor de arbeidende of voor de minst goeode klasse in grootere steden gewoonlijk duurder zijn dan in kleinere plaatsen, wil de Afdeling ten aanzien van de vrijstellingen wel eenige classificatie zien aangenomen; het voorgedragen tarief schijnt intusschen voor verbetering vatbaar, want door hetzelfde worden bijna alle vrijstellingen in kleinere steden en op het platteland uitgesloten. Schaars zal men daar toch woningen, zelfs van armoedigen, aantreffen, waarvan de huurwaarde geen f 23 of f 20 bedraagt; het verschil tusschen de grootste en de kleinste steden van f 67 tot f 20, is dan ook veel te groot.

De Afdeling verlangt, zelfs in verband met eene latere bepaling in dit Wetsontwerp, eenige nitlegging van wat zijn *afgezonderde gedeelten van een woonhuis*? Men wenscht voorts te weten of, wanneer eene woning door den eigenaar zelf en een aantal huurders wordt bewoond, de eerste dan verplicht is de belasting van de volle huur te betalen, en of, voor het geval dat de eigenaar er niet in woont en de woning aan een aantal huisgezinnen, doch aan elk voor minder dan f 67 verhuurd is, hiervan dan in het geheel geene belasting betaald wordt?

De 1ste zinsnede van dit artikel spreekt van *woonhuizen*, de 2de zinsnede maakt hierop eene uitzondering ten aanzien van stallen van paarden: in *woonhuizen* stallen geen paarden, in plaats van *ter zake van woonhuizen*, dus te lezen: *ter zake van gebouwen*.

Het begin van het artikel zou kunnen luiden:

Er zal geene belasting op de huurwaarde verschuldigd zijn wegens gebouwen, enz.

§ 2. Men begrijpt niet waarom in § 2, litt. b, melding gemaakt wordt van *OPENBARE — Rijks-, Provinciale* is toch altijd *OPENBARE* dienst

Litt. c. *schoollokalen*, lees: *en scholen*.

Litt. d. Sommige leden verlangen de woorden: *voor zoover die inrigtingen*, enz., te zien wegvallen, omdat zij in de uitzondering mede wenschen opgenomen te zien de *weldadige inrigtingen door of uit bijzondere fondsen daargesteld*; anderen vreezen dat dit tot misbruik aanleiding zoude kunnen geven.

gezag of beheer, lees: *gezag, toezigt of beheer*.

diaconiën schijnt te beperkt, liever: *armbesturen*.

Litt. f. Eenige leden vinden dit te algemeen en te onbepaald; er bestaat geen reden om maatschappijen uit te sluiten, waarin niet ieder deel kan nemen en die gesloten zijn.

g. Ieder voor zooveel hem aangaat: deze woorden schijnen geheel overtoollig.

h. *Runderen en schapen* OF OOK VAN ANDER VEE, — ook van EZELS, waarvan de belasting niet is verschuldigd.

i. Eenige leden vragen, waarom nu van pakhuisen Personeele belasting zal worden betaald, en niet van *fabrieken*; en de eene en de andere behooren tot de *nijverheid*.

Het woord *uitgepakt* moet weder wegvallen.

k. *Vergraving van veen*: liever *tot veenderijen*, want *vergraving van veen* is te uitsluitend.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

§ 3. GEHUWDE suppoosten, waarom niet wanneer de suppoosten ongehuwd zijn?

Maar wanneer nu de eigenaar of huurder, tuinman of warmoezier zijnde, de voor zijne huishouding benodigde groenten neemt uit zijn eigen tuin, zal hij dan van de vrijstelling verstoken zijn?

Huishoudelijk gebruik, liever: huiselijk gebruik.

De Afdeling stelt de volgende redactie voor van art. 6:

De huurkoolsters, sleepers en verdere in art. 13, § 4, opgenoemde personen, logementhouders, bijzondere personen, die inrigtingen houden tot huisvesting van bestedelingen of krankzinnigen, zullen voor de gebouwen of derzelver deelen die uitsluitend tot de uitoefening van hun beroep dienen, slechts de halve belasting betalen.

Deze bepaling is ook toepasselijk op kostschoolhouders wegens de gedeelten der gebouwen, uitsluitend door de kostleeringen bewoond. Voor gebouwen of deelen derzelven, dienende tot het houden van openbare verkooping, voor bad-, koffie, sociëteit- of biljardkamers, kolfbanen, concertzalen of schouwburgen, en voorts tot alle andere openbare gemakkelijkheden, wordt geenerlei vrijdom of vermindering van belasting toegekend.

Vele leden van de Afdeling zijn van gevoelen, dat de zelfde redenen, die pleiten voor eene verminderde belasting van de in art. 6 opgenoemde personen, kunnen worden aangevoerd ten behoeve van hen, die wegens het groot aantal van hunne kinderen wel verplicht zijn een grooter huis te bewonen dan zij anders zouden noodig hebben. Ten aanzien van dezen levert de huurwaarde geen zeker kenteeken op van meer goeioheid of inkomen; men wenschte dus in de Wet bepaald te zien dat in eene verminderde verhouding tot den grondslag der Personeele belasting strekken zal de huurwaarde der gebouwen, bewoond door personen die geen mannelijke dienstboden der 1ste of 2de klasse, omschreven in art. 10, §§ 1 en 2, of paarden der 1ste klasse, volgens art. 13, § 1, dezer Wet, houden en geen woonhuizen bewonen begrepen onder de twee hoogste klassen die in de Gemeente hunner woonplaats bestaan, of geen twee verschillende verblijven in gebruik hebben, zoodat personen in de voorschreven omstandigheden verkeerende, die drie inwonende kinderen of kleinkinderen hebben, eene vermindering zullen genieten van 10 pct. en voor ieder inwonend kind meer 5 pct. daarenboven van de huurwaarde der door hen bewoonde gebouwen; zullende echter de geheele vermindering steeds blijven beneden de 50 pct. ¹⁾

De andere leden, ofschoon de billijkheid van zulk eene bepaling niet betwistend, meenen dat hierdoor het geheele stelsel der Personeele belasting te veel verandering zoude ondergaan.

Zitting van Dinsdag den 11den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Star Busmann, ondervoorzitter, Snouck Hurgronje, Huidekoper, Van der Gronden, Enschedé, Van Tuyll van Heeze en Leende, Van de Mortel, Van Rechteren, Van Rappard, voorzitter.

Mobilair

Ofschoon vele leden bij hun gevoelen blijven, dat het mobilair onder de huurwaarde moet worden begrepen, hebben alle leden gemeend, ook de ten aanzien van dezen grondslag voorgedragen bepalingen te moeten onderzoeken.

Met weglating van § 2 van art. 7, wenscht men dit artikel alzoo geredigeerd te zien:

„De belasting op het mobilair is verschuldigd voor den inboedel van de bewoners der gebouwen of derzelver aanhoorigheden, hetzij die voorwerpen hun in eigendom toebehooren of door hen alleen worden gebruikt.

„Onder die voorwerpen zijn echter niet begrepen“ enz.

1°. enz.

Bij n°. 2, te voegen: die niet tot weelde dient.

¹⁾ Hier stond minder duidelijk: „men wenschte dus eene bepaling in de Wet opgenomen te zien, luidende dat de huurwaarde der gebouwen, bewoond door personen die geen mannelijke dienstboden der 1ste of 2de klasse, omschreven in art. 10 §§ 1 en 2, of paarden der 1ste klasse, volgens art. 13, § 1, dezer Wet, houden en geen woonhuizen bewonen begrepen onder de twee hoogste klassen die in de gemeente hunner woonplaats bestaan, of twee verschillende verblijven in gebruik hebben, ten gevolge der na te noemen bepalingen in eene verminderde verhouding tot grondslag der Personeele belasting zal verstrekken: dat namelijk personen in de voorschreven omstandigheden verkeerende, die drie inwonende kinderen of kleinkinderen hebben, eene vermindering van 10 % en voor ieder inwonend kind meer 5% daarenboven van de huurwaarde der door hen bewoonde gebouwen genieten; zullende echter de geheele vermindering steeds blijven beneden de 50 pct.”

Indien de belasting op het mobilair blijft, dan verklaren vijf leden zich tegen de uitzondering in n°. 8 en 9 voorkomende. Indien de belasting op het mobilair gedeeltelijk benodigdheden, gedeeltelijk weelde treft, bestaat er inderdaad geen reden om juist eene uitzondering te maken ten aanzien van de voorwerpen van weelde; daarbij zal ligtelijk de bepaling van art. 7, § 9, worden ontdoken, omdat tijdens de visitatie en schatting de daar bedoelde voorwerpen wel in kasten of kisten zullen geborgen worden. Zelfs prenten, schilderijen en teekeningen meenen sommigen dat onder het mobilair moeten worden gerangschikt, wanneer dezelve namelijk dienen tot versiering van vertrekken.

Art. 8. Terwijl men meer vereenvoudiging beoogt, voert men meer complicatie in. De meeste leden verlangen de bepaling der bestaande Wet te behouden, alzoo geen tarief, maar een bepaald percent van de waarde van het mobilair.

Art. 9. Indien de Afdeling reeds heeft aangedrongen op eene herziening van het tarief bij art. 5 vastgesteld, zoo meent zij dit nog met te meer grond te kunnen doen ten aanzien van het hier bepaalde. Trouwens er bestaat geen de minste verhouding tusschen de vrijstellingen van huurwaarde en mobilair; bedraagt het verschil ten aanzien van huurwaarde tusschen de grootste Steden en het Platteland als ruim 3 tegen 1, het verschil ten aanzien van mobilair zoude bijna 6 tegen 1 zijn.

Waarom of ook eene Gemeente op het platteland van 3 a 5 000 zielen, eenig voorregt moet hebben boven eene Stad van gelijke bevolking, verklaart men niet te begrijpen.

De laatste zinsnede van art. 9, litt. a, zoude kunnen luiden: onder de voorzegde perceelen zijn niet begrepen de stallen, enz.; hier kan woordelijke overeenstemming zijn met art. 5, § 1, laatste zinsnede.

De Afdeling is genaderd tot den derden grondslag: Dienstboden.

Wat de omschrijving betreft van de dienstboden der 1ste klasse, laat de redactie van art. 10 weder veel te wenschen over. Tot persoonlijke, huishoudelijke, lijf- of staldienst: daar men niet weet welke beteekenis aan persoonlijke, in verband met lijfdienst, kan worden gehecht, stelt men voor eenvoudig te lezen: huis-, lijf- of staldienst; de woorden welke in den derden regel van § 1, al dan niet in den vijfden, dan, zij, en in den achtsten regel van dit artikel kunnen gevoeglijk gemist worden; sommige leden wenschen ook de laatste woorden zonder dat eenige bijzondere enz. te zien wegvallen, omdat dit wel van zelf spreekt; andere leden keuren het goed dat die woorden in de Wet blijven, om alle mogelijke exceptiën tegen te gaan.

Het vervolg van dit artikel wenscht men aldus te redigeeren:

Tot deze klasse behooren:

Jagers, hof- en keldermeesters enz., tot en met alle andere bedienden, geene uitgezonderd;

kasteleins of hofmeesters enz. tot en met in huur genomen;

alle bedienden in de zoogenaamde casino's enz.

staldienst welke onder anderen de bedienden tot de 1ste klasse betreft: liever staldienst in den zin van dit artikel;

zadeling of aanspanning; er schijnt geene reden om uitspanning uit te zonderen, en men wenscht dus te lezen: zadeling, aan- of uitspanning.

§ 2. De woorden *mitsgaders* in den 2den en *hetzij* in den 3den regel, kunnen wel gemist worden.

Huiselijke, persoonlijke of lijfdienst; hier wordt nu niet gesproken van staldienst; een tuinman, staldienst in den zin van § 1 verrijgende, zal wel tot de 1ste klasse behooren, men leze dus huis-, lijf- of staldienst.

Men vreest dat deze bepaling tot vexatiën zal kunnen aanleiding geven; wanneer bij voorbeeld de des winters in eene stad wonende eigenaar van eene buitenplaats zich voor een dag naar buiten begeeft, wordt niet zelden door den tuinman eenige huis-, lijf- of staldienst gepresteerd, en evenwel kan het nimmer de bedoeling zijn, dat die exceptieve dienstverrigtingen den tuinman in de 1ste klasse zouden doen vallen.

Maar ten tweede komen de woorden: WIER BUITENPLAATSEN of tuinen zij bewerken veel te uitgebreid voor; het gebeurt niet zelden dat op eene buitenplaats, behalve door den tuinman en de tuin-knechts, eenig werk wordt verrigt door vaste arbeiders. De meeste leden meenen dat die niet in de belasting moeten worden aangeslagen; zoodaals nu het artikel luidt zou het kunnen uitgestrekt worden tot vaste arbeiders die, op de zelfde buitenplaats in gestadige dienst, den grond omzetten, boomen pooten, snoeien, omvellen, enz.; de volgende redactie wordt voorgesteld:

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

De 2de klasse bevat de tuinlieden, zoo in- als uitwonende, die gestadig voor de eigenlijk gezegde tuindienst worden gebezigd, geene liverei dragen, noch werkzaamheden verrigten die hen in de 1ste klasse van dienstboden doen rangschikken; gewone, vaste of tijdelijke arbeiders, zelden tuinwerk bij hen, bij wie zij in dienst zijn, verrigende, zijn hieronder niet begrepen. Indien meer dan één tuinbediende in den zelfden tuin werkzaam zijn, zal steeds één derzelve als tuinman worden beschouwd. Ingeval slechts één tuinbediende wordt gehouden, zal hij altijd als tuinman worden aangegeven.

§ 3. De woorden: *hoedanig ook gebezigd in A, al of niet tevens tappers zijnde in a kunnen wegvallen*; de woorden van *c* zijn onverstaanbaar; men stelt voor te lezen: *Restaurateurs, koffiehuis-houders, houders van tuinen of buitenhuizen tot openbare uitspanning, eigenaars, schippers of directievoerenden op vaartuigen, voor zooverre het zijn hofmeesters en andere bedienden, niet tot de scheepsdienst of de contróle uitsluitend gebezigd*.

§ 3 d. Men wenscht te weten waarom hier bepaaldelijk worden opgenoemd brood-, koek- en bankelbakkers en geene anderen, als bij voorbeeld slagers; sommige leden willen om die reden of wel deze bepaling doen wegvallen, of wel dezelve uitgestrekt zien tot alle gelijksoortige neringen en bedrijven.

§ 3 e. *Kleederbleekers*. Men ziet de reden niet in, waarom of er een onderscheid zou gemaakt worden tusschen *kleeder-* en *GARENbleekers* en verlangt hierom te lezen: *KLEEDER- en GARENbleekers*; — de ontoereikende of overschietende: deze woorden kunnen weder zonder bezwaar worden weggelaten.

Geheele, lees: geheelen.

B. Sommige leden zijn van gevoelen dat, vermits de vrouwelijke bedienden van landbouwende personen wel voornamelijk in het bedrijf van landbouw werkzaam zijn, er geene reden bestaat om dezelve voor de Personeele belasting aan te slaan; andere leden vinden het niet onbillijk, dat voor dezelve eenige belasting worde betaald, mits niet te veel en zonder opklimmend tarief; indien de vrouwelijke bedienden van landbouwende personen worden aangeslagen, dan, zijn de meeste leden van gevoelen, moet ook van de mannelijke worden betaald.

De woorden: *hoedanig ook bij hen gebezigd kunnen wegvallen*.

Een lid beschouwt het nog al moeilijk om te bepalen *wat de eigenlijk gezegde boerenstand zij*; vermits de som van *f* 100 niet alleen van toepassing is op ambtelijke betrekkingen, maar ook op andere beroepen en bedrijven, meent men dat dezelve wel wat laag is gesteld; men zou voor het minst *f* 150 kunnen nemen.

Jagtpatent, lees jagtakte. Eenige leden zien niet in, waarom of het nemen van eene jagtakte den landbouwer zoude versteken van het voordeel om zijne vrouwelijke dienstboden in eene mindere klasse te doen aanslaan.

C. *a* en *b* kunnen gemakkelijk aldus worden vereenigd: „Geestelijke personen en burgerlijke ambtenaren, hierna bij art. 13, § 2, vermeld, mits geene andere belastbare paarden houdende, dan die in de 2de klasse van den vierden grondslag vermeld.”

Vrijstelling of vrijdom sluit als van zelf belastbaarheid uit.

Ten aanzien van litt. C., *d*, vraagt men, of wanneer iemand houdt koetsier, knecht en twee paarden van weelde, en nog daarenboven twee paarden van gemengd gebruik, of dan de stalbediende van laatstgenoemde paarden in de 1ste klasse zal moeten worden aangeslagen?

Voor de minder gelukkige redactie van litt. C., *e*, stelt men de volgende voor: *Fabrikanten, trafikanten en werkbazen, onder hunne paarden een of twee hondende welke, schoon hoofdzakelijk voor derzelver fabrieken, trafieken of bedrijf dienende, echter ook voor rijtuigen worden gespannen en daarom in de 1ste klasse van den vierden grondslag vallen. Alles voor zooverre de bedoelde stalbediende nimmer liverei draagt, noch eenige dienst doet, die hem in de 1ste of 2de klasse van dienstboden doet rangschikken*.

D. Men ziet de reden niet in van de uitzondering: *elkander niet binnen den tweeden graad van verwantschap* (lees: *in den eersten graad van bloed- of aanverwantschap*) bestaanden persoon of gezin, omdat reeds eene afzonderlijke woning gevorderd wordt, zoodat, wanneer ook al een, geen liverei dragende, niet inwonende oppasser in dienst mogt zijn bij vader en zoon, die ieder afzonderlijk wonen, dit van zelf het denkbeeld van *knecht* uitsluit. Sommige leden meenen dat deze bepaling soms tot onbillijkheid kan aanleiding geven ten aanzien namelijk van personen, die slechts in één huisgezin als oppasser dienen, doch overigens een ander middel van bestaan uitoefenen; ook dezen wil men niet hooger aangeslagen

zien dan in deze klasse; doch het zal dan, om allen twijfel weg te nemen, noodig zijn in het artikel in te lassen: *hetzij een ander hoofdbedrijf uitoefenende*.

Ook voor § 4 wordt de volgende nieuwe redactie aangeboden:

„Landbouwers, echter niet vallende in de bepaling van § 3, litt. „B, doch welker bedrijf zich uitstrekt over ten minste 2 bunders „bouwland of 1½ bundel en een melkkoe, of 2 ½ bundel en 2 „melkkoeijen of wel 3 melkkoeijen, warmoezers, boom- of wijn- „gaardeniers, tuiniers, boom- of bloemkweekers van beroep, zullen, „welk ook het getal hunner inwonende vrouwelijke bedienden zij, „en onverschillig of zij nog uitwonende personen in dienst hebben, „wegens eene vrouwelijke dienstbode naar de 3de klasse belast „worden; voor alle overige bedienden, voor zooverre daarvan door „de Wet geene uitzonderingen gemaakt zijn, naar de 1ste klasse.

„Indien echter voornoemde landbouwers niet meer dan twee „vrouwelijke dienstboden houden, zullen zij naar de 3de klasse „belast worden, mits zij geene mannelijke bedienden hebben, die „tot eenige in de 1ste klasse behoorende diensten gebruikt worden, „behoudens ten aanzien van staldienst het bepaalde bij litt. C van § 3.”

De Afdeeling merkt aan dat de Wet, in plaats van tot vereenvoudiging, maar al te zeer tot complicatie zal aanleiding geven.

Het doel der Wet moet zijn om de schatkist te helpen stijven, zonder de ingezetenen te veel te drukken of ook aanleiding te geven tot bezuinigingen. De meeste leden achten het hierom van belang, dat de ingezetenen worden aangespoord om meer dienstboden te houden, doch dat zij hiervan niet moeten worden afgeschrikt; iets hetwelk door een progressief tarief wordt gedaan. Tusschen menschen die een of twee en die drie dienstboden van de 1ste klasse houden, is in den regel meer onderscheid, omdat het houden van een of twee dienstboden gewoonlijk behoefte is, terwijl het houden van drie of meer reeds weelde aanduidt; men wenschte dus een progressief tarief tot drie of vier dienstboden te houden, doch voor elken dienstbode meer slechts eene bepaalde som, b. v. van *f* 15, gevorderd te zien; een verschil van *f* 30 tot *f* 50 zal menigeen terughouden om zijne dienstboden te vermeerderen, en zal dus de voorgesteele vermeerdering van belasting welligt ten nadeele van 's Rijks schatkist doen uitloopen.

Sommige leden meenen dat de verhooging van de belasting voor mannelijke dienstboden minder raadzaam is, vooral ook omdat bewoners van het Platteland gewoonlijk wel verplicht zijn eenen mannelijken dienstbode te houden.

Wat betreft de vermeerdering van belasting voor *liverei dragende dienstboden*, zoo kunnen er in het afgetrokkenene veel gronden worden aangevoerd om dit als billijk en doelmatig aan te prijzen; dan men vreest, dat dit beginsel in de toepassing minder gelukkige resultaten zal opleveren.

Vooreerst zoude men kunnen vragen, of het niet minder weelde is een livereiknecht te houden, dan wel eenen *hof-* of *keldermeester* of *kamerdienaar*, en evenwel wordt laatstgenoemde gewoonlijk niet in livereigewaad uitgedost en valt dus niet in de verhoogde belasting; maar ten tweede zal het steeds tot verschillen aanleiding geven, of de eene of andere kleeding al dan niet liverei is, vooral wanneer dit van den vorm of de snede zoude afhankelijk gemaakt worden, iets waarmede men zich niet kan vereenigen; ten derde zal deze bepaling menigeen aansporen om aanvankelijk de liverei en later den knecht zelven af te schaffen: men oordeelt dat de weelde reeds genoeg belast is, wanneer er eene *verhoogde* belasting voor iederen mannelijken dienstbode wordt bepaald.

In elk geval biedt men hierbij aan eene nadere definitie van liverei:

Onder *liverei* wordt verstaan zoodanige, door mannelijke dienstboden buitenshuis gedragen wordende kleeding, als de strekking heeft om dezen van niet dienstbare personen te onderscheiden. — En dan welligt tot uitlegging: „hetzij die onderscheiding wordt bewerkt door het beleggen der kleedingstukken met galon of passement, het uitmonteren van dezelve met koorden of randen, het verschil van kleuren, of slechts in het verschil van den vorm der kleedingstukken van dien van gewone burgerkleeding, hetzij dezelve worde gezocht in het gebruik van knopen, voorzien van wapenen of naamcijfers, in het optoemen of versieren van den hoed of eenig ander dergelijk teeken.”

Ten aanzien van de voorgedragen belasting voor gouverneurs en gouvernantes, zijn de gevoelens van de leden dezer Afdeeling verdeeld; terwijl sommigen hiermede wel kunnen instemmen, omdat het houden van eenen gouverneur of gouvernante gewoonlijk weelde aanduidt, verklaren anderen zich hiertegen, omdat personen, die ten gevolge van hunne betrekkingen op het Platteland moeten wonen, niet in de gelegenheid zijn om, evenals de stedeling,

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

hunne kinderen dagelijks ter school te zenden en dus wel verplicht zijn aan dezen huisonderwijs te doen geven.

Voorlezers en voorlezeressen van personen, die door blindheid verstoken zijn om zelf te kunnen lezen, schijnen buiten de belasting te moeten vallen.

Juffrouwen van gezelschap; waarom ook niet HEEREN van gezelschap? Ten aanzien van de eersten doet zich intusschen eene gewichtige bedenking op. Het is maar al te waar, dat er in den zoogenoemen fatsoenlijken stand veel meisjes gevonden worden die, volstrekt geene middelen van bestaan hebbende, in haar onderhoud trachten te voorzien door gouvernante, of meer nog door juffrouw van gezelschap te worden; terwijl nu het getal van zulke ongelukkige meisjes eer toe dan afneemt, beschouwt men het als hoogst bedenkelijk om, door ook voor haar belasting te vorderen, aanleiding te geven dat menig een zich van dezelve zal ontdoen.

De Afdeeling wenscht te weten wie door secretarissen en schrijvers bedoeld worden; zij vertrouwt dat men hier het oog niet heeft op klerken van ambtenaren, advocaten, procureurs, notarissen, enz.

Ten aanzien van de redactie van art. 11, § 1, leze men voor het zelfde gezin of de zelfde sociëteit: het zelfde gezin of de zelfde vereeniging.

Wegens het in dienst hebben enz., zou men korter aldus kunnen lezen: wegens het in dienst hebben van één of meer mannelijke personen, op den duur of tijdelijk liverei dragende, zal, boven de zooevenvermelde belasting, nog eene verhooging zijn verschuldigd van vijftien gulden voor iederen mannelijken dienstbode des belastingschuldigen.

De inwonende gouverneurs: hier zou in elk geval wel een nieuwe regel moeten aanvangen; doch men meent dat deze geheele zinsnede gevoegelijk hare plaats zoude vinden aan het einde van dit artikel, vóór de vrijstellingen. Wordt deze bepaling behouden, dan stelt men de volgende redactie voor:

„Gouverneurs en gouvernantes, leermeesters en leermeesteressen, „uit- of inwonende, die zich aan het onderwijs of de opvoeding „toewijden van kinderen, nitsluitend tot het zelfde gezin behoorende, „zoogenoemde heeren of juffrouwen van gezelschap, secretarissen „enz., zullen niet als dienstboden worden beschouwd, maar voor „ieder derzelve eene belasting verschuldigd zijn van f 25“.

Sommige leden verklaren zich tegen het verhoogen van de belasting op de tuinlieden, wegens het hebben van broeikassen; zij meenen dat dit ligtelijk aanleiding tot vexatiën kan geven; anderen kunnen zich er wel mede vereenigen, doch verlangen vermindering van de voorgestelde verhooging. De laatste zinsnede van § 2 zoude kunnen luiden:

„En zal deze belasting worden verdubbeld voor tuinlieden, „dienende op buitenplaatsen of tuinen waarin de glasramen der „oranjeriën, stook-, broei- en bewaarkassen eene grootere oppervlakte hebben dan van vijftig vierkante ellen“.

Indien de meeste leden zich hebben verklaard tegen een opklimmend tarief voor de 1ste klasse, zoo zijn er nog oneindig meer redenen, die, naar hun gevoelen, pleiten tegen een opklimmend tarief voor de 3de klasse, daar het dan zeker geen weelde betreft, maar alles afhankelijk is van het bedrijf van den belastingschuldige. Zonder de opmerking te herhalen dat, terwijl men zich vereenvoudiging heeft voorgesteld, het Ontwerp tot oneindig meer verwickelingen zal aanleiding geven, zijn de meeste leden van gevoelen dat eene bepaalde som, evenals volgens de bestaande Wet, al mogt het dan ook f 2.50 voor iederen dienstbode van de 3de klasse zijn, ver de voorkeur verdient.

De vraag doet zich ten slotte voor, of, indien soms de opklimmende tarieven mogten behouden worden, alsdan in de berekening ook worden begrepen de dienstboden van verschillende klassen? Of b. v., wanneer iemand houdt drie bedienden van de 1ste, twee van de 2de en een van de 3de klasse, hij dan geacht wordt zes dienstboden te hebben, zoodat de opklimming tot zes op hem toepasselijk is. Ofschoon de leden der Afdeeling deze vraag ontkennend meenen te moeten beantwoorden, verlangen zij hieromtrent eene uitdrukkelijke bepaling der Wet, inhoudende dat de opklimming alleen in elke klasse op zich zelve wordt berekend.

Zitting van Woensdag den 12den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Star Busmann, ondervoorzitter, Snouck Hurgronje, Van der Gronden, Huidekoper, Van Tuyll van Heeze en Leende, Enschedé, Van de Mortel, Van Rechteren, Van Rappard, voorzitter.

Art. 12, litt. a. De leden die zich verklaard hebben tegen het vorderen van belasting voor gouverneurs en gouvernantes, herhalen hier hunne bedenking.

Teneinde dit artikel in overeenstemming te brengen met de Wet op het onderwerp, wordt de volgende nieuwe redactie voorgedragen:

a. *Rentmeesters, ondermeesters en ondermeesteressen in de scholen en alle huisonderwijzers en huisonderwijzeressen, in welk vak van kunst of wetenschap ook.*

b. *Jagtofficieren, zal moeten zijn houtvesters.*

Huisselijke, tuin-, lijf-, enz.: huis-, tuin-, lijf- of staldienst.

Vier leden verklaren zich stellig tegen deze vrijstelling. Zij meenen, dat aan de houtvesters reeds genoeg voordeel wordt toegestaan, wanneer hun vrije jagtakten ook voor hunne jagers worden gegeven.

Zeven leden zijn van oordeel, dat de huisbewaarders en huisbewaardsters niet geheel moeten worden vrijgesteld, maar aan eene matige belasting onderworpen; vooreerst wordt gewoonlijk door zulke personen nog wel eenige dienst gepresteerd; ten tweede zoude de belasting vooral drukken op lieden, die gewoonlijk een gedeelte van het jaar buiten doorbrengen en die alzoo met regt onder de meergegoeden kunnen gerangschikt worden.

De Afdeeling kan zich niet vereenigen met de bepaling van art. 12, litt. f, waarbij de vrijdom van belasting alleen wordt gegeven totdat vrouwelijke dienstboden hun 14de jaar hebben bereikt: het gevolg hiervan zal wezen dat menig meisje juist, op het gevaarlijkste punt van haren leeftijd, huiswaarts zal worden gezonden, omdat, ofschoon zij nog niet geheel volwassen is, zij evenwel aan de volle belasting onderworpen is. Als van zelf zal dit uitloopen ten nadeele van diaconiën en weeshuizen. Men zal zich meer en meer bedienen van meisjes van 12 en 13 jaren, voor welke het wenschelijker zoude zijn, dat zij nog onderwijs konden blijven genieten. Welverre dus dat de Afdeeling de bij de bestaande Wet gegeven vrijstelling zoude willen beperken, wenschte zij dat dezelve werd uitgestrekt tot den ouderdom van volle zestien jaren. Het verdient toch niet uit het oog verloren te worden dat jeugdige dienstboden gewoonlijk worden in dienst genomen door menschen, die of met een talrijk huisgezin zijn bezwaard, of ook tot de middenklasse behooren, zoodat eene uitbreiding van de vrijstelling wel niet zal zijn eene ontheffing van de weelde.

Men ziet de reden niet in waarom, terwijl bij de bestaande Wet vrijstelling wordt gegeven ook voor mannelijke dienstboden den ouderdom van 65 jaren bereikt hebbende, dit bij het Ontwerp tot de vrouwelijke beperkt is; de zelfde reden van ontheffing bestaat hier.

g en h. Men wenscht wel eene uitlegging te hebben van *AFZONDERLIJKE dagen*; overigens zouden deze beide paragrafen gevoegelijk kunnen worden ineengesmolten.

i. Waarom ook niet *AANVERWANTSCHAP*? Ook hier bestaat de zelfde reden. De Wet van 1833 spreekt in het algemeen van *verwantschap*. Vergelijk ook § k, waar men, in plaats van verwantschap, wenscht te lezen: *bloed- of aanverwantschap*.

Het is te dikwerf opgemerkt dat, ofschoon ook de hier gegeven vrijstelling hoogstbillijk is, er eene ongelijkheid door wordt veroorzaakt ten aanzien van hen, die, nog met een grooter aantal kinderen gezegend, even daarom of ook wegens het afsterven der moeder twee dienstboden moeten houden, en die nu niet alleen van elke vrijstelling zijn verstoken, maar zelfs de verhoogde belasting voor twee dienstboden moeten betalen. Dit bezwaar nu is wel niet geheel weg te nemen, dan de Afdeeling meent dat de billijkheid gebiedend vordert te bepalen dat personen, die vier of meer kinderen bij zich hebben inwonen, altijd vrijstelling voor één dienstbode zullen genieten, die dan ook geen aanleiding zal geven tot verhooging volgens het tarief.

l. *Huisselijke, persoonlijke of staldiensten*, lees: *huis-, lijf- of staldienst*.

De uitdrukking *zomermaanden* komt eenigzins onbestemd voor; men verlangt die maanden in het artikel opgenoemd te zien. Het in den winter gestadig werken in den zelfden tuin of op de zelfde buitenplaats zal de vrijstelling wel niet doen vervallen.

m. De redactie zou welligt beter zijn als volgt:

Alle mannelijke en vrouwelijke uit- en inwonende werklieden, arbeiders en bedienden, die worden gebezigd in fabrieken, trafieken, ambachten of neringen, of ook voor den landbouw, de veehouderij of andere bedrijven, en die nimmer eenige huis-, lijf- of staldienst verrigten.

Vierde grondslag — Paarden

Oppervlakkig en met het oog gevestigd op de rijke equipages, die

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

men elk oogenblik in onze groote steden ontmoet, is er zeker geene belasting, die meer bijzonder de weelde treft en die gemakkelijker kan worden gedragen dan die op de paarden, en evenwel is deze belasting in vele gevallen drukkend en ongelijkmatig. Het is toch onbillijk dat de zelfde belasting, welke betaald wordt door hem die, zonder noodzakelijkheid, in eene stad twee paarden en eenige prachtige rijtuigen houdt, moet worden voldaan door den landbewoner, die geheel verstoken is van de gelegenheid om rijtuig te kunnen huren, en die hierom wel genoodzaakt is om zelf paarden te houden. Het denkbeeld werd dan ook aangegeven, of men ten aanzien van de hooggroothed der belasting niet een onderscheid zoude kunnen maken tusschen de grootere Steden en het Platteland; dan men ontveinst niet dat, terwijl ook op het Platteland zeer gegoede personen wonen, die louter uit weelde veel paarden houden, dit tot ontlasting zoude kunnen aanleiding geven van hen, die geene ontlasting behoeven; meer aanprijzenswaardig kwam het denkbeeld voor, om de belasting naar den vierden grondslag niet alleen naar de paarden, maar ook naar de rijtuigen te regelen; men zou namelijk de belasting kunnen verhoogen of verminderen naargelang van het aantal en de soort van rijtuigen, die door iemand gehouden worden. Indien dit denkbeeld kon verwezenlijkt worden, zou deze belasting wellicht meer productief worden voor de schatkist en minder aanleiding geven tot klagten; men zou dan de paarden van de eigenlijk gezegde landbouwende klasse geheel kunnen vrijstellen, al werden dezelve bij zon- en feestdagen aleens gebezigd om het huisgezin kerkwaarts te brengen.

De Afdeeling beveelt dit punt dan ook aan 's Ministers overweging aan.

§ 1, 1ste klasse. Aan de thans bestaande Wet wordt bij de voordragt eene zeer aanmerkelijke extensie gegeven, waarmede de meerderheid der Afdeeling zich niet kan vereenigen. Indien al soms rijtuigen worden gemaakt hangende op *schakels* of *kettingen*, worden deze in den regel niet gebruikt door de meergegoeden; die extensie zal dus niet de weelde treffen, maar veeleer die middenklasse, die zich een minder gemakkelijk rijtuig getroost, om van de zware belasting ontheven te zijn.

Bij het gebruik van stijgbeugels: is het niet te duchten, dat sommigen tot ontduiking van de Wet, zonder stijgbeugels zullen rijden? De landbewoner, die zonder zadel op een dek met stijgbeugels rijdt, moet niet in de belasting vallen.

De meeste leden geven dan ook de voorkeur aan de bestaande Wet en zouden de uitdrukking *onder den zadel* willen gebezigd zien; het *onder den man* zou soms ook nog aanleiding kunnen geven om vol te houden dat voor *damespaarden* niet behoeft betaald te worden.

Vier leden meenen dat het nu en dan gebruiken van een paard voor eene *narreslede*, op zich zelf dit paard niet in de 1ste klasse moet doen vallen; de andere leden vereenigen zich te dezen aanzien met de voordragt.

§ 2, 2de klasse. Men stelt zich voor dat eene Plattelands-gemeente ten aanzien van de eeredienst is vereenigd met eene Stad, ook dan moet de geestelijke het genot hebben van de verminderde belasting; men zou kunnen zeggen: *de paarden welke door geestelijke personen, tot vaste kerkelijke bediening benoemd en geroepen en die in Plattelands-gemeenten uitoefenende, enz.*

Maar wanneer de geestelijken nu eens gebruik maken van rijtuigen op *riemen*?

Indien een ambtenaar zijn paard ook bezigt voor *narresleden* is er geen reden om dat paard niet in de 1ste klasse aan te slaan.

§ 3, 3de klasse. In vergelijking met de bestaande Wet, is hier al wederom minder fauteur aan de landbouwende klasse toegekend: thans kunnen paarden, van tijd tot tijd voor rijtuigen op veeren gebruikt wordende, in de 3de klasse worden aangegeven; in het vervolg zoude dit verboden zijn.

Het denkbeeld dat de paarden des winters moeten blijven in de landelijke Gemeente, schijnt beter uitgedrukt te zijn in de bestaande Wet; thans zou iemand, die gedurende den hooitijd of bij andere bijzondere gelegenheden, zijne paarden in eene meer verwijderde Gemeente deed werken, hierdoor verstoken worden van het regt om zijne paarden voor gemengd gebruik aan te geven.

De verhouding van twee bunders hooi- of weiland tot één bunder bouwland, schijnt minder juist te zijn; uit aanmerking van het meerdere paardenwerk, dat bouwland vordert, kan men veilig vier bunders wei- of hooiland voor een bunder bouwland rekenen.

Art. 14, § 1. De voorgedragen verhooging van belasting vindt weinig bijval; dit zal weder aanleiding geven dat velen zich van

hunne paarden zullen ontdoen, en dat alzoo de belasting, die thans reeds weinig opbrengt, nog minder zal rendereen: vele leden zijn zelfs van gevoelen, dat indien de bestaande belasting werd verminderd, dit voordeelig voor de schatkist zoude zijn, *eensdeels* omdat velen zouden aangespoord worden om paarden aan te schaffen, *anderdeels* omdat men dan minder naar middelen van ontduiking zou omzien.

De meeste leden geven ook in zooverre aan de bestaande Wet de voorkeur, als daarbij een opklimmend tarief voor de paarden is vastgesteld; zij zien de reden niet in waarom dit bij den *derden* grondslag behouden en bij den *vierden* grondslag afgeschaft wordt; juist levert het houden van een grooter getal paarden het bewijs van meer weelde; men verlangt intusschen dat voor elk paard, hetwelk boven de drie gehouden wordt, de belasting de zelfde zij.

De Afdeeling kan zich wel vereenigen met het denkbeeld om de belasting te verhoogen wanneer de paarden dienen voor met wapens beschilderde rijtuigen; dan zij beschouwt het van belang dat ook in dezen geene overdrijving plaats vinde, opdat men niet genoopt worde de rijtuigen van de hierbedoelde versierselen te ontdoen; eene verhooging van 25 pct. komt alzoo te hoog voor; men meent dat eene verhooging van 10 pct. doeltreffender zal zijn.

Wat de *muilezels* betreft, zoo ziet men geene enkele reden, waarom dezelve niet met paarden zouden kunnen gelijkgesteld worden.

De Afdeeling verzet zich niet tegen het belasten van *ezels*, indien dezelve gebezigd worden op eenige der wijzen bij art. 13, § 1, vermeld; doch eene belasting van f 10 komt te hoog voor. Worden de ezels in de 1ste klasse belast, dan zal het ook, tot voorkoming van ontduiking, noodig zijn eenige belasting te vorderen voor *ezels*, die worden verhuurd, en in zoover gelijkstaan met de paarden van de 4de klasse.

De Afdeeling is van gevoelen dat wanneer paarden, vallende in de 2de of 3de klasse, worden gebezigd voor rijtuigen, versierd zooals in art. 14, § 1, is vermeld, alsdan niet alleen eene verhoogde belasting moet worden betaald, maar dat dan die paarden hierdoor in de 1ste klasse moeten gebragt worden; dan toch worden het eigenlijk gezegd paarden van weelde.

Men wenscht de belasting in de 2de klasse op de helft, die in de 3de klasse op een vierde, die in de 4de klasse op een derde, die in de 5de klasse op een tiende van de 1ste klasse bepaald te zien, en die in de 6de klasse per tental gelijk met de 1ste klasse; terwijl nu de meeste leden der Afdeeling eene verminderde belasting voor de 1ste klasse verlangen, wenschen zij de belasting mede voor de verdere klassen in evenredigheid verminderd te zien.

§ 6. De woorden *ontoereikende of overschietende* kunnen wel gemist worden.

Het schijnt eenigermate hard om een paardenkooper, die voor eene enkele maal, al is het ook om de paarden te doen probeeren, dezelve spant voor een rijtuig op veeren, dadelijk aan de belasting volgens de 1ste klasse te onderwerpen; alleen DOORGAAND gebruik schijnt hiertoe grond te moeten geven.

Art. 15, litt. d. *Bijkomstig*, lees: *Bijkomend*.

den landbouwer in de TWEEDE, zal moeten zijn: *in de DERDE klasse*.

Verhoogde belasting voor ongehuwden

Het valt niet te ontkennen dat er wel eenige gronden kunnen worden aangevoerd om ongehuwden aan verhoogde belasting te onderwerpen, omdat zij veel beter in staat zijn belasting te voldoen dan wel huisvaders met een zwaar huisgezin belast; intusschen doen zich onderscheidene beweeggronden voor, die tegen de voorgedragen bepaling pleiten. Vooreerst bestaat er geen reden om eene straf op te leggen aan hen, die verkiezen in eenen ongehuwden staat te blijven, en zou dit zelfs onregtvaardig zijn ten aanzien van hen, die door bijzondere omstandigheden tegen hunnen wil worden teruggehouden van het aangaan van een huwelijk; ligtelijk nu zou zulk eene verhoogde belasting als straf worden aangemerkt.

Ten tweede zijn *echtelieden* zonder kinderen en ook ongehuwde vrouwen veeltijds even goed in staat om belasting te dragen, als ongehuwde mannen.

Ten derde strijdt het eenigermate met het beginsel van gelijkheid voor de Wet, iemand alleen daarom te belasten, omdat hij ongehuwd is gebleven, en zou hieruit een bij de Grondwet verboden privilege in het stuk der belastingen voor gehuwden voortvloeijen.

Ten vierde zoude het drukkend zijn voor hem, die, soms met drie of meer zusters zamenwonende, juist hierom reeds zeer hoog in de Personeele belasting is aangeslagen; terwijl de rijke, bij zijne moeder inwonende ongehuwde zoon, in het geheel niet zou worden getroffen.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

Het voorgedragen tarief komt in elk geval onaannemelijk voor: hierdoor toch zouden de meeste ongehuwde personen in de groote steden, alwaar men zeer goede appartementen voor dertig gulden 's maands kan bekomen, van de belasting vrij zijn, en juist de ongehuwde personen in kleinere plaatsen of op het platteland, waar men zelden kamers onder de f 150 kan bekomen, worden belast.

Eene verhooging eindelijk van 25 percent kan, als te veel zijnde, de goedkeuring der Afdeling niet wegdragen.

De verdere bepalingen in dit artikel leveren voorzeker het beste bewijs, tot hoeveel moeilijkheden deze verhoogde belasting in de uitvoering zoude aanleiding geven; zonder dan ook in verdere bijzonderheden te treden, merkt de Afdeling alleen op dat, vermits de waardeering in § 4 gedwongen is, dezelve nimmer kan zijn ten laste van de belastingschuldigen.

Zitting van Donderdag den 13den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Snouck Hurgronje, Huidekoper, Van der Gronden, Enschedé, Van Tuyll van Heeze en Leende, Van de Mortel, Van Rappard, voorzitter.

Art. 17. De woorden *baarlijklijk* en *algemeen bekend* zijn in dezen van de zelfde beteekenis¹⁾; gelijk nu dit artikel gesteld is, wordt alleen de algemeene bekendheid als bewijsmiddel toegelaten; vermits er nu geen reden kan bestaan, om andere bewijsmiddelen uit te sluiten, verlangt men te lezen: *voorts op eene voldoende wijze doen blijken, dat zij werkelijk het beroep uitoefenen.*

Ter gelegenheid dat in dit artikel gewag wordt gemaakt van het *patent*, verklaart een lid dat de belasting op het patent naar zijn gevoelen is *onbillijk, drukkend* voor velen en tot arbitraire toepassing aanleiding gevende, om welke redenen hij het hoogst-wenschelijk beschouwt dat die belasting worde afgeschaft, of door eene andere Personeele belasting vervangen. Andere leden deelen dit gevoelen niet.

Art. 18. Indien, naar den wensch van veel leden dezer Afdeling, geene belasting wordt geheven voor gouverneurs, gouvernantes, enz. dan zal het laatste gedeelte van § 1 moeten wegvallen.

§ 2. *b.* Men wenschte eenige inlichting, waarom het al of niet zelf medebewonen of gebruiken door den eigenaar of eersten huurder, van invloed kan wezen op het verschuldigd zijn der belasting.

Het artikel zou, gelijk men meent, in duidelijkheid winnen, indien § 3 onmiddellijk op § 1 volgde.

§ 4. Een verbod van splitsing in het aantal paarden, welke door den zelfden belastingschuldige in verschillende Gemeenten worden gehouden, kon te pas komen toen die belasting volgens een opklimmend tarief werd geheven; thans is dit geheel overbodig, wanneer namelijk geene verandering wordt gemaakt in de voordragt om voor elk paard eene bepaalde som in de belasting te doen betalen.

§ 5. *DESZELFS ingezetenen*: lees: *de ingezetenen*. Vele leden verklaren zich tegen deze bepaling, die zij onstaatkundig noemen, en die in veel gevallen onuitvoerlijk is; in elk geval is de termijn van *vier maanden* te kort en verlangt men dien voor het minst tot *zes maanden* uitgebreid te zien.

§ 6. Naardien dit Wetsontwerp wel ten doel heeft om de betrekking tusschen den fiscus en den ingezetene ten aanzien van de Personeele belasting te regelen, geenszins om bepalingen te maken omtrent betrekkingen tusschen ingezetenen onderling, zoo behoort de slotbepaling: *Zij zullen* enz., in dit Wetsontwerp niet tehuis, ten ware men wilde voorschrijven dat de belastingschuldige den ontvanger ten aanzien van den aanslag niet mag verwijzen naar eenen derden persoon.

Art. 19. Men meent dat de gelijkluidende bepaling: *wettig domicilie* in de bestaande Wet weleens aanleiding heeft gegeven tot verschil van gevoelen tusschen de ambtenaren; men wenschte dan te weten wat eigenlijk hieronder verstaan wordt, en of er geene mogelijkheid zoude zijn door eene duidelijker bepaling allen twijfel weg te nemen? Terwijl het getal opcenten in onderscheidene Gemeenten verschillend kan zijn, is dit van belang.

Daar waar de houders, eigenaars of gebruikers der voorwerpen tot dezelve behorende: dit alles wordt beter uitgedrukt door het woord *belastingschuldigen*.

Art. 20, § 1. *De dienstjaren* — van elk jaar, kan vervangen worden door: *Het dienstjaar wordt gerekend in te gaan met den 1sten Mei*. Het woord *bezit* kan wegvallen, want de Personeele belasting wordt betaald voor gebruik en dienst.

§ 2. Er is een onderscheid tusschen een *huis hetwelk niet gemeubeld* is en een *huis hetwelk geene meubelen bevat*; indien de meubelen toch in eene kamer opeengepakt, of in kisten of kasten geborgen zijn, dan kan men wel niet zeggen dat het huis geene meubelen bevat, maar wel dat hetzelfde niet gemeubeld is; in overeenstemming hiermede schijnt de redactie van het tweede gedeelte van deze paragraaf te moeten veranderd worden.

Art. 21, § 2. Het schijnt inderdaad onbillijk, dat, wanneer men door spoedig opgekomen omstandigheden in de noodzakelijkheid komt, om b. v. met 1 Augustus eene kleinere woning aan te schaffen, of ook eenige dienstboden te laten gaan, men dan nog verplicht zoude worden de belasting voor het volle dienstjaar te betalen. De Afdeling, hoezeer begrijpende dat de belasting niet bij den dag kan worden berekend, wenschte dat dezelve in evenredigheid wierd verminderd voor het *driemaandelijksche tijdvak*, volgende op de bewoning van een kleiner huis, of ook op de afschaffing van dienstboden.

Met wegroeping van alle roerende goederen, hoe ook genaamd: deze vordering schijnt, volgens het gevoelen van een lid, wat veel te zijn: zoo zou het achterlaten van een nietsbeteekenend voorwerp voldoende zijn tot voortdurende verschuldigdheid der belasting.

§ 7. *Heraldieke of daarnaar gelijkende*, beter: *heraldieke of daarmede gelijkstaande*.

Eenige leden verlangen eene bepaling dat, bij aanschaffing van meer dienstboden en paarden, en in het algemeen in de gevallen bij deze paragraaf vermeld, de belastingschuldige verplicht zal zijn hiervan dadelijk aangifte te doen, binnen eenen bepaalden tijd, en dat voorts de belasting zal verschuldigd zijn voor het kwartaal, volgende op de aanschaffing.

§ 8. Van *ERKENDE verhuurders* — waarom van *ERKENDE*? wanneer ik paarden in vaste huur neem, betaal ik toch zelf de belasting.

C. Beschrijving en aanslag

Het is reeds vroeger opgemerkt, dat er niet alleen in de verschillende Gewesten, Steden of Gemeenten, maar zelfs in de zelfde Stad of Gemeente, eene groote ongelijkheid in de huurwaarde wordt waargenomen; de meeste leden van de Afdeling zijn van gevoelen, dat die ongelijkheid steeds zal blijven bestaan, zoolang *de eigen aangifte* blijft toegelaten; zij zouden dus wenschen dat er eene algemeene taxatie geschiedde van de huurwaarde van al de woningen in dit Rijk; dat, terwijl met de meeste voorzigtigheid maatregelen moesten worden daargesteld om die schatting *onzijdig* te doen zijn, dezelve, ééns vastgesteld zijnde, gedurende vijf jaren van kracht zoude blijven. Het spreekt als van zelf, dat die taxatie zoude moeten plaats hebben ten koste van 's Rijksschatkist; ook dan zelfs wanneer de eigen aangifte wordt behouden, wil men de kosten der verlangd wordende schatting altijd ten laste van het Rijk brengen, omdat taxatie steeds voordeliger is voor de schatkist dan *eigen aangifte*.

Bevoegdheid hebben te verzoeken: men mag altijd verzoeken, het verzoek mag in dit geval zelfs niet geweigerd worden, dus leze men: *bevoegdheid hebben te vorderen*.

Sommige leden zijn van oordeel dat, terwijl de eigen aangifte van het mobilair niet is toegelaten en dus alleen aan den belastingschuldige de keuze is overgelaten om of schatting te vragen of het tarief te volgen, de schatting altijd *ten koste* van het Rijk moet worden gedaan.

Uitpakking: dit woord dient weg te vallen, want schier in elk pakhuis worden de goederen uitgepakt.

§ 4. De Afdeling is van oordeel dat deze bepaling hoogst onbillijk is. Het is bij velen de gewoonte om hunne meubelen in het voorjaar naar buiten en in het najaar weder stadwaarts te doen overbrengen; nu zal men voor het gebruik van de zelfde meubelen tweemaal betalen, en dan nog in verhouding niet alleen van de huurwaarde van het *huis* buiten, maar nog daarenboven van *twee bunders*! en, terwijl de buitenplaats gewoonlijk is gelegen in eene *landelijke* Gemeente, met eene vermenigvuldiging van zeven of acht. — Ook hier weder geeft de Afdeling de voorkeur aan de bestaande Wet.

¹⁾ Zie de noot op blz. 393, eerste kolom.

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

§ 5. Men wenscht de reden te weten waarom deze bepaling niet mede van toepassing moet zijn wanneer de koetshuizen en andere bergplaatsen *niet* afzonderlijk gelegen zijn.

Ten aanzien van het tarief wordt door sommigen opgemerkt dat, nadat zooveel hetgeen vroeger onder de mobilia werd gerangschikt, thans hiervan is uitgesloten, het tarief veel te hoog is, waarvan het onmiskenbare gevolg weder zal zijn, dat de meeste belastingschuldigen taxatie zullen vragen en dit alzoo de ongelijkheid zal vermeerderen.

Art. 23. Ten aanzien van de wijze van benoeming van *schatteurs*, meent men dat de ondervinding ook gebreken heeft doen kennen, die het van belang is zooveel mogelijk te voorkomen; mogt de eigen aangifte worden afgeschaft, dan zou de benoeming van de schatters in elk Gewest aan de Gedeputeerde Staten kunnen worden overgelaten. Het laatste wenschen vele leden ook met betrekking tot de *tegenschatteurs* te zien voorgeschreven: het is toch moeilijk in kleine Gemeenten hiervoor steeds geschikte personen te vinden. Is een ontvanger of hooger financieel ambtenaar mede lid van het Gemeentebestuur (en dit is dikwerf het geval), dan is de benoeming niet zoo geheel onpartijdig. Het denkbeeld werd wel in het midden gebragt, om, evenals in zaken van Registratie, de benoeming aan de Regtbanken op te dragen, dan men ontveinsde zich de moeilijkheden hiervan niet; in elk geval zou gelijkheid bevorderd worden, wanneer voor een aantal kleine Gemeenten de zelfde tegenschatters wierden benoemd.

§ 4 zou veel korter aldus kunnen luiden: *De schatters worden bij hunne aanstelling en enz.*

§ 5 door den Koning, waarom niet den Minister van Financiën?

Art. 24, § 9. De Afdeling begrijpt niet waarom door de *ondernemers van postwagens*, ook in verband met de personeele belasting, al de hier vermelde opgaven moeten worden gedaan; zij meent dat die ondernemers moeilijk met getrouwheid aan deze bepaling zullen kunnen voldoen.

Art. 25, § 1. In sommige Gemeenten is het Hoofd van het Gemeentebestuur, ofschoon in andere opzichten volkomen voor zijnen post berekend, minder geschikt voor de werkzaamheden die hem hier worden opgedragen; de Afdeling wenschte dus bepaald te zien, dat het onderzoek en de beoordeeling zal worden gedaan, behalve door den controleur, door een lid van het Gemeentebestuur, daartoe jaarlijks door de Gedeputeerde Staten te benoemen.

Art. 28, § 3. De Afdeling wenscht nadere inlichting omtrent de strekking van de hier voorkomende bepaling. Wie wordt door *men* bedoeld? Is het de belastingschuldige, of de Administratie, of beiden? Wat kan het Ministerie van Financiën in dit geval doen? Kan het eene nieuwe schatting of telling gelasten?

Zitting van Dinsdag den 18den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Star Busmann, ondervoorziter, Snouck Hurgronje, Huidekoper, Enschedé, Van Tuyll Van Heeze en Leende, Van de Mortel, Van Rechteren, Van Rappard, voorzitter.

Art. 29, § 5, weg te laten het woord *gezamenlijk*.

De zin van dit artikel is zeer onduidelijk; men zou uit de woorden kunnen afleiden, dat ook van *geldboete* opcenten betaald worden.

§ 6. Telkens komt in de Wet voor *zoo wanneer*; men verlangt dat die woorden worden vervangen door eene gepaster uitdrukking.

§ 7. Om de bedoeling des wetgevers duidelijk te maken, leze men: *onverminderd de in hoofdsom en opcenten verschuldigde belasting ter zake enz.*

§ 9. Bij het vervallen van de verhoogde belasting op de ongetrouwden, zal ook deze bepaling moeten vervallen.

Art. 32. Ten deze doet zich een zeer gewigtig bezwaar op, dat namelijk twee van elkander geheel onafhankelijke autoriteiten in het hoogste ressort over de zelfde zaak beslissen.

A heeft twee paarden in de 3de klasse aangegeven; tegen A. wordt Proces-verbaal opgemaakt, op grond dat die paarden zouden vallen in de 1ste klasse; controleur en zettters slaan nu A aan naar de 1ste klasse; eene reclame bij Gedeputeerde Staten wordt afgewezen, zoodat door laatstgenoemden onherroepelijk in het hoogste ressort wordt beslist dat A in overtreding der Wet heeft gehandeld; tegen A wordt gelijktijdig eene correctioneele

actie wegens de zelfde zaak ingesteld; de regter in appel zelfs is van gevoelen, dat A teregt zijne paarden in de 3de klasse heeft aangegeven, en beslist dat A niet in overtreding der Wet heeft gehandeld. Nu is A wel vrij van de boete, doch hij moet de belasting betalen, die hij volgens regterlijk gewijsde niet verschuldigd is.

De Afdeling is van gevoelen, dat eene en de zelfde autoriteit, en wel de Regterlijke Magt, moet beslissen en over de verschuldigheid der belasting en over de beloopte boeten.

§ 5. Wanneer de belastingschuldige niet verplicht is op eene gedane oproeping te verschijnen, kan deze bepaling gevoegelijk wegvallen.

Art. 34. Eenige leden nemen ook deze gelegenheid te baat, om zich te verklaren tegen alle bemoeijingen van de Gouverneurs in de Provinciën ten aanzien van de belastingwetten; andere leden deelen dit gevoelen niet.

De meeste leden, ofschoon zich niet geheel en al kunnende vereenigen met de in dit artikel voorkomende bepaling, verklaren moeilijk eene andere te kunnen voordragen; het denkbeeld wordt intusschen in het midden gebragt, of niet, bij verschil van gevoelen, dat van het Hoofd van het Gemeentebestuur of van de zettters voorloopig zoude kunnen prevaleeren, voorbehoudens beklag van den controleur aan de Gedeputeerde Staten, die, den belastingschuldige gehoord, zouden kunnen beslissen.

Art. 36 en 37. De redactie van deze beide artikelen is zoodanig, dat dezelve naauwlijks te begrijpen zijn.

Art. 38, § 1. Voor zooveel hem aangaat: deze woorden kunnen weder wegvallen.

§ 2. Deze bepaling komt aan de meeste leden zeer onbillijk voor: waarom moet iemand, die door bijzondere omstandigheden verplicht is den 1sten Augustus het Rijk te verlaten, de belasting tot 1 Mei daaraanvolgende betalen?

Wegvoering: wat in geval van verkoop?

Art. 39. De overgrootste meerderheid der Afdeling verklaart zich tegen deze bepaling, vooral omdat zij geene *afzonderlijke* fondsen wil daargesteld zien; indien er al eenige moeilijkheden in de liquidatie mogten ontstaan, kunnen die de leden niet bewegen om zulk eenen maatregel goed te keuren, vooral ook omdat hoegenaamd geene verplichting wordt opgelegd tot het doen van rekening van dat fonds.

Art. 40, § 1. De Afdeling verlangt de voorschriften ten aanzien van het indienen van reclames in de Wet zelve opgenomen te zien.

§ 3. Men wenscht te weten, of door de woorden *gedurende twaalf achtereenvolgende maanden*, wordt verstaan van 1 Mei tot 30 April, of elk ander tijdvak.

Art. 41, § 2. Niet het *houden*, maar het *gebruiken* van paarden geeft grond om belasting te vorderen; terwijl men dit beginsel uitdrukkelijk in de Wet verlangt opgenomen te zien, verklaren de leden er zich tegen dat de vrije toegang ook in *stallen* of *weiden* worde vergund.

Art. 42. Ten einde alle vergissing te voorkomen, wenscht de Afdeling bepaald te zien, dat alle stukken betreffende de Personeele belasting zullen zijn vrij van zegel en registratie, uitgezonderd die bepaaldelijk bij de Wet worden opgenoemd, als, bij voorbeeld, de quitantiën voor de belasting, de processen-verbaal van bekeuring, enz.

Art. 43. Men wil aan de mindere ambtenaren geen aandeel in de boeten betwisten; doch verlangt dat dit niet worde toegekend aan ontvangers, controleurs of hogere ambtenaren, iets hetgeen gevoegelijk door de Wet zelve zou kunnen geregeld worden.

Art. 44. Na eene achttienjarige ondervinding moet het niet moeilijk vallen de hier bedoelde tarieven vasttestellen; er bestaat dan ook geen reden om dezelve niet in de Wet op te nemen; het is toch al wederom iets, hetwelk door de ingezetenen moet betaald worden.

Art. 45. *van wege het Departement, enz., lees: van wege het Hoofd van het Departement van Financiën, ingevolge art. 222, n°. 2, en volgende van het Wetboek van Strafvordering, worden aangelegd en vervolgd voor de arrondissements-regtbanken; en dan weg te laten de woorden oordeelende in correctioneele zaken.*

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

De 2de zinsnede stelt eene verandering vast in de bestaande Wetgeving; wanneer dezelve ook als wenschelijk mogt kunnen beschouwd worden, dan nog ziet men geen reden om dit uitnuttend ten aanzien van de Personeele belasting te veranderen, daar dan toch de Administratie geen gelijke bevoegdheid heeft in zaken van in- en uitgaande regten en accijnzen.

Art. 46. Volgens de bestaande Wetgeving moet het den heurde vrijstaan om, door de betaling van het maximum der boete, ook dan wanneer dezelve aan de schatkist vervalt, alle regtavervolging te voorkomen.

Minister van Financiën, lees: het Hoofd van het Departement van Financiën, als meer overeenkomstig de Grondwet.

De Afdeeling heeft dan hiermede het onderzoek van de voorgedragen Wet op de Personeele belasting volbragt; meer dan eens heeft zij het gebrekkige en onduidelijke van de redactie opgemerkt; zij zou intusschen schier elk artikel hebben moeten omwerken, om het gebrekkige van het Ontwerp ook hierin weg te nemen. Blijft de Regering bij haar voornemen, om eene nieuwe Wet op de Personeele belasting zoo mogelijk ingevoerd te zien, dan dringt de Afdeeling er op aan, dat het Ontwerp ook ten aanzien van de redactie geheel worde herzien: duidelijkheid is een eerste vereischte in eene Wet; dezelve is vooral noodig in eene Wet die door ieder ingezetene moet worden gekend; het is in het belang van de schatplichtigen zoowel als van de schatkist, dat zooveel mogelijk voor twijfelachtige uitdrukkingen worde gewaakt: voor de schatplichtigen, omdat de Administratie de Wet gewoonlijk ten voordeele van de schatkist uitlegt, voor de schatkist, omdat de regter gehouden is, ingeval van twijfel, eene fiscale Wet ten gunste van den belastingschuldige uit te leggen.

De heer Van der Gronden, bij de resumptie tegenwoordig, verklaart zich met den inhoud van dit Proces-verbaal te vereenigen.

W. L. F. C. VAN RAPPAARD

VIJFDE AFDEELING

Zitting van Dinsdag den 11den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Kniphorst, ondervoorzitter, Romme, Van Heloma, Van Heeckeren van Brandsenburg, De Jonge van Campens-Nieuwland, Beelaerts van Blokland, Van Meeuwen, Gevers van Endegeest, voorzitter.

De Afdeeling heeft met genoegen gezien dat de Regering gereedelijk voldoet aan de gedane toezegging om voor te dragen eene nieuwe Wet op het heffen eener Belasting op het Personeel. Zij zal haar onderzoek beginnen met eenige algemeene aanmerkingen.

1°. Onder de hoofddoeleinden, welke de Regering zich bij dit Ontwerp ter bereiking voorstelt, is niet genoemd de stijving van 's lands schatkist; er zou intusschen uit den overgelegden staat E. blijken, dat de eerste grondslag van het Ontwerp (bevattende de drie eerste grondslagen der nog bestaande Wet) f 159 629 meer zou opbrengen dan die drie eerste grondslagen te zamen, en hier-tegen zou bij de Afdeeling geen bezwaar zijn; maar zij vernootloft zich aan te merken, dat, ter bekoming van dit verschil, tot punt van vergelijking is genomen de opbrengst van het dienstjaar 1838/1839, en dat bij vergelijking met de opbrengst van 1839/1840 (staat B), over welk dienstjaar de belasting meer heeft opgebracht, het nieuwe Ontwerp een minder inkomen opleveren zoude van f 274 766; en dan vraagt de Afdeeling, of de staat onzer gehelmiddelen toelaat, zich alzoo willens en wetens van deze niet onaanzienlijke som te berooven? Was men van deze uitkomst nog maar zeker, bestond er geen vrees, dat, bij de nieuwe beginselen van het Ontwerp, de uitkomst beneden die raming zal blijven, en kon het Ontwerp de onderscheiden meeningen bevredigen, dan ware er over die lagere opbrengst misschien heen te stappen; maar ook tegen die beginselen heeft de Afdeeling bezwaren.

2°. Vereenvoudiging is als eerste doelwit genomen. Ware die vereenvoudiging doelmatig te vinden in de opheffing van den thans bestaanden tweeden en derden grondslag en evenredige vermeerdering van den eersten (de huurwaarde), hetgeen echter algemeen wordt betwijfeld, dan zouden eenige leden ook nog wel den vierden tegenwoordigen grondslag (het mobilair) bij die huurwaarde willen voegen, en vermits dan de opbrengst van de overblijvende

(dienstboden en paarden) zooverreweg het minste deel van de opbrengst zullen uitmaken, zouden twee leden die dan ook willen doen vervallen, en de geheele belasting veranderen in eenen personeelen omslag of hoofdgeld, hetgeen naar hun inzien in de uitvoering veel eenvoudiger en veel minder kostbaar zou zijn. Zoodanige omslag, zeggen die twee leden, is toch reeds, ten behoeve der Gemeentekassen, op het platteland in vele plaatsen in gebruik, soms bij aanzienlijke bevolkingen. Naar een der leden meent, zou men thans betere kennis hebben dan vroeger van de vermogens der bijzondere personen, en alzoo beteren grondslag voor billijke vertheeling van dit hoofdgeld bezitten. De overige leden betwisten allen de doelmatigheid van zulk een hoofdgeld, en de mogelijkheid der uitvoering zonder in de grootste onbillijkheden en willekeur te vervallen. Men herinnerde zich dat in den tijd van Koning Lodewijk zoodanige hoofdelijke omslag voor f 3 000 000 met de grootste zwaarigheden gepaard geweest is, zoodanig dat men ten slotte de verponding tot grondslag er van heeft moeten aannemen. De tegenwoordige belasting zou geheel van natuur veranderen en van eene personeele belasting of heffing, in evenredigheid van ieders aanschouwedijk, bekende vertiering, ontfaan in eenen onwissen aanslag van onbekende vermogens; en hoe zou men daarenboven regelen stellen om de zeker opkomende talloze klagen tegen te hoogen aanslag er aan te toetsen?

Intusschen is de Afdeeling van oordeel, dat zelfs de overbrenging van het bedrag der deuren en vensters en der huurwoningen op de huurwaarde niet verstandig is; die twee grondslagen betreffen *begrijpende zaken*, waarvan het bedrag of omvang niet wel mogelijk is, welke nu alreeds eene reeks van jaren bekend en geregeld zijn en geen aanleiding meer geven tot moeilijkheid in de aangifte.

Heeft men de zekerheid dat, bij overbrenging op de huurwaarde, het gemis der twee grondslagen door de hogere belasting op die huurwaarde zal opgewogen worden? En zal men niet van een vast beginsel tot bespiegelingen overgaan? Is er tegenwoordig eenig abus, eenige te geringe aangifte voor een der drie grondslagen, dan drukt het slechts op dien eenen grondslag; bij vereeniging zal zoodanige mislag telkens op de geheele verhoogde belasting der huurwaarde drukken. Wanneer die huurwaarde bij de nog bestaande Wet onevenredig is, hoe veel te grooter zal dan niet de onevenredigheid worden bij de voorgestelde verhooging der belasting op de huurwaarde? Als voorbeeld wordt hier bijgebracht de Provincie Noord-Brabant. Volgens den staat G, door de Regering onder anderen nu laatstelijk overgelegd op het verzoek der Afdeelingen, deelt Noord-Brabant in het bedrag der huurwaarde voor het personeel tot f 1 872 509, in Gelderland slechts voor f 1 722 259, dus voor f 150 250 minder; ofschoon voor Gelderland, bijleens kolom 2 van dien staat, het bedrag der huurwaarde naar het Kadaster f 64 395 meer beloopt dan voor Noord-Brabant: eene onstandigheid toe te schrijven naar het schijnt aan inaspreken ter opdrifping der huurwaarde door den Gouverneur der Provincie gegeven, doch waarvan het bezwaar al aanstaande veel gewigtiger zou worden bij opdrifping van de 5 pct. der huurwaarde, volgens de nog in werking zijnde Wet, tot bij voorbeeld 10 of 15 of zelfs 25 pct., welke het Ontwerp oplegt tot vervanging der af te schaffen grondslagen van deuren en vensters en van huurwoningen.

De Afdeeling zou alzoo bepaaldelijk wenschen de drie grondslagen behouden te zien en liever te blijven bij het tegenwoordige stelsel, behoudens die wijzigingen in evenredigheid en in gelijke uitvoering als bij nader onderzoek zullen blijken doelmatig te zijn.

Zij beschouwt het als gevaarlijk, eene belasting, waaraan men sinds zolang gewoon is, geheel te veranderen, en vreest den omhaal, waartoe het nieuwe Ontwerp, dat dan toch maar eene proef is, aanleiding zal geven.

De leden, die zich hierboven voor nog meer zamentrekking der grondslagen en zelfs voor een hoofdgeld hadden verklaard, trekken alzoo thans beschonwing in bij het denkbeeld van behoud der nog bestaende Wet, minz verbaard, willende zij dan slechts tot nog meer zamentrekking der grondslagen overgegaan hebben, wanneer er toch tot de voorgestelde zamentrekking besloten werd.

3°. De Afdeeling was verder van oordeel, dat het tweede doelwit der Wet, zooda de Memorie van Toelichting dat aangeeft, eendeels niet genoegzaam zou worden bereikt, ten andere te overdreven was.

Van het gering beloop der ontheffing voor de mindere klassen, is ten bewijze aan te voeren de vergelijking zelve (het parallel) tusschen de oude Wet en het Ontwerp, voorkomende aan het slot van de Memorie van Toelichting. Het verschil tusschen de huren, welke thans vrij zijn en vrij zullen worden, bepaalt zich tot enkele guldens, en de vrijvallende huren blijven zoo laag gesteld, althans in de mindere klassen, dat slechts zeer weinigen, die nu niet vrij zijn, het bij

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

de nieuwe Wet schijnen te zullen worden. En is het dan de moeite waard zoodanige veranderingen te maken, waardoor *alle* huurwaarden in aanslag van de tegenwoordige verschillen zullen? Wat betreft de overbrenging van een gedeelte op de weelde, zoo leidt meer dan één berekening deswege gemaakt, tot de uitkomst dat de belasting op de weelde, voor hem, die wil blijven aangeven wat hij nu aangeeft, wordt vermeerderd met de helft van het principaal, en met bijvoeging der opcenten natuurlijk met nog veel meer. Het is te vreezen dat personen, die in principaal van bij voorbeeld f 600 op f 900 zullen komen, en met de opcenten van f 700 tot f 12 000, zich niet allen zoo gereedelijk van vermindering zullen onthouden. *Onvermogen, onvergenoegdheid* en het *waarnemen eener gelegenheid* om meer af te schaffen dan men wellicht anders zou hebben gedaan, ziedaar drie oorzaken welke zullen aanleiding geven tot vermindering van aangifte, dus tot teleurstelling in de opbrengst voor de schatkist, en, wat nog meer is, tot winstderving voor de vele personen van den middenstand, die van de weelde leven.

4º. Langs dezen weg vreest men dat ook het *derde doelwit der Wet*, ontheffing van beroepen of bedrijven en overbrenging al wederom op de weelde, niet zal worden bereikt; vermindering der weelde zal die beroepen of bedrijven aan de eene zijde meer drukken dan de ontheffing ze bevoordeelen zal, en aan de andere zijde zullen sommigen derzelve bezwaard worden in plaats van bevoordeeld: bij voorbeeld de boerenstand ten opzichte der paarden van gemengd gebruik; terwijl de opklimning der belasting op de huurwaarde, naarmate de bevolking geringer is, het Platteland onevenredig schijnt te zullen drukken.

5º. De middenklassen zullen intusschen, zoo men zich niet bedriegt, worden ontlast: men kent voorbeelden dat rijke landbouwers of voornamen dorpbewoners, op hun tegenwoordig principaal van ruim f 20, met ruim f 4 zullen worden verminderd, of zelfs op een principaal van f 16, naar het Ontwerp f 6 minder zullen betalen: waartoe, vraagt men, is dit noodig en verbreekt dit niet geheel de evenredigheid, welke men zoekt?

Een lid, die deswege eene ontwikkelde nata overlegt, oppert het denkbeeld, of eene matige belasting, voor bij voorbeeld *alle* dienstboden en *alle* paarden, wel eenigzins, doch *matig* (althans voor de steden) opklimmende, en bij betaling waarvan het belaste onderwerp in het gebruik geheel onbelemmerd en vrij zoude zijn, niet aangemerkelijk ware? Zij zou ten minste ligter te dragen zijn dan die buitenmatige opklimning en dan die veelvuldige beperkingen, welke iedereen hinderen en belemmeren, en welke dan nog zoo onderhevig zijn aan ongelijke wijze van beschouwing in de toepassing.

Deze algemeene beschouwingen toonen genoegzaam aan, dat het Ontwerp in de Afdeling geen bijval heeft gevonden; zij zal niet te min met het onderzoek voortgaan.

Art. 1. Naar aanleiding van het aangevoerde bij de tweede algemeene aanmerking, verklaart de meerderheid der Afdeling zich al aanstonds tegen art. 1, in hetwelk in elk geval de termijn van invoering der Wet nu zal moeten veranderd worden, en, in plaats van de huurwaarde alléén, ook nog de 2de en 3de grondslagen der oude Wet hersteld zouden moeten worden.

Art. 2, § 2. Een lid merkt aan, dat op het platteland de gebouwen meer in de breedte zijn aangelegd en dus meer oppervlakte gronds beslaan dan in de steden, alwaar zij in de hoogte zijn opgetrokken; hij ziet daarin een bezwaar voor het platteland, onaangemerkt de tegemoetkoming welke gelegen is in litt. b van deze paragraaf. Men vraagt wat in litt. a beduidt *plekken*? De Ministeriele uitlegging van 3 Augustus 1833, n°. 140, te vinden in het boekje van Dr. Pater omtrent de Wet op het Personeel, lost deze vraag, welke toen ook schijnt te zijn gedaan, niet genoegzaam op; want zij behelst alleen, dat *als* *plekken* worden beschouwd *die verzamelingen van huizen, welke van oudsher onder den naam van plekken bekend zijn*. Zou het eene uitdrukking zijn van vroegeren tijd, toen er plekken bestonden zooals 's Gravenhage of Assen? Dan kon zij misschien wegvallen.

Art. 3. Bij artikel 3, 2de alinea en volgende, wordt vastgesteld hoe men de huurwaarde zal berekenen.

Die berekening komt er nu veel meer op aan dan bij de nog werkende Wet (zooals de Afdeling aanduidde in hare tweede algemeene aanmerking), en behoort dus, nu nog meer dan vroeger, naar een vasten maatstaf bepaald te worden, hetzij dan naar het Kadaster, hetzij naar eenigen anderen vasten regel; want eigen

aangiften of taxatiën zijn altijd voor de zedelijkheid gevaarlijk en daarenboven ongewis: de eerlijke man doet soms uit vrees eene te hooge aangifte, terwijl de minder naauwgezette niet schroomt voor de dwaling eener te lage. De Memorie van Toelichting geeft wel het voornemen te kennen om *later* een vast verband tusschen het Kadaster en de onderwerpelijke huurwaarde te stellen (waaromtrent eenige leden aanmerken, dat de aldaar genoemde herziening om de vijf jaren tekort is), maar men ziet niet in, waarom niet *aanstonds*, zonder eenige eigen aangifte, het Kadaster ten grondslag zou strekken, hoe ongelijk het ook, naar sommiger meening, voor enkele Provinciën thans moge drukken, doch welke onevenredigheid men zich vleit eenmaal hersteld te zien.

Art. 4. De vermeerderde vrijstelling voor de geringe klasse is reeds bij de derde algemeene aanmerking als te onbeduidend beschouwd; om er eenigen ophef van te kunnen maken, zal zij te onmerkbaar zijn.

De opklimning der belasting op de huurwaarde, in verband tot de bevolking alleen, zonder plaatselijke omstandigheden in eenige aanmerking te nemen, is een onjuiste maatstaf. Te Zeist, beweert men, dat geen huis te bekomen is beneden f 60 in het jaar; wie intusschen te Zeist deze huur verwoont, moet er 18 pct. van betalen, en van gelijke huur in het naburige Utrecht slechts 10 pct.; aan meer dergelijke voorbeelden behoeft het niet te ontbreken.

Is het daarenboven billijk, dat de *laagste* huren, onaangezien de plaatselijke ligging en omstandigheden, altijd de hoogste percenten betalen, en alzoo het platteland steeds het meest? Want het leven op het platteland is toch niet altijd het goedkoopst, en wat men in de steden aan hooger huren betalen moet, wordt meerendeels vergoed door meer gerieflijkheden en goedkoopere verkrijgen soms ook van levensmiddelen, meest altijd van onderwijs, geneeskundige hulp en dergelijke; voor het platteland is dus deze opklimning nadeelig.

Daarenboven schijnen de overgangen te plotseling te zijn; vooral voor de Gemeenten beneden de 3000 zielen is dit in het ooglopend; wie naar art. 4 in zulk eene kleine Gemeente f 21 gulden verwoont, zal 6 pct. betalen, wie f 24 verwoont 18 pct.; vier gulden verschil maakt dus de belasting driemaal zwaarder; en hoe zal men niet op allerlei wijze trachten te blijven beneden die huur van f 24, welke onmiddellijk de 18 pct. belasting medebrengt.

De Memorie van Toelichting lost deze vragen en bedenkingen niet op, en de aldaar genoemde becijferingen, welke hebben gestrekt tot het voorgestelde tarief van art. 4, zijn der Afdeling, ofschoon door haar vroeger gevraagd, onbekend gebleven.

De Afdeling is alzoo geenszins overtuigd, dat hier een betere maatstaf is dan de vaste bepaling der oude Wet van alle huren; zij vreest voor veel moeilijkheden en verschillen in de toepassing, allen door de gelijke heffing van 5 pct., of andere *vaste* hoeveelheid percenten, af te snijden.

Gelijke moeilijkheden en verschillen voorzien eenige leden van de bepalingen, achter het tarief in art. 4 voorkomende, omtrent de rangschikking der steden en vlekken naar derzelver bevolking, volgens het getal inwoners in de *kom* der Gemeente. Moet dit strekken om eenige stad (want na het vroeger aangemerkte zal het woord *vlek* wellicht wegvallen) tot lagere bevolking te brengen dan zij met hare aanhoorigheden wezenlijk bevat, teneinde meer percenten der huurwaarde te bekomen? Dan is het waarlijk der moeite niet waard om er zulk eene wijdloopige, in de toepassing soms moeilijke bepaling voor te maken. Is het om te voorzien in gevallen zooals van Scheveningen en 's Gravenhage, tezamen één Gemeente uitmakende? Dan is de laatste alinea, litt. b voorafgaande, voldoende.

Art. 4, litt. b. Voor pakhuizen, zolders, kelders, enz. wordt hier slechts 5 pct. vastgesteld; maar bij art. 6, § 2, worden die zelfde pakhuizen, enz. in verband met *verminderde belasting* genoemd, zoodat zij maar voor de helft der huurwaarde worden aangeslagen: ware het niet veel korter, met weglating der § 2 van art. 6, bij litt. b van art. 4 eenvoudig te spreken van 2½, in plaats van 5 pct., hetgeen de belasting tot de zelfde vermindering terugbrengt?

Art. 5. Na het reeds gezegde omtrent het luttele der vermindering, waarvan men echter een hoofddoel des Ontwerps heeft willen maken, geene verdere aanmerking.

Een lid beweert echter, dat indien de huurwaarden in wezenlijkheid zullen aangegeven worden zooals zij bestaan, er inderdaad, evenmin bij deze Wet als bij de nog bestaande, eenige vrijdom in dezen zal zijn, ten opzichte althans van wat met den naam van *huis* kan bestempeld worden, in tegenstelling van hutten of

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

loodsen, zooals in armoedige streken ook wel tot menschenwoning dienen.

Sommige leden beweren dat, indien men vrijstellingen geeft, de oude bepaling der Wet van 1833, in 1835 afgeschaft, zou moeten herleven, dat namelijk de eigenaar voor de belasting aansprakelijk is.

Art. 5, § 1, litt. f. Wat moet men hier verstaan door maatschappijen van algemeen nut?

Zitting van Woensdag den 12den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Kniphorst, ondervoorzitter, Romme, Van Heloma, Van Heeckeren van Brandsenburg, Beelaerts van Blokland, Van Meeuwen, Collot d'Escury van Heinenoord, Gouverneur, Gevers van Endegeest, voorzitter.

Art. 7. Een lid verklaart zich stellig tegen den grondslag van het mobilair.

De leden welke eventueel de bijvoeging of insmelting van het mobilair hebben verlangd, staven thans nog hun gevoelen met te wijzen op de ongelijkheid van dien grondslag. Volgens staat A toonen zij aan dat de kohieren wegens het mobilair voor Noord-Brabant beloopten f 69 854, terwijl die voor het, zooals zij oordeelen, rijkere Gelderland, slechts tot f 65 350 gaan.

Art. 7, n°. 9. De uitzondering van goud- en zilverwerken enz., schijnt, naar het oordeel van sommige leden, te zeer in strijd met het beginsel der Wet, dat men de weelde meer moet bezwaren: door het opklimmend tarief van art. 8, is die schijnbare vermindering wel weder gevonden; maar men vreest dat dit over het algemeen zal worden voorbijgezien, en dat de uitzondering, zooals die hier voorkomt, misschien geen goeden indruk zal geven. Men vreest ook moeilijkheden terzake der beoordeeling, of die voorwerpen al dan niet oorspronkelijk zijn bestemd voor meubilering der vertrekken: en daar toch niet alle opening van kasten zal worden ontzegd, schijnt er in dit opzigt weinig te zullen worden gewonnen.

Liever zagen die leden alzoo het oude art. 8 behouden, in de plaats van de artikelen 8 en 9 van dit Ontwerp.

Art. 8. Het tarief moge juist berekend zijn, men vindt het toch in de uitvoering lastig en door de veelvuldige verschillen van berekening omslagtig; men zou liever eene vaste percentsgewijze berekening zien; terwijl sommige leden de opklimming tot 2 percent te hoog vinden.

Art. 9. Men vindt in het algemeen de tegenwoordige vrijstellingen, van f 25 tot f 80 loopende, voldoende, en ziet althans niet in, waarom de vrijstelling van f 80 tot f 140 zou worden verleend in de steden met boven de vijftig duizend zielen, hetgeen zich bepalen zal tot drie steden in het Rijk.

Men merkt ook op dat het tarief van vermenigvuldiging van het mobilair naar de huurwaarde (art. 22) in strijd is met het tarief der vrijstellingen van art. 9; want in het tarief van art. 22 komt voor eene vermenigvuldiging van een halfmaal voor de huurwaarden beneden de huren van f 140, f 80, f 70, enz., welke bij het tarief van art. 9 zijn vrijgesteld.

Het schijnt dat in de 2de alinea van a moet staan: HET MOBILAIR in de stallen enz., en dan ten slotte: IS, in plaats van ZIJN.

Art. 10, § 1. Sommige leden zouden hier billijk vinden eene onderscheiding tusschen de steden, alwaar de mannelijke dienstboden veel meer tot eigenlijke weelde strekken, en het platteland, alwaar zij menigwerf eene behoefte zijn.

§ 3, A, c. Bij: „DE eigenaars, in den 2den regel, moet: de wegvallen, en zoo ook een weinig verder, bij: DIE vaartuigen, is DIE te veel.

d en e. Waarom moeten de beroepen onder deze twee letters d en e, hier meer worden omschreven dan zoo vele anderen? Naar de Memorie van Toelichting moesten zij, evenals al de andere patent-pligtigen, zoo het schijnt, hier niet genoemd worden.

Men vraagt wat te verstaan door kleederbleekers?

B. Hoe zal men precies beoordeelen of het beroep enz., meer of minder dan f 100 opbrengt? In sommige streken van ons land doen bijna alle boeren bij hun boerenbedrijf er nog een ander; daar zou dan, strikt genomen, naar litt. B, geen boerenstand zijn, en dit is toch niet aannemelijk.

C. a. Hoedanige in den 1sten, en is of zijn in den 3den regel, zijn overtollig.

Op soortgelijke redactie-aanmerkingen, — zooals ook op litt. b hiernavolgende, op litt. D, § 4, en meer andere artikelen zijn te maken, — zal de Afdeling korthedshalve niet telkens terugkomen, maar zich bepalen tot eene algemeene aanbeveling om ook in dit opzigt het Ontwerp zorgvuldiger na te zien.

Art. 11, § 1. Voor het platteland is, met uitzondering der gevallen van wezenlijke weelde, f 15 voor eenen mannelijke dienstbode inderdaad te veel.

Ten slotte dezer paragraaf wordt gesproken van gouverneurs, gouvernantes, enz., enz., als waren zij met de dienstboden vermengd; een nieuwe regel en eene andere aanduiding voor deze klasse van personen zoude hier welvoeglijk voorkomen. Men vraagt of onder schrijvers te rangschikken zijn klerken van burgemeesters, notarissen, enz.? Men acht dat die in deze belasting niet moeten betrokken worden.

De belasting op de liverei keuren sommige leden geheel af. Men verwacht er geringe opbrengst van (omdat er vele livereijen zullen worden afgeschaft), doch het zal tot groot ongenoegen leiden.

§ 2. Men vindt de verdubbeling der belasting op de tuinlieden, als er meer dan 50 vierkante ellen glasramen zijn, bezwarend; moet die verdubbeling toch blijven, dan zoude de hoeveelheid ellen glas op 100 moeten gesteld worden.

Art. 12. Rentmeesters schijnen niet in de uitzondering te moeten vallen; zij zijn bij vermogenden in dienst, bij geen anderen, en behooren hier volstrekt niet tot de soorten van personen bij dit artikel verder genoemd. Men zoude voor hen, even goed als voor gouverneurs, f 25 kunnen betalen, en dan zouden zij te voegen zijn bij het slot der laatste alinea van § 2.

f. Eenparig vindt men 14 jaren te jong, en wilde men ten minste voor de vrouwelijke dienstboden tot 17 jaren toe geen belasting betaald zien. De wegzending van jonge dienstboden op haar 14de jaar, om er geen belasting meer voor te betalen, brengt die jongelieden menigmaal in ongelegenheid, en heeft voor hare zedelijkheid kwade gevolgen; en toch wie zal zich gaarne de volle belasting getroosten voor kinderen, waarvan men maar halve dienst heeft?

g. en h. Zijn hier: „a/zonderlijke dagen“ — niet op elkander volgende dagen? Of wat anders?

k. Evenals hier een zeker getal kinderen vrijstelling teweeg brengt, en evenals, naar dit Ontwerp, ongehuwden meer zullen betalen, zoo wilde men ook andere aanslagen dezer Wet, als b. v. voor mobilair, dienstboden, onderwijzers, verminderd zien in evenredigheid van een grooter aantal kinderen.

l. Hier, evenals bij litt. h, schijnt te ontbreken het woord: 'sweeks, hetwelk teregt bij litt. g voorkomt in den 3den regel.

Zitting van Dinsdag den 18den Mei 1841

Tegenwoordig de heeren: Romme, Van Heloma, Van Heeckeren van Brandsenburg, Beelaerts van Blokland, Van Meeuwen, Gouverneur, De Jonge van Campens-Nieuwland, Gevers van Endegeest, voorzitter.

Art. 13, § 1. Vrij algemeen is de Afdeling van oordeel dat, bij de omschrijving der 1ste klasse van paarden, ten onregte geen onderscheid is gemaakt tusschen hen, die paarden houden lonter uit gemak of weelde, en hen, die ze houden uit noodzakelijkheid: die noodzakelijkheid komt op het platteland dikwijls voor, bij gebrek aan diligences en stoomboten of aan dergelijke middelen van vervoer, en bij slechte wegen; zoodat waarlijk meermalen hetgeen in de steden weelde is, op het platteland behoefte genoemd kan worden. Tusschen steden en het platteland zag men dan gaarne een onderscheid gemaakt. Maar men ontveinst zich de bezwaren niet.

In den zin van hetgeen reeds door een thans afwezig lid bij de vijfde algemeene aanmerking is geopperd, brengt men in het midden het denkbeeld om alle paarden matig te belasten, in

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdeelingen)

de steden echter hooger dan op het platteland, en met eene verhooging nog voor hen, die afzonderlijke zomer- en winterverblijven hebben: met deze of dergelijke opklimming eener op zich zelve geringe doch algemeene belasting op alle paarden, — al ware die belasting oorspronkelijk maar b. v. van f 0.50 voor wie één paard houdt en van f 1.00 voor elk paard van wien er meer dan één heeft, — zou, naar men meent, in een land waar zooveel paarden zijn, eene groote opbrengst te verwachten wezen, en dan kon iedereen zijne paarden gebruiken geheel naar vrije verkiezing en zonder eenige belemmering of contrôle. Maar andere leden werpen tegen, dat alzoo de heeren op het platteland te zeer bevoorregt zouden worden, en dat zoodanige belasting nog al drukken zou op eigenlijke landbouwers, waarvan velen in de kleistreken een aantal werkpaarden moeten houden, zonder daarom nog onder de gegoede boeren gerekend te kunnen worden.

Ook is de vraag gedaan, waarom niet voor het platteland eene classificatie van de Gemeenten zou kunnen plaats hebben, te regelen door Gedeputeerde Staten, die, het best met de plaatselijke aangelegenheden bekend, in acht zouden nemen b. v. de nabijheid van steden waar men meer met 1 paard, dan verder af met 2 paarden kan doen; den toestand der wegen, zoodat de Gemeenten, welke de slechtste wegen hebben, in de laagste klasse zouden vallen; de gesteldheid van den bodem voor die streken waar de kleigrond vier maanden des jaars het gebruik van paarden geheel belet, enz. Tegen dit denkbeeld is aangevoerd de moeilijkheid voor Gedeputeerde Staten om naar billijkheid te klasseeren, en de vrees, dat elke Provincie zou trachten de Gemeenten zooveel mogelijk tot lage klassen te brengen, ten slotte tot nadeel der schatkist.

Eindelijk is de meening geuit, dat er wellicht een niet onbillijke maatstaf van opklimming ware te vinden in de regeling der klassen van aanslag voor de paarden, naar den aanslag der betrokken personen in de huurwaarde en het mobilair, zoodat, wie beneden eene zekere som in de laatstgemelde grondslagen zou blijven, niet of minder voor de paarden zou betalen.

Ten slotte vindt men in de menigvuldige uitzonderingen en omschrijvingen aan dezen grondslag verbonden, een sterk bewijs dat de regel gebrekkig is, en men haalt dit aan als eene reden te meer voor den wensch der Afdeeling, dat de Regering, als op het beste standpunt geplaatst, moge trachten bij herziening van het Ontwerp eenen anderen maatstaf van aanslag te vinden, waarin voornamelijk gelet zij: 1°. op het onderscheid tusschen paarden van louter weelde en van noodzaak (die noodzaak verder uitgestrekt dan tot enkele beroepen of standen, zooals in § 2), en 2°. op het vrije eigen gebruik van de paarden naar verkiezing van den eigenaar, die eenmaal belasting heeft betaald.

Voor dit vrije eigen gebruik zij nog het volgende aangevoerd: het spannen van een paard voor de narreslede brengt met zich de aangifte in de hoogste klasse: wie alzoo geen paarden van eigenlijke weelde aangeeft, is verstoken van dit zoo algemeen nationaal vermaak. Bij den boerenstand in vele kleistreken, is het 's winters het middel om paarden af te rijden of toe te rijden en om ze tot verkoop te bekwamen; want sneeuw alleen maakt daar de anders onbruikbare wegen tot effen banen; zal de boer, die misschien eens in het wisselvallig jaargetijde zijn paard voor eene zoogenaamde narreslede zet (want soms heeft zijn sleeptuig niets van de sierlijke narreslede dan eenigszins den vorm), zal die boer daarvoor f 30 moeten betalen? — het gebruik van stijgbeugels, aan een singel vastgemaakt, op een boerendekje, is op sommige plaatsen niet ongewoon, zal de boer, die eene enkele maal zijn werkpaard daartoe bezigt, in billijkheid f 7 moeten betalen (§ 3, art. 13 en art 14)? Bij het vermenigvuldigen der straatwegen en het goedkoop verkrijgbaar zijn van stalen of ijzeren veeren, voorziet de boer thans meermalen zijne kar daarmede, niet uit gemak of weelde, maar om zijne ligt te beschadigen waar, als kaas, eijeren, enz. spoediger en ongeschonden naar de soms verwijderde markten te brengen; die man zal nu f 30 moeten betalen (de bespoediging van zijnen overtocht betaalt hij reeds met de tollén), want naar § 3 van art. 13 mag hij aan geene ijzeren of stalen veeren, zelfs niet voor zijne zitbank, denken: dit kan inderdaad niet!

Art. 13, § 3. Minstens zou naar deze laatste aanmerking het woord *niet* uit de 1ste alinea moeten wegvallen, en, in verband daarmede, de laatste alinea veranderd moeten worden.

Men gevoelt wel de misbruiken, meermalen door zoogenaamde landbouwende personen gepleegd, die juist zooveel land in wei of bouw hadden of nog hebben, als noodig is om paarden van gemengd gebruik te kunnen aangeven, en daartoe zelfs land lieten ploegen, hetwelk het ploegen niet waard was; maar om

dezen behoort toch de boerenstand niet te worden gekweld, en men vraagt of er geene omschrijving zou te vinden zijn om die landbouwende personen te onderscheiden van den boerenstand, b. v. door te bepalen, dat *hunne paarden in gemengd gebruik, doorgaans en voornamelijk tot boerenwerk moeten dienen* om ze in dit gemengd gebruik, in tegenstelling van gebruik van weelde, te mogen aangeven, of iets dergelijks.

Een zonderling gevolg voorts van § 3, in verband met § 1, zou zijn, dat wie geen grond bezit, maar toch op het platteland een paard uit wezenlijke noodzaak houdt, naar de 1ste klasse, en de rijke grondbezitter naar de 3de klasse zal betalen!

(De heeren Beelaerts van Blokland en De Jonge van Campens-Nieuwland verlaten de Afdeeling).

Art. 14, § 1. Naar sommiger gevoelen is de belasting op ezels weinig aannemelijk en te belemmerend.

De hoogere belasting voor wapens en cijfers heeft niet bij alle leden bijval gevonden. Het zou, naar het gevoelen van hen die het afkeuren, meer ongenoegen bij de ingezetenen dan voordeel voor de schatkist opleveren, en aan menig ambachtsman verdiensten ontnemen.

§ 3. Het bepaalde bij § 3, omtrent de verhooging in de gevallen bij § 1 omschreven (te weten wapens en cijfers) levert een nieuw bewijs op, dat men er meer aan schijnt gedacht te hebben om de zoogenaamde landbouwende personen aan te slaan, dan om de ongerieflijkheden te vermijden welke er voor den boerenstand uit die bepaling zouden voortvloeijen, want volgens deze § 3 belemmert men de boeren in het gebruik van letters, opschriften en dergelijke op hunne chaisen en wagens met riemen, welke vaak tot onderscheiding dier voertuigen op de druk bezochte markten strekken, en althans zeker in het oog der eigenaars nimmer heraldische teekenen zijn geweest; zulke bekibbelingen en vitterijen strooken waarlijk niet met de volksbegrippen in een vrij land en baren onvergeensheid en wrevel! Sommige leden intusschen vermeenen, dat aan dit laatste bezwaar zou worden tegemoet gekomen door uit te zonderen de letters op de boerenchaisen en wagens op riemen, en deze leden wilden dan de wapens en cijfers, in den zin van heraldische teekenen, in juist omgekeerde reden als hierboven gezegd is, veel hooger dan het Ontwerp belasten.

Intusschen zal nu § 3 het vrij zonderling gevolg hebben dat men karren en gewone boerenwagens (hetgeen dan ook dikwijls geschiedt) vrij zal mogen versieren met wapens en cijferletters; maar, komt er een *riem* en veel meer nog een *veer* bij het rijtuig, dan moet de bouwman dien opschik met verhooging naar de 3de of naar de 1ste klasse betalen.

§ 4. Lang niet alle leden denken gunstig omtrent de adressen aan de Kamer ingezonden door huurkoetsiers, die zeggen door de diligences reeds zoo benadeeld te zijn en zich beklagen nu nog hooger dan vroeger aangeslagen te zullen worden, want die leden vermeenen dat de huurkoetsiers het op de passagiers wel zullen verhalen.

Intusschen is nu door deze verhooging van f 8 op f 10 voor de 5de klasse, en door de vermindering van den aanslag voor de 3de klasse, te weeg gebracht dat thans de afdaling der klassen niet geleidelijk wordt gevolgd door eene afdaling van den aanlag, zooals dit bij de oude Wet veel meer het geval is, en hetgeen nu eene zekere duisterheid of verwarring te weeg brengt.

§ 6. Sommige leden vermeenen dat de paardenkooperij een van die gepatenteerde beroepen is, welke te weinig voordeel op den duur opleveren, om met een bezwaar van f 5 op de thans voor de 10 paarden betaalde f 25, gedrukt te worden.

Art. 15, litt. d. Men vermeent dat in de 2de alinea, 3den regel, het woord *tweede* zal moeten zijn *derde*.

Ofschoon omtrent de narresleden het noodige reeds gezegd is, kan men niet nalaten hier nog aan te halen het harde voor den boerenstand om *nooit* een paard voor eene narreslede te mogen zetten, dat zoo zelden te pas komt en echter bij goede gelegenheid zulk eene gebruikelijke liefhebberij is, doch hier zoo stellig uitgesloten wordt.

Art. 16. Op twee leden na, vindt de Afdeeling de bepalingen omtrent ongehuwden niet verkieslijk. Die verhoogde omslag zou onbillijk zijn, weinig geven en ongelijk drukken; ook zouden de sprongen in het tarief van § 1 van dit artikel te groot zijn, en de bepaling van f 90 voor het Platteland overdreven.

De overige twee leden deelen deze gevoelens niet. Ongehuwden

XV. Personeele Belasting

(Processen-Verbaal der Afdelingen)

hebben voorzeker geen kosten voor hun gezin te dragen en kunnen zich in het algemeen belang die hoogere belasting getroosten.

Uit al het tot dusverre omtrent de grondslagen dezer Wet aangevoerde, zoo bij de algemeene aanmerkingen als later, en uit de soortgelijke veelvuldige bedenkingen, ook in de andere Afdelingen naar men vernomen heeft gemaakt, zal de Regering genoegzaam zien, dat deze nieuwe Wet op het Personeel geenszins bijval heeft gevonden. In de veronderstelling dat alzoo welligt *vele*, en wel *hoofdwijzigingen* in het Ontwerp te wachten zijn, welke op de nu volgende bepalingen, meer bijzonder de uitvoering betreffende, veel invloed kunnen hebben, zoo is de Afdeling verder niet in een zoo naauwkeurig onderzoek getreden, als anders het belang der zaak wel vorderen zou. Zij bepaalt zich dus alsnu tot enkele punten, welke inzonderheid de aandacht hebben getrokken.

Art. 22. Men vraagt of, ingeval de huurwaarde niet mogt kunnen geregeld worden naar eenigen *vasten* grondslag, toch niet eigen aangiften, en eventueel taxateurs, zouden kunnen wegge laten worden en vervangen door de bepalingen voor colleges van zettters, van wier zetting de belanghebbenden (zoo wel de ingezetenen als de controleurs der belastingen) zouden kunnen komen in appel bij Gedeputeerde Staten? Zouden niet hierdoor de zaak vereenvoudigd, vele klagen en vexatiën vermeden, en vele bepalingen dezer Wet afgesneden kunnen worden, zooals bijvoorbeeld de artikelen 27 en 29?

Art. 32, § 2, en art. 40, § 1. Sommige leden merken aan, dat het rigten van reclamatiën tot Gedeputeerde Staten *dan* zeer goed gaat, wanneer de Gouverneur der Provincie niet meer tevens in zich *vereent* de betrekking van *Directeur der Belastingen*; maar als die beide betrekkingen vereenigd blijven, dan acht men de uitspraak van Gedeputeerde Staten, *gepresideerd door den Gouverneur, die met dubbele stem beslist*, en in de zelfde zaak als Directeur der Belastingen reeds eenmaal eene beslissing genomen heeft, niet genoegzaam onpartijdig.

Art. 19, art. 22, § 4. De aard der zaak schijnt mede te brengen, dat men, bij wijziging van het voorschrift van art. 19, de tuinlieden en de paarden der landbouwende personen zou moeten aangeven op de plaatsen waar zij werkelijk gebruikt en gehouden worden, en dat er geen reden is om iemand die een *dubbel verblijf heeft*, wegens zijn mobilaire altijd naar het tarief aan te slaan, waarvan het gevolg is dat, bij overbrenging van vele meubels over en weder van buiten naar de stad en omgekeerd, zoodanig persoon inderdaad voor meer meubilaire betaalt dan hij bezit, hetgeen voorkomen zou worden indien hij, geen fraude bedoelende, zijn mobilaire aan de taxatiën onderwerpen mogt.

Art. 29, § 1. Men vindt de hier aangegeven boeten te hoog.

Men kan te ligt bij soortgelijke aangiften te goeder trouw dwalen. Een te naauwgezet persoon, die *met overdrijving hoog* aangeeft, plaatst daardoor alligt onwillekeurig zijnen buurman in een schijnbaar ongelijk. Bij aanslag der huurwaarde naar het Kadaster of door zettters, zouden deze bezwaren van zelf vervallen.

Art. 26, art. 32. Hoe nuttig ook de opschriften van vele artikelen voorkomen, vindt men die van *Vervolg van het voorgaand artikel* minstens overbodig.

Art. 39. De afzondering eindelijk van 8 percent voor goedmaking van ontheffingen en verminderingen en van het bedrag der oninbare posten, heeft geene de minste goedkeuring gevonden: met reden is men van bijzondere fondsen, hoedanig er hier metderdaad weder een zou worden daargesteld, hoogst afkeerig.

De heer Kniphorst, wegens een sterfgeval bij de laatste zitting afwezig, thans bij de resumtie tegenwoordig, vereenigt zich met het bovenstaand Proces-verbaal.

GEVERS VAN ENDEGEEST

N O T A

De middelen tot dekking van 's Land uitgaven moeten opgebracht worden door de belastingschuldigen in eene evenredige gelijkheid en met de meest mogelijke eenvoudigheid.

De Conceptwet op het Personeel wijkt af van eene evenredige gelijkheid, is zeer omslagtig en daardoor een middel van willekeur en vexatiën.

Men meent dat deze belasting kan geheven worden in eene evenredige gelijkheid en hoogst eenvoudig, met nog betere resultaten voor de schatkist, en onder behoud of uitbreiding van de meest mogelijke vrijheid van ontwikkeling van weelde, als veelal de bron van bestaan voor onderscheidene standen en tot uitbreiding van het maatschappelijk genot der ingezetenen, wanneer men de volgende grondslagen aannam:

1°. de huurwaarde, zooals die van de gebouwen, dienende tot woning, bij het Kadaster is of zal worden bepaald;

1°. de dienstboden;

3°. de paarden;

4°. de ezels;

en de hoegrootheid van de belasting worde vastgesteld;

a. voor de huurwaarde 25 percent, met vrijstelling van de bewoonde panden, waarvan de getaxeerde huurwaarde is beneden de f 15;

b. voor iederen dienstbode zonder onderscheid f 1, met opklimming voor de dienstboden die voor huisselijk gebruik worden gebezigd als volgt:

voor den tweede, eene verhoogde belasting van f	1.00
den derde	- 2.00
den vierde	- 3.00
den vijfde	- 6.00
den zesde	- 10.00
den zevende	- 15.00
den achtste en volgende, ieder	- 20.00

c. voor elk paard boven de drie jaren oud, f 2, met opklimming voor de paarden gehouden door personen die niet tot den eigenlijken boerenstand behooren, als volgt:

voor voerlieden die hunne paarden bezigen tot het overbrengen van personen buiten de Gemeenten, voor elk paard f 2;

voor stalhouders die hunne paarden bezigen voor koetsen binnen de Gemeenten, voor elk paard f 4;

voor personen die hunne paarden bezigen voor rijtuigen, voorzien van veeren of riemen of onder den zadel, naar de bevolking der Gemeenten waarin zij hun winterverblijf houden, als volgt:

in Gemeenten beneden de 10 000 zielen	f 5.00
van 10 000 tot 20 000.	- 7.50
" 20 000 " 30 000.	- 10.00
" 30 000 " 40 000.	- 12.50
" 40 000 en daarboven.	- 15.00

d. voor elken ezel een vierde van de belasting voor de paarden vastgesteld.

NB. Het getal paarden bedraagt over het Rijk 231 583, volgens de telling over 1840.

Deze Processen-verbaal werden niet door de Regeering beantwoord.